Povijest župa

Lički Osik i Široka Kula

Povijest župa Lički Osik i Široka Kula

Edicija

Prilozi za povijest Like

Nakladnik

Gospićko-senjska biskupija

Župa sv. Josipa

Lički Osik

Za nakladnika

vlč. Luka Blažević

Uredništvo

dr.sc. Ivan Brlić

mag.theol.Tomislav Klarić

Lektura i korektura

s. Maria Stela Filipović

Računalna obrada

Uredništvo

Naklada

1000 primjeraka

Tisak

Og grafika d.o.o. Ogulin

Tisak dovršen u srpnju 2015.

ISBN 978-953-58611-0-2

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne knjižnice u Rijeci pod brojem 130710030

POVIJEST ŽUPA

SVETOG JOSIPA - LIČKI OSIK

I

SVETOG MATEJA - ŠIROKA KULA

- spomenice Župa i pabirci iz crkvene

prošlosti Ličkog Osika

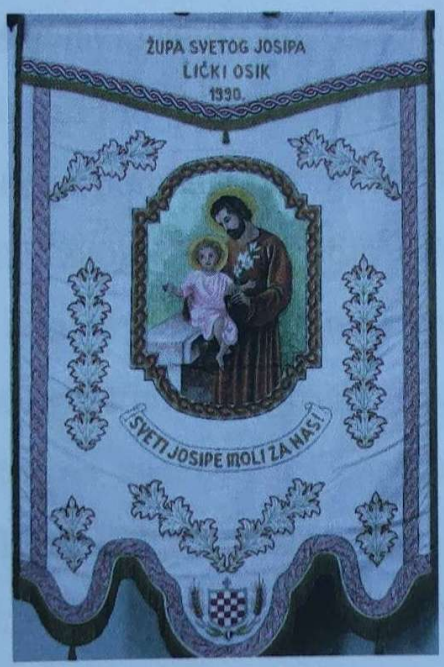

Župa sv. Josipa – Lički Osik, srpanj 2015.

SADRŽAJ:

Riječ gospićko-senjskog biskupa.....5

Riječ župnika.....8

Riječ uredništva.....10

1. Župa sv. Josipa u Ličkom Osiku.....11
2. Povijesno-kronološki pregled župe sv. Josipa.....34
3. Župa sv. Mateja – Široka Kula.....153

3.1. Povijesno-kronološki pregled prema sačuvanoj spomenici.....154

4. Crkve i kapelice na području župe Lički Osik.....168

4.1. Kapela svetog Marka u Budaku.....168

4.2. Crkva Duha Svetoga u Mušaluku.....175

5. Crkva svetog Josipa danas.....176
6. Svećenici rodom iz župe svetog Josipa i svetog Mateja.....182
7. Arhivski izvori iz crkvene povijesti župe svetog Josipa iz Ličkog Osik.....191
8. Literatura izvori.....213

Knjižnica
Mihaela Šiloboda
INVENTARNI BR.
18031

Riječ Gospićko-senjskog biskupa mons. dr. sc. Mile Bogovića

Poslije Drugog svjetskog rata prvi župnik koji se nastanio u Osiku bio je Alojzije Kukec. On je bio svjestan da je otvorio novu stranicu povijesti župa Lički Osik i Široka Kula pa se zanimao i za njihovu prošlost. Kao kolegu sa studija, zamolio me da prikupim arhivskog gradiva za prošlost tih župa. Predao sam mu tada članak njegovog prethodnika Frana Biničkoga o župi Budak/Lički Osik i prijepis najstarijih vijesti o župama koje se nalaze u Biskupskom arhivu u Senju. Kukec nije uspio pripremiti povijest župa, ali je pripremio i tiskao svoje bilješke iz vremena Domovinskog rata.

Njegov nasljednik Luka Blažević nije imao sve skupljeno na raspolaganju jer je u međuvremenu nastupio rat, višekratno bombardiranje župnog stana i premještaj župnika. U tim događanjima mnogo je toga nestalo, nešto premješteno, nešto zaboravljeno zbog prečih poslova oko izgradnje i obnove. Ideju svoga prethodnika današnji župnik nije zaboravio. Srebrni jubilej njegova svećeništva bio mu je snažan poticaj da se prikupljano složi i doda ono zapisano u župnoj Spomenici te objavi zajedno s člankom Frana Biničkoga. Uz to je i sam župnik za vrijeme svoga župnikovanja vjerno unosio u Spomenicu sve ono što je najvažnije bilo u životu povjerenih mu župa. Našao je pomoćnika i suradnika, a posebno želim istaknuti Podružnicu „Pilara“, Instituta za društvene znanosti u Gospiću, koja je predvođena dr. Željkom Holjevcem i te kako pokazala zanimanje za povijest Like. Njezin zaposlenik povjesničar dr. Ivan Brlić prihvatio je uz vjeroučitelja Tomislava Klarića ulogu urednika, što je bila garancija da će ova Spomenica biti uređena po pravilima povijesne znanosti.

Meni je osobno drago da sam i sam mogao dati svoj prilog cjelovitosti ove Spomenice te da su se župe Lički Osik i Široka Kula pribrojile rijetkim župama Gospićko-senjske biskupije koje imaju svoje spomenice. Župniku i

ovim putem čestitam srebrni jubilej. On je već unaprijed pripremio lijep odgovor na čestitke koje će primiti – to je upravo ova Spomenica.

+Mile Bogović

gospićko-senjski biskup

U Gospiću, 16. lipnja 2015.

Riječ vlč. Luke Blaževića župnika

župa sveti Josip i sveti Matej

Dragi vjernici župa
Lički Osik i Široka Kula!

Vrijeme brzo leti i nosi nas prema svršetku našega zemaljskog postojanja i, kako se nadamo, prema punini života. Raduju nas mnoga sjećanja kao prekrasne uspomene koje čovjek nosi sa sobom kroz život. Tu su i manje lijepa sjećanja koja su podsjetnik na našu ljudsku krhkost.

Bog nas želi ispuniti i po vidljivim znakovima po kojima se hoće trajno svojim bogatim životom nama darivati. To darivanje ima svoj razlog u ljubavi prema nama i našoj sposobnosti da zbog Božjeg sebedarja budemo povezani s njim kao suživotnici. Tu je naše bogatstvo jer smo s njime sposobniji živjeti sadržajno u svojoj biti, nasićeni u svojoj osobnosti.

Nadam se da je kroz naš suživot u župama Lički Osik i Široka kula došao do izražaja plemeniti osjećaji prijateljstva, župske, obiteljske i opće ljudske povezanosti. Nadam se da smo pokazali ono što čovjeka čini čovjekom: razumijevanje, dijalog, uvažavanje s pretpostavkom da smo slika Božja. Jedni s drugima se više osjećamo dostojanstvenima, sigurnima, znamo kuda idemo. Ne napuštamo jedni druge, nego trajno ostajemo povezani u duhu. Tako živjeti znači radosno živjeti.

Život i ponašanje, ozareni takvom stvarnošću stvaraju i materijalni dobitak, jer je tu isključena sebičnost. Tako smo pokazali kroz rad i zalaganje u našim župama i Caritasu. Pozitivnost, kojoj je temelj Bog, uvijek stvara uspješnost i zadovoljstvo. Imati to iskustvo, znači reći sa svetim Pavlom:

"Znam kome sam povjerovao!" Za takav način života molim zajedno s vama, i u crkvi i u obiteljima. Upravo je i ova knjiga jedan rezultat vjere, povjerenja i zajedništva vjernika i naših župa na ovome ličkome tlu koja traju više od 300 godina.

U ozračju trajne radosti i zajedničkog života, želim nam svima zdravlje i istinsko dobro uz 25. obljetnicu mog svećeništva!

U Ličkom Osiku, 25.lipnja 2015.

vlč. Luka Blažević

župnik Lički Osik i Široka Kula

Riječ uredništva

Svako bavljenje prošlošću na tlu Like veliki je izazov i uvijek novo otkriće. Posebnu ulogu u kreiranju ličke povjesnice imala je Crkva i njezino djelovanje. Posebnu istraživačku pozornost za nastanak i razvoj crkvene prošlosti Like zaslužuje upravo područje starih srednjovjekovnih Župa na području današnje Srednje Like. Taj prostor danas korespondira upravo s teritorijalnim područjem Župe Lički Osik i Župe Široka Kula. Nije slučajno da upravo na mjestima kao što su srednjovjekovni Sveti Petar i Stari Budak oslobodite lj Like pop Marko Mesić restauirao katoličku Crkvu nakon oslobođenja od Osmanlija. Njegov ratni angažman u oslobađanju Like nagrađen je potporom za izgradnju Crkve sv. Duha u Mušaluku najstarije Crkve nakon oslobođenja od Osmanlija. Isto tako vrlo brzo izgrađena je i crkva Svetog Josipa u Budaku koja je 1842. godine premještena na današnju lokaciju u Stari Lički Osik, tadašnje vojnokrajiško satnijsko sjedište.

Župa svetog Josipa jedna je od najznačajnijih župa današnje Gospićko-senjske biskupije i konačno je stvorena mogućnost da ova knjiga upravo progovori o bogatoj povijesti, značajnim svećenicima i događajima u ovoj Župi. Knjiga je zamišljena kao kronološki pregled povijesnih događanja u župama od njihovih utemeljenja, preko brojnih ratnih strahota Drugoga svjetskog rata i Domovinskog rata do današnjih dana, koristeći arhivske materijale u vidu sačuvanih Spomenica župa. Knjiga sadrži i važne podatke u osnutku i djelovanju susjedne župe svetog Mateja iz Široke Kule. Te su dvije župe u prošlosti činile nerazdvojnu cjelinu i važan su čimbenik u očuvanju identiteta ljudi koji žive na ovome području.

Osim Spomenica župa, najvažniji izvor za crkvenu ali i svjetovnu prošlost ovoga područja nastao je iz pera domaćeg čovjeka, župnika i

intelektualca dr. Frana Biničkog. Njegovi tekstovi objavljeni u časopisu „Vrhbosna“ iz Sarajeva ključan su element ove knjige jer nam prezentiraju sve važnije događaje u povijesti ovih mjesta i župa.

Važan dodatak ovoj knjizi jesu i arhivski materijali u formi starih crkvenih vizitacija i odluka koje je za ovu priliku pripremio mons. dr.sc. Mile Bogović. Posebnu važnost knjizi daju slikovni prilozi u svrhu predstavljanja ondašnjeg vjerskog života te su ogledalo čvrste povezanosti stanovnika i njihovih Crkava.

Na kraju posebnu zahvalu treba iskazati vlč. Luki Blaževiću, idejnom začetniku ove knjige, zatim lektorici sestri Mariji Steli Filipović kao i mnogobrojnim donatorima koji su prepoznali važnost ove knjige za župe Lički Osik i Široka Kula i njihove vjernike.

U Ličkom Osiku, 24. lipnja 2015.

Urednici

dr.sc. Ivan Brlić

mag.theol. Tomislav Klarić

1. ŽUPA SV. JOSIPA U LIČKOM OSIKU

Župnik dr. Fran Binički bio je osoba za koju možemo slobodno konstatirati, da je u potpunosti simbolizirao vjerski i kulturni život ove značajne katoličke župe u Lici. Stoga, ovo uvodno poglavlje u cijelosti posvećujemo upravo pisanoj ostavštini župnika Biničkog iz temeljnog razloga jer njegovi povijesni radovi, koji se odnose na crkvenu i svjetovnu prošlost ovoga kraja imaju znanstvenu i kulturno-povijesnu vrijednost. Binički nam u svom radu detaljno prezentira osičku povijest, početke vjerskog života, migracijske procese uvjetovane ratnim događanjima, biografije značajnih župnika kao i niz zanimljivih osoba i događaja koji su mijenjali osičku ali i ličku povijesnu stvarnost. U nastavku poglavlja slijede tekstovi župnika Biničkog, onako kako su zatečeni u izvorniku.

Povijesni pabirci – napisao dr. Fran Binički[1]

Listao sam knjige staroslavne. Prebirao sam stare, izlizane, trošne matice svoje rođene župe. Tražio sam, pa mi se rugali, svoje stare, ne bih li doznao iz matica, odakle kanuše na obalu Like. Ne nađoh. Ali nađoh više toga, što me ponuka, da propabirčim i matice i još štošta i da nacrtam povijest ove župe. Spomenem li, da župa osička postoji od 1842; dakle 84 godine, nasmiješit će se kogod i dobaciti: - Baš se nećeš namučiti. Pa što nam možeš i pričati o tom slavnom Osiku: - Zar je župa na Ličkom Osiku samo nastavak župe sv. Josipa, koja je u Budaku postojala od 1711., a prije toga je s njom upravljao iz Mušaluka slavni lički arcižakan pop Marko Mesić sa svojim

[1] *Vrhbosna: katoličkoj prosvjeti*, god.41.br.3., Sarajevo,1927.

kapelanom. Prije nego Turci zauzeše Liku i Krbavu 1527. bijaše u Lici bujni vjerski život. Razvaline starih crkava jamče da ni naši pređi ovuda nisu bili deveto kolo. No danas zaman tražimo pisane spomenike. Nešto uništi polumjesec, nešto dvoglavi orao. Ne bih rado, da se tako dogodi i onome, što sadržava ovaj naš Liber Baptizatorum Copulatorum Mortuorum. Nema u tom libru velikoga povijesnog blaga. A opet nije na odmet ono, što je to u njemu lijepo i kitnjasto to uzlato i zagonetno. Izjedu li miši ili oganj i ovaj liber, neka se sačuva glavna srž, da naši potomci ne moraju tragati za sadanjim imenima, kako mi tragamo za starim.

Slika 1 pop Marko Mesić

Izvor: www.cro-eu

Smještaj župe Lički Osik. – Najstarije doba.

Sve do 1816. je župi sv. Josipa pripadala i sadanja župa sv. Mate u Širokoj Kuli, kojom je upravljao kapelan. Ostrvica je pripadala župi ribničkoj. No budački je župnik krstio i Ostovičane pa i župljane smiljanske iz Smiljanskog polja. Srećom su župnici većinom bilježili, koji su tuđi župljani, napose smiljanski, a i ostrvički, dok Ostrvica ne bi pridružena ovoj župi. Osička se župa pružila podno glavica i uz rijeku Liku. Ima šest sela: Osin, Vukšić, Ostrvica, Budak, Mušaluk i Malo selo. Kruže je sa sjevera župa Perušić, s istoka Široka Kula, s juga Bilaj, Gospić i Smiljan, sa zapada Klanac s Kaluđerovcem. Od južnih i zapadnih susjeda rastavlja osičku župu Lika. S kuljskom je župom spletena te osički župnik mora kroz kuljsku župu u Ostrvicu. Od Perušića rastavljaju ovu župu gorske kose i drage: Lisina, Poglodalo, Magorice, Anlonovića Vrh, Markaševac, Hrvatovića gaj, Vučjak, Vršak, Pisovac, Srednji vrh, Bobinovac, Slime, Naokuša, Dubokuša.

Na prostoru, što ga obuhvata osička župa zajedno s kuljskom, bijaše nekada desetak gradova, a možda i više. Nekima su ostala puka imena, nekima se ne zna ni ime. Samo od Široke Kule ima krnjatak, od Staroga Budaka kao šupalj zub. Među gradovima je u starini dobro poznata Ostrovica. Dvije su Ostrovice u Lici; jedna je u župi buškoj kod Pazarišta, a druga je ova u župi ličkoj blizu Osika. Krbavski biskup fr. Radoslav spominje 1341. crkve: sv. Mihovila in castro Ostrovicae i sv. Marije sub codem castro. Gospodar je Ostrovici bio Novak, sin Petra Disislavića od plemena Mogorovića, „vitez silnoga i velikoga gdina Loiša kralja ugarskoga, njega polače vitez". On prepisa 1368. misal glagolski, koji iskiti u slikama. Namijene „te knjige za svoju dušu i onoj crikvi da se dadu, v koj legu vekovečnim ležanijem". Njegov sin Pavao prodade misal za 45 dukata za crkvu sv. Jelene i sv. Petra u Nuglu kod Buzeta. Grad Ostrovicu (castrum Ostroviza in provincia Like)

ustupiše Novakovi sinovi Petar i Pavao knezu Nikoli IV. Frankopanu. Za diobe knezova Frankopana 1449. zapade Ostrovica i Novi grad kneza Dujma. On izdade na tom gradu ispravu 1453. U listini senjskoga kaptola od 3. srpnja 1521. od strane kneza Jurja slunjskoga dolaze Jakov ostrovički porkulab i pop Vid Grubković. U Poljskoj blizu Visle ima Ostrowice, a nešto podalje Osik. Tako je i ovdje: Od Ostrovice do Osika 7 km. Više Osika je na brijegu Markaševcu Gradina, razvalina staroga grada Osika. A ispod Gradine je s druge strane draga Razvala. Osik je morao biti dosta prostran i čvrst grad. Danas je puki grič. No davno sam s društvancem bio na Gradini. Našli smo komadića staroga crijepa. A lako bi se mogli iskopati zidovi sraženi sa zemljom. Kad se Vladislava, kći kurjaka Gusića, kneza krbavskoga udavala za slavnog Ivaniša Nelipića, ponijela mu je u vijeno: castra Unaz, Pocitel, Serb et Esck. Jamačno je i na Osiku bila koja crkva. Do nedavno je ispod Gradine bila Kalvarija. Možda uspomena iz starine. Uz potok je Balatin po narodnoj predaji bila crkva sv. Jelene, a malo podalje crkva sv. Marka s grobljem. Fick dovodi slav. ime Osik u vezu s germ. svaina, svaigo, gr. sokos, sakos, a sve izvodi iz korijena svajcko. Prema tome je Osik-ovile, ovčarnica. No možda je moj Osik u rodu s jasikom. Jasika je u č. i p. = osika. Kad su Hrvati sa sjevera gruhnuli u Liku, mogli su donijeti staro ime. Možda je i onda bilo i jasika, gdje ih danas nema. Eno i kod Gospića je šuma Jasikovac, ali bez jasika.

Između Osika se i Perušića proteglo selo Vukšić. Nad njim su nekada bila dva grada. Danas je to Pogledalo i Gradina. Kako su se zvali ti gradovi? Narod ne zna. Jesu li ih zidali Hrvati ili drugi prije Hrvata? – Od Vukšića je puklo polje prema Perušiću i Širokoj Kuli. Na polju je glavičica Obljajac. Narod priča, da se Obljajac otkinuo od Lisine, kad ju je đavo nosio iz Velebita. Jesu li Široku Kulu sazidali Rimljani ili Kelti ili ko drugi, nije poznato. No morala je biti lijep grad, na prezgodnu mjestu. Kralju Beli III.

dade lički knez Petar 1263. zemlju Počitelj, da napravi tvrđu, a kralj zapovijedi, da se Petru dade Kaseg, Setra, Scisia, Grebenar et Bratam. Pavao Novaković 1408 dade Nikoli IV. Frankopanu medietatem...castri Ostorvicza...ac postionem in villa Grebenari, Hocovani, Secchyava, Byhovych, Brusane, Sthwlowazela, villarumque Omnium sanctorum et Suepetar, ac utriumque Kolnyzaz...

Grebenar je jedno 3 km daleko od Osika. Stajao je na strmom brijegu nad izvorom, koji je sad nespretno obzidan. Narod priča, da u taj izvor teče voda iz Jošanice iz Krbavske, pa tako krbavski izvori teku u Crno i u Jadransko more. Grebenar je nekad bio jaka utvrda. Kad su hrvatki ustaše 1685. došli pod grad, branili su se Turci očajno, dok nije kapetan grof Oršić spalio grad i branitelje, koji se ne spustiše na konopu. A biskup ga Brajković1700. već i ne spominje. Lopašić kaže, da je u Grebenaru bio nekada franjevački samostan. (Dva hrvatska junaka, 15.). Sva je prilika, da je bio kod današnje lokve Vanokopa između Ćukovca i Široke Kule. Nekakva je veća zgrada ovdje morala biti. A kad sam jesenas s g. prof. I. Rubčićem s Grebenara išao u Široku Kulu, pričao nam je neki starac, da je usred lokve bio nekada bunar, ali je sad zarušen. Valjda su sinovi sv. Frane izabrali mjesto van okopa gradskoga i ovdje sagradili stan i Božji hram.

No gdje su Hocowani, Kaseg i druga mjesta, što ih knez Petar lički dade beli II. i Pavao Novaković Nikoli Frankopanu? Prema Tistini pisanoj u Novom selu 10.X.1513 stoji na meji humačkoj i kaseškoj granica ka se zove v nuglu. Druga se granica zove Crikvena draga u Bažega. Treća je granica Za gajem v drazi. Sedma je na školjicah. A blizu je Novo selo. Ne varam li se, to je sve blizu Grebenaru. Humčane su valjda bili, gdje su sad Velika brda na utoku Novčice u Liku, a to su Hocowani. Novo selo je blizu Ostrvice, a do njeg je sad Urija za Gajem. Nije li Kaseg sedanj Keserovac? Za ostala mjesta zaman

razbijan glavu. Sva je prilika, krivo su zabilježena mjesta Scisia, Setra, Brata i dr. A možda je Setra = Šćitari iza Perušića? I Zubar je između Osika i Ostrovice. Nekad grad, danas uspomena. Kralj Matijaš zapovijedi 1466. Ivanu Kurjakoviću, da povrati Jurju de Flore possesslonem Jagodne et comitatu Licela. Jedna je Jagodnja kod Široke Kule, druga pod Mušalukom.

Nad Mušalukom stoji još panoga od Staroga Budaka. Svijet se boji krvave kiše i krupe te ne dira u nju. Zove se i Bešina kula. Pod njom su i kuća Bešića. Starac je Bešo svjetovao popa Marka Mesića da se naseli u Mušaluku. Neka 3 km daleko od Starog Budaka pružilo se do Like selo Budak. I to je nekada bio grad. Kad su Turci počeli uznemiravati Liku, odseliše se budački plemići u Goricu na Radonji, te se Gorica po njima prozva Budački. Oba lička Budaka padoše u šaku Turcima. Po pričanju generala Herbersteina Wassenhofena zadade 1685. Budak kršćanskoj vojsci muke i pokore. Da ne bi hrabrog Vojnovića teško bi ga de Herberstein bio domogao. U očajnoj borbi pogibe 250 Turaka, a bi zarobljeno 70 i 6 zastava. Zato prozvaše Budak malim Budimom. Poslije se, 28. lipnja 1689., predade Budak iza kratkog okršaja.

Ovdje je u Lici nablizu Budak, Vukšić i Perušić. A eno u staroj lučkoj županiji tamo iza Velebita, u sadašnjoj benkovačkoj općini, stoje sela Budak, Vukšić i Perušić. Ova sličnost nije slučajna. A može nam štogod i riješiti. Pod Mušalukom ima livada Luka i napojište Lučica. Tako je i pod Malim selom Luka i Lučica. U ispravi se od senjskoga kaptola od 3. srpnja 1521. spominje među inima Tomaš Bešić i Toma Lešić i Lučan. A u jednoj se ispravi od 1495. spominje rotni pristav Filip Zoranić z Lučan. Čini se po tome, da su Lučani blizu Brinja. Ako je pravo prepisano prezime Bešić, može se držati, da su se stari plemići Bešići bili poturčili, a njihova potomka da je opet priveo u djedovsku vjeru pop Marko Mesić. Zanimljivo je da se dosta duboka

jama iza glavice Golice zove Bešin trap. A ima i njiva Bešićka u polju, daleko od današnjih Bešića. Kad smo već kod njiva i glavica, vrijedno je koraknuti dalje. Među rotnim se sucima spominje 1495. Vidak od Teličan. Gašpara Perušića brani 1501. Petar Tomasić s Teliča sela. I kraljev se Miovil Tomasić (ili Tomašić) iz Teliča sela spominje 1513. Iza današnjeg Malog sela ima njiva Stelnik. Nije li ovdje nekada bilo Teliča selo? U Tržišću (mislim, da je bolje nego u Tržiću) se 1450. spominje sudac rotni Grgur, sin Karlov z Dubovika. Više Malog sela ima Hrastik (bez hrasta), ima i draga Dubokuša. Uz nju su Novkuša, Štrkuša. Možda je blizu bio Dubovik. Više njive, koja se zove Vinograd, a vina ne vidje stotine godina, ima Voznik. U starim se listinama spominje Gvozdnica ili Gvoznica. Evo: Juraj, sin Mikulin, pridivkom Sultić z Gvoznice. Tomaš Satnik z Gvozdnice od plemena Kršelac, Petar Sotničić z Gvozdnice. U Malom selu ima mjestance Crikvice. Narod zna, da je ovdje nekada bila crkva. Ime Vinograd jamči, da je nekad uspijevala vinova loza. Na vrhu je Bobinovcu Gospina siča. Je li tu bio gaj i sječa ili možda Gospino svetište, naš svijet ne zna. Tvrd je grad morao biti na Risovcu baš više moje rođene kuće. Danas je pusti grič. Na ravnici je ukopana debela dugačka ploča. Danas je zatrpan zdenac, iz kojeg je moj pok. otac pio vodu, kad je išao za kozama. Kako se taj grad zvao: Risovac ili drugačije? Možda je Mohlić. U dragocjenim se glagolskim spomenicima spominje selo Mohlići desetak puta. U Mohlićima je boravilo pleme Stupići, koje je boravilo i u Dubovniku, Dugopoljcima, Šćitarima. Dijelili su se na Daroiće, Karloviće, Nemanjiće i dr. Usto je tu bilo i Majerića, Hrnića (ili Hrvića), Veselkovića, Litnića i Svilića. Mohlički su plemići imali svoj posjed i u Šćitarima (kod današnjih Kvarata blizu Perušića). No Mohlići su morali biti i blizu vode s mlinicama. Dne 1. ožujka 1484. Petar Franač iz Mohlića prodade Dujmu Vlajiću vsu plemenšćinu svoju v Mohlićih i v mohlićskom kotari v Šćitarih i v šćitarskom kotari...(svoj dio) sela, i crikve, i selišć, i

KNJIŽNICA
MIHAELA ŠILOBODA
SVETA NEDELJA

vrtlov, i podvoric, i vse nutrnje i vanje zemlje, blat i sinokoš, i vode i vodotiči, i malina, i malinišća, i putov i staz, i gajev i pašišć, i gore i vode, i drive i kamika...Nemajući Dujam Vlajić sina ostavi kup mohlićski pavlinskoj crkvi sv. Marije u Zažićnu. Na molbu pavlina Franka Budišića buški stol uvede 24. rujna 1492. s pravom pravdom hrvackom pavline u posjed. Na Lici ispod Mušaluka i Malog sela ima više mlinica. Jedna je baš nedaleko Risovca. Možda je na Risovcu bio grad, a pod njima selo Mohlići. Tu je blizu i njiva, koja se zove Groblje. A na obronku je Golice, vele, bilo grčko groblje. Turci su Mohliće morali prekovati u Mušaluk. Ako stoji ovaj domišljaj, najstariji je poznati župnik (1485.-1510.) bio pop Juraj Svilić. No bili Mohlići ovdje ili malo podalje, nameće se misao, da je ovdje oko naše Like zametak hrvatske kolijevke ili bajke o toj kolijevci. Pod Velebitom je Kukljić, malo podalje Lovinac, ovdje Mohlić, na uvoru Like Kosinj, blizu Smiljana s jedne strane selo Hrvaćani, s druge strane Bužim grad, a i pleme je Tugomera blizu.

U Kosinju je bila najstarija glagolska tiskara. Bog se slavio u sedam crkava. Blizu je Banjsto i Banje Polje. Mogli su naši pređi lako pričati, da je Hrvate ovamo dovelo petero braće i dvije sestre. A za pričanje su se mogli pozivati na stare gradove i sela. No to samo usput onima koji pričaju, da Lika nije hrvatska. Gdje su prijatelji i štovači hrvatske starine, da otkopaju ličke gradove i crkve? Zna se, da su u Lici bile u staro doba dvije župe: lička i buška. Lička je sezala nekako do utoka Novčice u Liku. Prema tome je Ostrvica pripadala Lici, a valjda je i Grebenar i Široka Kula.

Nekada je čitava Lika pripadala rapskoj biskupiji. Kad Rab spade pod Veneciju, izgubi biskup one krajeve, koji ostadoše vjerni vladaru ugarsko-hrvatskome. Na splitskom saboru 1185. bijaše natpop Desimir iz Like i Radonja iz Bužana. Taj sabor odredi, da polovica Like ima zapasti biskupa senjskoga, a polovica biskupa ninskoga, dok buška župa zapada krbavskog

biskupa. Kralj je Ludovik još 1371. odredio, da se u Luci i u Bužanima ima davati desetina rapskome biskupu. Kasnije sva Lika spade pod ninsku biskupiju. Blaž Bobinac bijaše 1449. vikar v Lici pod gospodinom Nadalom biskupom ninskim. Malo poslije dođoše lička i buška župa pod senjskoga biskupa. Ali ih 1527. poklopi sve turska sila. Hrvati katolici ostaviše domaće ognjište. Lika ostade pusta nekih 50 godina. Nadvojvoda Ernest javi 3. lipnja 1577. kralju Rudolfu, da su Turci krivnjom generala Hansen von Auersperg naselili Vlasima 20 ličkih gradova i da te Vlahe treba sovil menschlich möglich wieder vertreiben. Rudolf pristade i dade nalog komori, da namakne trošak. No Turci i kmetovi im Vlasi ostadoše u Luci do 1689.

Župa sv. Josipa u Budaku

Lika je s Krbavom punih 160 godina robovala polumjesecu. Istina, Turci su popravili neke stare hrvatske gradove. Hrvatska narodna pjesma spominje 66 gradova u Lici. A i povijest svjedoči da je pri kraju turskog vladanja ostalo 50 gradova i tvrđava. Ali je nestalo mnogobrojnih crkava i samostana. Jedini je sv. Ivan na Gori (u Velebitu više Metka) stražio stražu nad Likom, čuvao grobove hrvatskih junaka, što posijaše kosti po širokom polju ličkom. A crkvu su sv. Ivana darivali katolici, pravoslavni i muslimani. Možda je sv. Ivan, Zaštitnik kraljevine Hrvatske, molio Boga, da uskori i željkovani čas.

I čas je kucnuo. Planula je žeravica, što je podrug vijeka tinjala pod pepelom. Kao u Slavoniji Soko fra Luka Ibrišimović, ustade u susjedstvu Like brinjski župnik pop Marko Mesić i podiže hrvatsku narodnu vojsku. Digoše se i braća u Dalmaciji, na čelu im Ilija Smiljanić, Stojan Janković, otac Resnica i drugi junaci. A i ličkim Vlasima bijaše dogorjelo do nokata. Već u prvom pokušaju bijaše hrvatska vojska dobre sreće. No istom 1689. slomi posve tursku silu. Ali je sv. Ivan na Gori imao moliti još dva vijeka, da se Lika privine uz majku kraljevinu Hrvatsku. Trebalo je sada pustu Liku naseliti,

pokrstiti preostale Turke, popraviti ruševne crkve ili nove podignuti. Prema opisu biskupa Glavinića bijaše u Kosinju sedam srušenih crkava i pavlinski samostan, u Perušiću trag od više crkava, u Kaluđerovcu srušena crkva, oko Oteša i Ostrovice trag četiri crkve, u Smiljanu ruševine crkve, u Ribniku srušen samostan, oko Metka razvale 7 crkava, kraj Budaka ruševine triju crkava. Usto je po narodnoj predaji u Mušaluku bila crkva ispod dvora popa Marka Mesića, a i na Golici blizu moje rođene kuće. Pop Marko uze najprije krstiti Turke uz pomoć kanonika Račića i Domazetovića. Trebalo je urediti hierarhiju. Lika je osvojena 1689., a za dvije godine izađe ova poruka:

„Leopoldus Prowijeniem Boxanstvene Moguchnosti Izabrani Rimski Cessar, Sigdar prostran i Milostiv, exc. Derzave Nimske, Vgarske, Bohemske, Dalmatinske, Horwaske i Slowinske Z. Kralij, Archidux od Austrie, Duka Burgundie, Brabanta, Stirie, Karinthie, Karniolie, Marke, Moravie, Groff od Hauspurga, Tirola i Goricze Z. Suim i Suakim Nassim Vernim Suakoiackoga Stalissa, uridnosti, konditiona, Casti, Vzuissenia, Officia i Postenia, Duhounoga, ali Suetounoga u knexij Kerbanskoij, i Lickoij Stanuchim, i Vzderxechim se, Oblasti Nassoj i Suetoj kraliestua Nassega Vgarskoga kruni Podloznim Oui Nass List uidechim zdrawie, i Milost. Pokih dob Semoguchega Boga Pomochiu, Nassim Oruxiem, Zgora recene knezie Licka i Karbansku, jesmo zadobili, i Nassoj oblasti Podloxili, kralieuskoga i Apustolskoga Nassega dara potribuje Cast, da vernomu u Isukerstu istih knexiah pribivaiuchemu Puku, od onih tolikajsse, koja za Spasenie Duss pristoie ocinski Prouidimo. Meutim pako dobro Naime znano, ouim istim knexiam Biskupija Senska i Modruska na Susestuu blizu se uzderzi, niti komu drugomu Duhowna Sluxba sigurie priporuciti se more, nego recenom Biskupu Senskomu ij Modrusskomu Sasasniem Prelatu Guuernaturu. Zato Vami suim kako zgora Cuersto zapouidamo, da imenouanoga Biskupa Senskoga i Modrusskoga, Nami Vernoga i Poliublienoga, Castnoga

Sebastiana Glauinicha, za Vassega meutim toga u Duhovnih Sluxbah Guernatora Spoznati, i odlukom niegounim za Spasenie duss Vassih, znati, i odlukom niegouim za Spasenie duss Vassih, i kerschianskoj Naredbe pristoijechim, Sigdar, i Segde, kako se Poboxnim kerschianom dostoij pokornim biti niemu, I za Spoznanije Skerbih, trudou i uzderxania Biskupskoga, od dohodkou desetinskih, ali drugih pristoiechih Prihodkom S nim se pogoditi imate i morate dokle z imenom od Dioceze ouih knezijih i za skerb Duss Vassih more biti drugaczeie prouidimo, oliti naredimo drugih prauice Nulli bile zahraniene hochcemo. Drugaceje ucinit neimate. Oui pako list poklese proste ueomtimu zapouidamo. Dano u Gradu Nassemu Becu dan 3: Messeca Marza Lettov 1691. Kraliestva Nassega Rimskoga 33 Ugarskoga, i ostalih 36, Bohemie pako Letta 35. Leopoldus."

Blasius Jaklin, Biskup Nitrianski

Sebastianus Glavinch, Eppus

Segniensis, et Modrussiensis Ivan Maholarić

(izvornik u arhivu karlobaškoga samostana)

Novi crkveni glavar obiđe oslobođene „knexije", pa ih ukratko i ocrta 1696. odmah iza Perušića spominje Mossaluk (Mušaluk), milju dalje od Perušića. Tu je „curia admodum reverendi domini Messich". Crkve još nema. Ali je velečasni gospodin Mesić obećao, da će pro reverentia et decenti functione sacratissimi et incruenti sacrificii naskoro podići kapelu.

Novi je Budak na ravnici, sat hoda daleko od starog Budaka. Utvrđen je grad. Ima tursku džamiju već ruševnu, gdje se naši svećenici navraćaju, da čitaju mise. Ima 29 kuća, 60 ljudi vještih oružju, a sviju duša 220. osim kastelana Senjanina Hreljanovića svi su novokršteni ci. Uz Budak teče Lika

jednu milju. Tu su razvaline triju crkava. Budačani se dogovoriše, da će napraviti drvenu crkvu, pa su već pripravili grede. Nemaju zvona ni drugog crkvenog nareda. Ljudi su naobraženiji od Perušićana. Tu bi se mogao uzdržavati dušebrižnik. Ljudi imaju i mlinove. Prema izvještajima generala Herbersteina i Wassenhoffena Budak je 1685. bio „die haubtstatt in Lika". Osika ni Vukšića ne spominje ni Glavinić ni nasljednik mu biskup Brajković. U Širokoj Kuli prema izvještaju Glavinićevu ostade dvanaest porodica novokrštenika i nešto Vlaha raskolnika. Juraj Križanić, povjerenik karlovačkog generala, dopusti 12. VIII. 1690. knezu Viasinu Milousniću z ostalimi nikojimi vlaškim sinmi, da naseli Široku Kulu s 40 vlaških kuća. Biskup Brajković piše 1700.: „Sub Siroka Kula sunt ad 50 domus schismaticorum, et alunt suum sacerdotem". Onih novokrštenika i ne spominje.

Marko Mesić naseli u Liku Bunjevce (ili katoličke Vlahe), Kranjce Hrvate (iz Gorskog kotara), Hrvata iz Brinja i okolice i Vlahe nesjedinjene.

Biskup se Glavinić starao, da se pokrste i utvrde preostali Turci i sjedine Vlasi. Zato je 1696. poslao u Liku kapucinskoga misionara o. Marina. Biskup je Brajković imao miriti razjarene Bunjevce koji su u Ribniku pogubili u crkvi nasilne povjerenike Koronina i Ramšisela. Ne zna se, koliko su puta nasljednici Brajkovićevi pohodili Liku. U maticama je zabilježeno, da je barem Vuk Ćolić za župnika Karlovića dva puta dijelio potvrdu u Budaku 1751. i 1754. Bit će, da je onda posvetio i crkvu, koja je protegnuta 1751. Ćolić je biskupovao još deset godina (+ 1764.), ali u Budak nije dolazio. Nasljednik mu pavlin Pio Manzador dođe u Budak 1766. za župnika Homolića, te podijeli potvrdu, a posveti i zvona u Mušaluku i u Budaku. Biskup Ivan K. Caballini potvrđivaše u Budaku 1774. i 1778., dok mu nasljednik Piccardi (1783.-1789.) ne vidje Like. Novljanin Ivan Ježić (1789.

– 1833.) dođe prvi put u Budak 1795., pa odmah 1798. A ne zanemari ni kasnije pohoda.

Budački župnici

„Ova Crikva Plovanska Sga Osippa Bi uzidana stroskom svegha Puka Budackoga Leta 1711. U to doba bi Plovan Gdin Pop Ivan Tolyan od Novoga Vinodolskoga". Tako ubilježi na 1. stranici Matica kasniji župnik. Čini se po rukopisu, da je Matija Karlović. Na 3. su stranici izbrojani redomice župnici. Ali je okrnjen 1. i 2. list, pa bi se teško na kraj. Na sreću su nasljednici u II. svesku Matice krštenih ponovno bilježili svoje prethodnike. Dašto ni te bilješke ne pomažu puno za prvu dvojicu, koji ne ostaviše nikakvih bilježaka. Ipak znamo, da je prvi župnik budački bio pop Ivan Toljan. Je li bio kapelan popa Marka Mesića? Je li ga pop Marko pod stare dane, zaokupljen starošću, bolešću i drugim poslovima, imenovao župnikom, kao što je imenovao druge župnike po Lici vlašću ličkoga arcižakna? Ne zna se. Zabilježeno je samo, da je postao kanonikom i župnikom u svom rodnom mjestu Novom Vinodolskom, gdje je i preminuo.

U Budaku ga je naslijedio Antun Heljmen, „natione Segniensis", koji je u Budaku umro i ukopan, valjda 1742. Josip Marija Zottoni, rodom Otočanin, dođe u Budak valjda u travnju ili u svibnju 1742. U Liber Baptizatorum se spominje, da a. 1742. fuit primus promotionis in Parochum. Budački kapelan Mate Pećanić ubilježi u matice prvo dijete, kršteno 25. travnja. Župnik Zottoni krsti prvo dijete 24. svibnja 1742. Uz Pećanića krsti u Budaku čanački kapelan Stjepan Kršulj 17.VI. i 2. VII. Još u listopadu 1742. krsti Pećanić, a već u studenom se spominje budački kapelan Martin Prpić. I 1743. krsti kapelan Prpić do 3. ožujka. A onda u maticama nastaje bjelina sve do 1748. Te je godine župnik Zottoni bio premješten u Lovinac. Iz Lovinca je kasnije otišao u Perušić pa u Otočac. Najposlije postade vojnim

župnikom i ličkim arcižaknom u Novom ličkom, gdje je i preminuo. Zottoni je sa svojim kapelanima ex libellis et fragmentis pribilježio samo krštene od 25. IV. 1742. do 3. III. 1743. Vjenčani i umrli ostadoše valjda „in fragmentis", pa se ne zna za njih.

Nasljednik mu Senjanin Matija Karlović bijaše u Budaku 12. veljače 1748. Toga dana blagoslovi brak udovca Jakova Biničkog i Magdalene Šterk, a 16. ožujka krsti moga šukundjeda Josipa, sina Jakovljeva i Margaritina, dok 28. ožujka ukopa u župskoj crkvi budačkoj podkulaka bidačkoga Vučinu Mesića, starca od 106 godina. Karlović je župnikovao u Budaku do 1760. Na 1. stranici Matica zabilježi o plovanskoj crikvi: „A Letta pak 1751: Bi protegnuta i Zvonik od Temelya uzdignut stroskom istoga Puka, a to pod Plovanom Gdnom Matiyom Karlovichem od Senya. Posvechenje ove Crikve derxisse u Nedilyu" (okrnjen list). Matice je krštenih, vjenčanih i umrlih vodio župnik Karlović puno bolje nego Zottoni. Nažalost je rijetko gdje bilježio selo, kod vjenčanih je zapisivao samo oca zaručnice, a tako i kod umrlih samo mrtvaca i oca mrtvačeva. Tako je danas dosta teško odrediti, gdje su prebivale neke izumrle porodice. Uz Karlovića je Pave Draženović kapelan 1748.-1751., Matija Cikulić samo malo 1751., Stjepan Stipaničić 1751.-1754., Josip Ugarković (perušički kapelan pomaže) 1754., Mihovil Martinjacy 1755.-1758., te Jandre Černulić, kojega inventarno i protokolarno ostavi Karlović svome nasljedniku (1759.-1767.). Matija Karlović postade senjskim kanonikom pa i kosti ostavi pod Nehajem. Iz Budaka je morao otići u travnju ili u svibnju 1760. U Matici krštenih Leta 1760. zapisa: „Na 12. Marca Plovan Karlovich kersti kchier marka i Kate zak. Butkovich". Kapelan Černulić krsti i zapisa dijete na 27. Aprila te ostavi praznu stranicu. Na drugoj stranici nastavi krštenike na 5. Jugnia; ali odozgo zabilježi, da je to anns primus promotionis Dni Georgii Homolich. Župnik je Karlović vjenčao posljednji put na 24. Marca. Jer kapelan

Černulić ni krštenih ni vjenčanih ne upisuje do lipnja, već ostavlja prazne stranice, bit će da je novi župnik došao koncem svibnja ili prvih dana lipnja 1760. Peti župnik Juraj (sam se piše Guraj) Homolić, Senjanin, radi u budačkoj župi od lipnja 1760. do kraja 1791. Za njega je senjski biskup Manzador 1766. na kanonskom pohodu posjetio nova zvona u Budaku i Mušaluku. Letta 1767. Bi poceta graditse kuchia Plovanska od zida i sa svim doversena leta 1768. pod manom Jurjom Homolichem Plovanom i bijuvsim kapitanom Gnom Givanom de Wejler. Na nevolju se ne može razumjeti, što je župnik Homolić učinio 1773. s trenicama: je li popodio ili pokrio crikvu. Zanimljiv je događaj zabilježio župnik Homolić, 1779. Te je godine voda Lika bila tako presušila, te je u nedjelju pred Malom Gospojinom župnik s oberlajtnantom Mihom Helmanom ispod svoje kuće do mosta budačkoga „po suhu šal i za uspomenu s jimenovanim oberlajtnantom flašicu vina popil". Uz Homolića su u Budaku radili: Černulić do kolovoza 1767., Mate Barbalić, samo kratko 1767., Ivan Baran 1767.-1770., nešto doba kao kuljski kapelan Marko Vučetić 1768. do 1775. (umro naglo 25. V. 1775. u Š. Kuli), Anton Sokolić 1776.-1781., Marko Marušić 1782.-1789., Ivan Likarić 1789.-1792. I nekadašnji se kapelan Stipaničić bijaše opet vratio u Budak (1770.-1773.).

Dekretom od 15. listopada 1791. bi župnik Homolić premješten u Brinje, a nasljednikom mu imenovan Tadija Draženović, kateket i ravnatelj bakarske škole. On dođe u Budak negdje pri kraju siječnja 1792. Ondje je polovicom veljače blagoslovio prvoga mrtvaca, a prvo je dijete krstio 11. ožujka. Već 31. srpnja 1793. ode Draženović za župnika sv. Križa pod Kapelom u Križevačko polje ili Krišpolje, a 1. kolovoza poče upravljati župom nekadanji kapelan Novljanin Antun Sokolić. On dade 1791. prekriti crkvu sv. Josipa i napraviti nove klupe i prozore. Staklo, željezo i drvo za prozore plati državna blagajna, a drugo puk, koji prekri o svom trošku 1800. i 1801. i župski stan. Župnik je Sokolić od veljače 1793. do listopada 1806. sam

upravljao i budačkom župom i kulskom kapelanijom. Sva prilika, da je onda obolio, jer sve poslove vrši kapelan Marko Marković. U lipnju 1807. pomaže već i kuljski kapelan Juraj Sokolić, koji se pri kraju listopada potpisuje Curator Parochiae. A 26. siječnja 1808. preminu sedmi budački župnik Antun Sokolić. Ukopaše ga u župskom groblju. Otpratiše ga do groba perušićki župnik Valentin Kovačić, kaluđerovački kapelan Pavao Brozović i upravitelj Juraj Sokolić. Dne 1. ožujka 1808. bi imenovan budačkim župnikom Nikola Draženović, prije počasni župnik bilajski. Za njega je 1816. Široka Kula dobila posebnog župnika, a Draženović je sam bez pomoćnika upravljao svojom ostalom župom. Posljednju je ženidbu blagoslovio 12. siječnja 1829. Toga je dana sahranio i posljednjeg mrtvaca, a 14. siječnja je krstio posljednje dijete svoje župe. Iza toga je morao naglo i teško oboljeti, a 27. siječnja, odriješen sub conditione, jer se ne mogaše ispovijediti, preminu u 52. godini. Sahrani ga u groblju kraj crkve Juraj Pančić, prepošt B.D.M. od Zagrebačkog polja, arcižakan ličkokrbavski, vojni vikar i gospićki župnik, a uza nj kuljski župnik Luka Starčević i gospićki kapelan Božo Sparožić. Do 15. kolovoza je upravljao osičkom župom Luka Starčević, a na Veliku Gospu dođe Antun Zoričić iz Novoga u Vinodolu. Starac je Zoričić isprvice sam obavljao sve poslove sve do listopada 1836. Od početka listopada 1836. do kraja srpnja 1837. uza župnika radi kapelan Bartol Kruljanac, a u kolovozu dolazi novi kapelan Juraj Maneze. Početkom rujna starac jubilarac Zoričić ode u svoje rodno mjesto, a župom poče upravljati Josip Saitz, koji u kolovozu 1838. dobi novog kapelana Gašpara Jerka. Dne 1. studenog 1838. postade budačkim župnikom Smiljančanin Juraj Kovačević, koji upravljaše ovom župom do rujna 1841. Bio je jaka ljudeskara, a zvali su ga pop Klipa. Dok su drugi u svatovima prebacivali preko kuće lješnike i orahe, priča se, da je pop Klipa jednom zgrabio oveća kolica i prebacio ih preko kuće. Iza Kovačevića dođe u Budak Bjelovarac Mate Pahek 1. listopada 1841. To je

jedanaesti i posljednji budački župnik. Još je 1836. za župnika Zoričića blagoslovio arcižakan Pančić kamen temeljac za novu crkvu sv. Josipa na Osiku. Krajiška uprava dade graditi crkvu, koja bi metnula pod krov već 1838. No pod jesen se odruši zvonik i dio crkve. To je dograđeno 1840., a župski stan 1841. Zidali su Istrani, a crijep su pekli Talijani. Veliki je žrtvenik napravio Mušalučanin Božo Štrković, a svetište je i župski stan slikao neki Istranin. Župnik Pahek prenese 1842. svetinje iz Budaka na Osik. Građa od crkve i župskoga stana u Budaku bi prodana, zidovi porušeni, a knjige i spisi većinom spaljeni. Župnik Pahek na svoj trošak dade zasaditi voćnjak kod župskoga stana, opkopa vrt grabom i zasadi živicom. A onda zamoli župu generalski stol početkom svibnja 1846. Od listopada 1845. pomogao mu je u radu kapelan Emanuel Sladović, poznati pisac Povijesti biskupije senjske i modruške.

Osički župnici

Paheka naslijedi Mušalučanin Dragutin Perčević, prije župnik u Širokoj Kuli, sin natporučnika Tome Perčevića. Rođen je 13. veljače 1806. Krstio ga je župnik Sokolić, a kumovao stražmeštar Andrija Ugarković. Roditelji doživješe srećan čas, da ih sin blagoslovi pred oltarom, kad su slavili zlatni pir. No ni roditelji se ni sin ne užiše dugo zemaljske radosti. Lucija Perčević preminu 13. ožujka 1850. u 72. godini, muž joj Toma 3. travnja u 73. godini, a župnik Dragutin Perčević preminu od ognjice 15. svibnja 1853. Začasni kanonik Stjepan Sarkotić (narod ga je zvao Cvrkota) sahrani sve troje. Župnik je Perčević posljednji sahranjen u groblju pod Uvalom blizu crkve, koje radi podvodna tla morade njegov nasljednik napustiti.

Antun Ciganić, župnik i podarhidjakon (1853.-1869.), sin Šimuna i Anđelke Ciganić, rođeni Riječanin, premjesti na Petrovo 1853. groblje ispod puta, iza škole. Usto pred crkvom dade posaditi nekoliko lipa. Vrijedan pastir oboli pri

kraju 1867. od zaduhe. Od 1. I. 1868. nemalo sav posao u župi obavlja kapelan Josip Pavličeк. Biskup Soić putovaše 14. lipnja 1869. u Gospić. Navrati se i k bolesnome Ciganiću, porazgovori se s njim ljubezno i utješi ga. Biskup ode, a župnik ispusti dušu. Sahrani ga arcižakan i gospićki župnik Stanislav Kostrenčić s brojnim svećenstvom i narodom. U oporuci ostavi Ciganić 200 forinti za pobočne žrtvenike. U listopadu ga naslijedi Riječanin Josip Ščitar (1869.-1891.). On upotrebi Ciganićev zapis za gradnju svetohraništa i stupova na pobočnim žrtvenicima. Posao izvrši mušalučki stolar Mile Perčević. Politička oblast zatvori 1882. dosadašnje groblje iza škole, a župnik Ščitar prema biskupovoj ovlasti blagoslovi svečano novo groblje na Krstu 14. prosinca 1881. U tom groblju sahrani i starca župnika (bijaše mu 78 godina) dne 27. srpnja 1891. arcižakan Dragutin Božić sa 13 svećenika. Od rujna 1891. do svibnja 1893. upravljaše župom Stjepan Dominez, koji uze kupiti milodare za crkvenu opravu i nabavi dva paramenta. Iz Osika ide ravno u Lukovo Šugarje. Oštroga Domineza naslijedi mirni Tomo Katnić (do svibnja 1894.). Nakon godinu dana ode u Podstene. Za njim dođe Milan Banić. Novi je župnik imao dosta posla. General Franjo Filipović odredi 1877. 1600 forinta za krov crkve sv. Josipa, a 6000 forinti za nakapnicu. Na zvonik bi tom zgodom smješten munjovod, ali ne u redu. Grom zapali zvonik 1885. Samo požrtvovni crkveni otac, rođak pokojnog župnika Perčevića, spasi zvona. Stalak za zvona bi napravljen iznovice, ali nepravilno. Zvonjavom se rasklima zid od zvonika i od crkve, a učini svoje i potres 1889. Banić dade 1896. prekriti crkvu limom, ali je kotarska oblast dade zatvoriti. Isprvice je Banić vršio Božju službu u kapelici sv. Duha u Mušaluku, dok mu ne dopusti kotarska oblast, da je vrši u svetištu crkve koja bijaše pregrađena. Nažalost župnik Banić oboli od upale jetera i preminu 5. listopada 1897. Sahrani ga arcižakan i opat Franjo Canjuga uz 18 svećenika. Naslijedi ga (najprije upravitelj, a onda od 12. II. 1899.

župnik) Grga Murgić (1897.-1924). Naslijedi i ruševnu crkvu, koju konačno popravi 1901. zemaljska vlada dade za popravak crkve i zvonika 28 000 kruna, a puk 4 000 kruna. Koncem studenoga 1901. blagoslovi crkvu arhiđakon i opat Canjuga uz brojno okolišno svećenstvo. Prigodnu propovijed izreče gospićki gimn. Katehet, sadanji biskup dr. Josip Marušić. Župnik Murgić nabavi 1905. novi oltar sv. Josipa od tvrtke Vogel iz Halla za skupljene milodare (2700 K). Malo po malo nabavi i drugoga crkvenoga nareda, dade 1904. pokriti limom župski stan, a opekom gospodarsku zgradu, a 1908. limom kapelicu sv. Duha u Mušaluku.

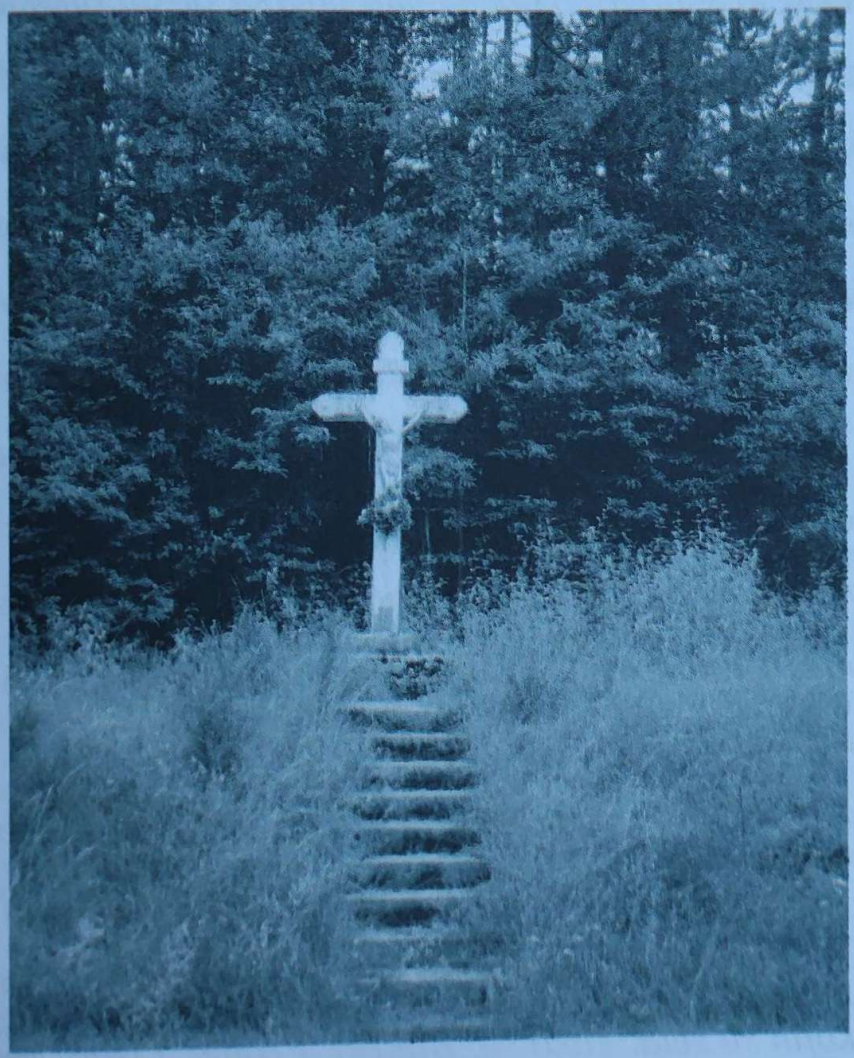

Slika 2 Prvog osičkog groblja na Krstu.

Izvor: Foto Tomislav Klarić

No rat pozoba i osička zvona. Vrijeme ošteti župski stan i gospodarsku zgradu. Lim na zvoniku poče rđati, a s crkvenog svoda uze opadati žbuka. I crkveni nared ostari. Za rata se nije dalo ništa popravljati. Nakon rata se svijet počeo odbijati od crkve. Župnik Murgić prtena zdravlja zaiska laganu župu kraj rodnog mjesta Otočca, a o Svim Svetima 1924. dođe na njegovo mjesto dotadanji upravitelj Široke Kule, rođen u Malom selu u ovoj župi, pisac ovih pabiraka dr. Fran Binički.

Porodice u budačkoj župi do 1800. godine

Pop Marko Mesić sa svojim pomoćnicima pokrsti dosta turskih porodica i u današnjoj osičkoj župi. Kamo se djedoše ti pokršteni Turci? Danas samo mušalučki Bešići mogu pokazivati Bešinu kulu ili stari Budak više svoje kuće i spominjati staroga turčina Bešu. Da su nam ostali zapisci župnika Toljana i Heljmena, znali bismo, koje su se porodice pokrstile, pa bi se iz mladih matica dalo nešto izvući. Ovako je teško. No opet možemodoznati prilično. Već je 1742. upisano 16 djece. Dvojici nije ubilježeno porodično ime. Krštena se djeca zovu: Bešić Borčić, Fajdetić, Franić, Mesić, Maštrović, Nikšić, Orišković, Pavičić, Zalović, Zlatar. Kumovi su: Bakranić, Borčić, Budković, Filon (ili Filonović), Franić, Hervatović, Helmen, Mesić, Podnar, Radković, Špelić, Tadić, Ugarković. U kratko se vrijeme 1743. rodiše djeca: Adamović, Budković, Pleše, Šimatović, Vuković, Zalović. Kumovi su: Binički, Borčić, Božić, Budković, Franić, Lisac, Marković, Mesić, Nikšić. Sva je prilika, da su sve te porodice stanovale u župi budačkoj. Samo je nekima spomenuto, iz kojih su sela. Tako su: Binički, Franić, Lisac, Mesić, Šimatović „ex Masaluk". A Budković i Nikšić „ex Kula". Župnici i njihovi pomoćnici vode potpunije matice od 1748. Upisuju i krštene i vjenčane i umrle. Bilježe i one, koji su iz susjednih župa. A gdjekoji bilježe, i iz kojeg su sela pojedini krštenici. Mušalučke su i maloselačke mrtvace kopali kod kapele sv. Duha u

Mušaluku, pa se i po tom za neke iščeznule porodice znade stalno, da su prebivali u Mušaluku. Mnogo pomažu i imena njiva i glavica. Tako više Malog sela ima Punčića krč, blizu Like su njive Sarajkuša, Maslovarka, Jamičićka. Mlinica se ispod crkvice sv. Duha zove Skalića. (Je li pustolov Pavao Skalić-Scaliger u rodu s mušaločkim Skalićima, teško je reći). Neki župnici zabilježe kod pojedinaca po dva prezimena: Aleksić aliter Butković, Katrić vel Grgurić, Filon alias Ugarković, Šafar alias Fajdić, Suzak aliter rendulić. No za neke je teško odrediti, gdje su boravili. Još je teže odsjeći, kojemu je plemenu pripadala koja porodica. No da pokušamo! Najprije daizlučimo Kuljane, koji od 1816. ne pripadaju ovoj župi. Ondje su porodice: Bašan, Bukovac, Ćaćić, Dasović, Francišković, Gorinac, Ivanišević, Klepac, Korenčić, Mažar, Nikšić, Orišković, Prtljaga, Strilić, Šainović, Vojvodić, Žutić. Možda je ime Žutić samo nadimak Bukovcima. I Prtljaga je možda samo nadimak. Rekao bih, da su Bašani, Dasovići, a možda i Klepci potomci pokrštenih Turaka. Oriškovići i Nikšići dođoše iz Gacke doline, a možda i drugi rodovi.

U Mušaluku i u Malom selu (kadikad se zove Mali Mušaluk, a porodica Biljan – Vlaškoselci, pa se valjda i Malo selo zvalo i Vlaško selo) prebivaju u 18. vijeku porodice: Aleksić, Antonović, Bešić, Biljan(ić), Binički, Blažetić, Bublić, Budković, Burić, Car, Crnković, Čop (ili Cop, jer župnik Homolić piše Zop), Franić, Golić, Grgurić, Holjević (bit će bolje Holjevac), Hromić, Hrvatović (Her...Hor...), Jamičić, Jelić, Kajfeš, Katrić, Kovačević, Kovačić, Lisac, Maslovarić, Mažar, Mesić, Pavičić, Perčević, Podnar (Portnar, Potnar), Pokrajac, Punčić, Safar (ili Šafar), Sarajko, Skalić, Šimatović, Špelić, Špoljarić, Šterk (Štrković), Štimac, Šubarić, Šutić, Tadić, Vuković, Vulica ili Vuličić. U Matici se umrlih spominje 1790. Chostrul valjda Kostrul, no ne će biti iz ove župe.

Mjestimice su zabilježena dva porodična imena: Aleksić aliter Butković, Jelić alias Šterk, Katrić-Grgurić, Mažar-Bublić, Saffar-Jamičić, Skalić-Ratković, Šubarić-Kovačević, Kovačić. Jesu li prva imena bili nadimci ili su se Butkovići, Grgurići, Štrkovići priženili, ne može se stalno reći. No sva je prilika, da su se priženili i neko se vrijeme nazivali prezimenom kuće, u koju su došli, dok nije nestalo starih porodica. I danas u Mušaluku neke Štimce zovu Kovačići, a druge Špelići. Neke su porodice posve izumrle: Burić, Car, Čop, Golić, Hromić, Kajfeš, Maskivarić, Pokrajac, Punčić, Sarajko, Vuličić. Jamičići odoše u Budak.

U Ostrvici se spominju porodice Čorak i Kranjčević. U Budaku su stalno prebivali rodovi: Adamović, Blažetić, Borčić, Božić, Brajić (ili Adamović), Butković, Crnković, Fajdić, Filon(ović), Helmen(Heljmen), Lenić, Luketić, Maras, Sokolić, Sušić, Toljan, Ugarković, Vuković, Zorica. U Osiku i u Vukšiću: Borčić, Jurković, Krbavac, Kruškar, Lemeta, Ljubić, Marijić, Mačković, Misir, Pavičić, Pavletić, Rendulić, Suzak (aliter Rendulić), Zalović. No gdje su bile porodice: Bakranić, Baričević, Belavić, Blažević, Brozović, Butorac, Fajdetić, Francetić, Hairović, Hreljac, Husaver, Ivanišević, Lukinović, Meštrović, Novačić, Omerčević, Pleše, Poljanac, Rajković (i Rajčević bit će isto), Surilović, Štavalj, Turinić, Vicković (Višković), Vranić, Vuletić, Zlatar? Teško je odrediti. Danas više nema Brajića, Filona, Luketića, Marasa, Toljana u Budaku, a po Osiku i po Vukšiću istisnuše Jurkoviće, Kruškare, Lemete, Ljubiće, Marijiće, Misire, Suzake. Ne bih rekao, da su u budačkoj župi živjele porodice Bevanda (-dić), Cerić, Šorić, Šetaković (ili Šetanović), Usumović, koje se spominju gdjekad.

Iz matica se dade lako razabrati, da se u XIX. Vijeku znatno smanjio broj prezimena, ali nije broj stanovnika. Zavrijedilo bi prikazati mijenu žiteljstva

sve do 1748. do danas. No taj je posao težak i suhoparan. Evo samo promjena od 1748.-1768.

Godina	Rođeno		Vjenčano	Umrlo	
	muških	ženskih		muških	ženskih
1748.	24	17	14	11	5
1749.	24	17	11	13	13
1750.	28	20	14	9	7
1751.	21	20	13	12	13
1752.	12	14	17	9	13
1753.	19	15	18	21	13
1754.	26	26	8	4	6
1755.	21	18	18	2	5
1756.	37	21	4	9	5
1757.	23	31	4	8	7
1758.	20	13	7	8	4

U prvih se 11 godina rodilo više muških, ali ih je razmjerno više i pomrlo te preostaju dvije ženske više od muških.

Godina	Rođeno		Vjenčano	Umrlo	
	muških	ženskih		muških	ženskih
1759.	17	13	12	7	11
1760.	27	25	29	1	8
1761.	24	27	18	12	12

1762.	*29*	*34*	*13*	*13*	*15*
1763.	*35*	*32*	*7*	*55*	*48*
1764.	*30*	*39*	*12*	*25*	*30*
1765.	*19*	*19*	*15*	*10*	*13*
1766.	*39*	*39*	*11*	*25*	*22*
1767.	*39*	*44*	*13*	*10*	*2*
1768.	*29*	*28*	*6*	*7*	*4*

U drugom se desetgodištu biše ženskih rodilo, a manje umrlo, pa ženskih ostaje 14 više nego muških. Prema tome ženske premašuju muškarce.[2]

2. POVIJESNO-KRONOLOŠKI PREGLED ŽUPE SV. JOSIPA

Ovo poglavlje u potpunosti je posvećeno Spomenici župe sveti Josip. Za ovu knjigu cjelokupan tekst je doslovno prepisan te predstavlja vrijedan dokaz bogate crkvene djelatnosti u burovitim vremenima tzv. „prve Jugoslavije", potom Drugoga svjetskog rata, nesigurne uprave socijalističke Jugoslavije kao i u ratnim strahotama Domovinskog rata.

Važno je napomenuti da je u Drugom svjetskom ratu teško stradala osička župna crkva sv. Josipa i župski dvor plovanija. Uništena je knjiga Spomenica i sav župni arhiv, a i djelomično i matične knjige koje je poslije rata preuzela Općina. Ipka, u župnom arhivu pronađen je originalni spis vlastitog dnevnika carskog i kraljevskog kapetana Mihovila Butković, koji je kao suvremenik opisao više događaja iz života i rada ove župe.

U nastavku slijede doslovni prijepisi spomenutog zapisnika.

---

[2] Dr. Fran Binički, Povijesni pabirci, 1917.

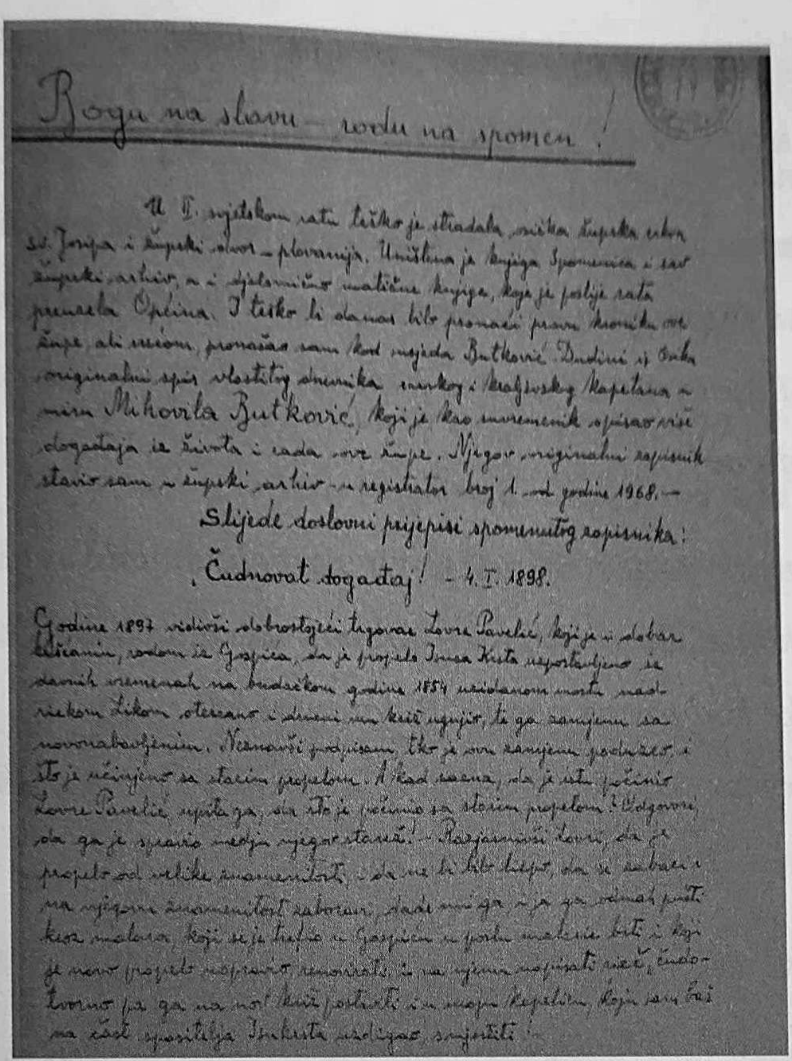

Bogu na slavu – rodu na spomen!

U II. svjetskom ratu teško je stradala crkva župska crkva sv. Jurja i župski dvor – plovanija. Uništena je knjiga Spomenica i sav župski arhiv, a i djelomično matične knjige, koje je poslije rata preuzela Općina. I teško bi danas bilo pronaći pravu kroniku ove župe, ali ipak, pronašao sam kod nasljeda Butković Dudini iz Osika originalni spis vlastitog dnevnika c. i kr. kraljevskog kapetana u miru Mihovila Butković, koji je kao suvremenik opisao više događaja iz života i rada ove župe. Njegov originalni zapisnik stavio sam u župski arhiv – u registrator broj 1. od godine 1968. –

Slijede doslovni prijepisi spomenutog zapisnika:

„Čudnovat događaj! – 4. I. 1898.

Godine 1897 vidivši dobrostojeći trgovac Lovre Pavelić, koji je i dobar kršćanin, rodom iz Gospića, da je propelo Isusa Krista uporabljeno iz davnih vremenah na budačkom godine 1854 uzidanom mostu nad riekom Likom oštećeno i drveni mu križ ugnjio, te ga zamjeni sa novonabavljenim. Neznavši potpisani, tko je ovu zamjenu poduzeo, i što je učinjeno sa starim propelom. A kad sazna, da je istu počinio Lovre Pavelić upita ga, što je počinio sa starim propelom? Odgovori, da ga je spravio medju njegov starež! – Razjasnivši Lovri, da je propelo od velike znamenitosti, i da ne bi bilo liepo, da se zabaci i na njegovu znamenitost zaboravi, dade mi ga, a ja ga odmah posla kroz molara, koji se je trefio u Gospiću u poslu malanja biti, i koji je novo propelo popravit renovirati i na njemu napisati riječ, čudotvorno pa ga na novi križ postaviti u mojoj kapelici, koju sam bio na čast Spasitelja Isukrista uzdigao sagraditi!

Slika 3 Uvodna stranica iz Spomenice Župe Lički Osik.

Izvor: Spomenica Župe Lički Osik.

Osička župa kroz oči Mihovila Butkovića, kraljevskoga kapetana

„Čudnovati događaj! – 4.1.1898.

Godine 1897. dobrostojeći trgovac Lovre Pavelić koji je bio dobar kršćanin, rodom iz Gospića vidio je raspelo uzidano u Budačkom mostu 1854 g.. Raspelo je bilo nad rijekom Likom oštećeno i drveni križ mu je ugnjio te ga je zamijenio novonapravljenim. Ne znavši potpisani, tko je ovu zamjenu

poduzeo i što je učinjeno sa starim raspelom. A kad sazna, da je istu počinio Lovre Pavelić, upita ga što je učinio sa starim raspelom?

Kada je razjasnio Lovri da je raspelo od velike znamenitosti i da se ne zaboravi, dade mi ga i na njemu sam napisao riječ ***„čudotvorno“*** *i postavilo se na novi križ i postavilo se u novu kapelicu koju sam baš na čast Spasitelja Isusa Krista uzdigao!*

Riječ „čudotvorno“ potiče od tud što je raspelo stajalo na starom drvenom mostu nad rijekom Likom okrenuto prema zapadu, a ograda stajala je na desnoj obali Like kod uvoza potoka Balatina u istu, crkva sv. Josipa, kojoj su vrata također prema zapadu okrenuta bila, i koja je godine 1842. porušena, a sveta otajstva prenešena u novu crkvu na Lički Osik.

Početkom devetnaestog stoljeća lovio je lovac Orešković rodom iz Široke Kule niz potok Balatin i rijeku Liku, pa kad mu lov ne bijaše povoljan, pucao je iz objesti na raspelo i pogodio je zrnom u lijevo koljeno raspetoga. Lovca je odmah zaboljela noga i koljeno te je nakon kratke bolesti umro. Pukovinsko krajinsko zapovjedništvo dalo je limenom kapicom zakrpati probijeno koljeno raspela, a među narodom je ovaj događaj ostao čudotvoran.

Početkom listopada 1897. godine raspelo je ostavljeno u kapelici, a Oreškovići su provalili iste noći 6. na 7. listopad kroz prozor u općinski ured i iznijeli Vestkajmovu blagajnu koju su valjali do vrata kapelice te su ju palicom i krampom probili.

Joso Ratković pošto je to sve čuo, krenuo je prema njima. Kada su ga zlikovci čuli, pobjegoše i ostaviše oruđe, a pošto se našao na tom mjestu bio je osuđen na 6 godina zatvora.

O crkvi sv. Josipa, 25.1.1899.

Stara crkva sv. Josipa, zaštitnika osičke plovanije bila je u Budaku, na desnoj strani obale rijeke Like gdje se u nju ulijevao potok Balatin. Crkva je poticala iz Srednjeg vijeka tj. od prije nego su Turci osvojili Liku i Krbavu.

Čini se da su ju i Turci upotrebljavali za svoja bogoslužja jer je nisu porušili kroz vrijeme od 162 godine, a nisu je porušili ni kršćani kad su Turke 1685. godine prognali iz Like. Crkva je obnovljena 1690. godine pod upravljanjem svećenika Marka Mesića i Božja služba je u njoj obavljana do 1842. godine.

Slika 4 Pečati Župe svetog Josipa iz Ličkog Osika.

Izvor: Spomenica Župe Lički Osik

Pošto je ova crkva bila na kraju župnih sela; Osika, Mušaluka i Budaka, iz istih razloga bila je i premalena. Tu su se s lijepom idejom našli umirovljeni major Jure Gergurić, Jurkačina Biljan, Jure Zalović i otac Gergo Butković da se napravi puno veća crkva na Osiku. Vojne krajiške vlasti pristale su na to jer je Lički Osik bio središnje mjesto Široke Kule, Ostrovice, Budaka i Mušaluka. Godine 1836. u vrijeme jeseni krajiška uprava dopustila je

iskopati grabu za temelje nove crkve pokraj kuće Grgine i to baš na njegovu kupusištu te se crkva zidala 1837. i 1838. godine i stavila pod krov.

U jesen 1838. godine srušio se toranj i dio crkve. U to je vrijeme vladalo pravo zajedništvo. Toranj i dio crkve koji je bio urušen počela je zidati Krajiška uprava 1839. i 1840. g., a plovanija je dovršena 1841. g.. Na crkvi su radili svi, od katoličkog puka pa do hrišćanske kompanije Kuljske, Smiljanćani, Kanižani, Podlapačani, a zidali su objekte Istrijani plaćeni od vojnih vlasti. Ciglu su pekli Talijani na zemljištu Mate Ratkovića. Veliki žrtvenik napravio je stolar Božo Štrk rodom iz Mušaluka, a svetište crkve i župni stan izmalao je Istrijanac.

Godine 1842. su iz Budaka prenešene svetinje u Osik. Negdje oko 1844. udario je grom u toranj. Raspuklina se protezala od tornja kroz kor, rascijepala je velika crkvena vrata i razbila je kameni prag na sredini.

Godine 1877. putovao je general Franjo Pilipović i vidio kako izgleda crkva, trošni krov i ostalo. Također je vidio da Lički Osik oskudijeva s vodom te je za crkvu dozvolio velike količine vode iz krajiške investicionalne zaklade. U to vrijeme na krov je stavljen i gromobran. Napravio ga je gospićki bravar Pane Krajnović.

Toranj je opet zapalio grom 1885. godine. Narod je dotrčao da pomogne na zvonjavu zvona, ali tornja nisu mogli spasiti. Puk kršćanski privremeno je natkrio zid tornja i napravio stalak za zvona koja su opet postavljena. 1889. godine dogodio se jak potres te su opet popucali neki zidovi. Narod je 1896. na krov crkve stavio lim, ali vlast ju je te godine zatvorila navodno zbog sigurnosti ljudi. Župnik Banić je pokušao svoju svećeničku službu vršiti u filijalnoj crkvi Duha Svetoga u Mušaluku, ali svi su se brzo zasitili jer je bilo svima daleko. Župnik je zamolio tadašnju vlast te su dozvolili služenje svetih

misa i sakramenata. Crkva se pregradila do polovice njezine lađe da narod ne dolazi blizu pukotina tornja. (Ovako je svjedočio Mihovil Butković, satnik u miru.)

O župnicima crkve sv. Josipa, 1841.-1899.

Župnik Mate Pahek naslijedio je 1841. godine župnika Juru Kovačevića koji je bio posljednji u Budaku, a prvi na Osiku. On je prenio svetinje iz Budaka u Lički Osik 1842. godine. Vlastitim trudom i troškom zasadio je voćnjak kod župnog stana. Opkopao je vrt grabom i zasadio živicu. Kad je sve to napravio došlo je vrijeme odlaska u Generalski stol.

Dragutin Perčević naslijedio ga je 1846. godine, rodom iz Mušaluka koji je sa sobom imao oca Tomu i majku Katu. Perčević je premjestio pokopavanje mrtvih radi vodenog tla pod brdom Merkaševac u pašnjak Keserovac gdje je sahranio roditelje i tu počivaju njegove kosti.

1853. godine naslijedio ga je župnik Anton Ciganović koji je postao podarhiđakon. Za vrijeme njegova života podignut je toranj na crkvi u piramidu i pokriven je limom. Carstvo je poklonilo crkvi tri lijepe velike slike s pozlaćenim okvirima. Za veliki žrtvenik sliku sv. Josipa, za pokrajnji lijevi žrtvenik sliku sv. Stjepana, kralja Ugarskoga. Ciganović je pred crkvom zasadio i nekoliko lipa koje bi ju krasile kada narastu.

U zadnjem času njegovog života putovao je biskup Soić iz Senja u Gospić. Svratio je k njemu, porazgovarao s njim i oprostio se od njega. Biskup je s pratnjom otputovao u Gospić, a bolesnik je izdahnuo. Vjerni ga je narod u pratnji mnogih svećenika ispratio na posljednje počivalište na groblje Keserovac.

1869. godine naslijedio ga je Joso Šćitan. Nastavio je gradnju tabernakula novcima koje mu je ostavio prethodnik svojom oporukom. Posao na pokrajnim žrtvenicima izvodio je stolar Mile Perčević rodom iz Mušaluka. Za vrijeme ovog župnika zatvorilo se groblje Keserovac iz zdravstvenih razloga jer je bilo blizu privatnih kuća, pučke škole i općinskog ureda. Novo groblje smješteno je na brdo Krst.

Godine 1890. kanoničku vizitaciju je održao biskup Juraj Posiljević. Posjetio je crkvicu Duha Svetoga u Mušaluku gdje se iste godine slavila 200. obljetnica kako je pop Marko Mesić istjerao Turke iz Like. Na koru u crkvi pjevanje je predvodilo pjevačko društvo „Velebitska vila". Te iste godine puk je popravio krov na crkvici i zidove svojim troškovima i milodarom koji je skupio otac Jakov Perčević. Umro je župnik Šćitan i sahranjen je na groblju Krst.

1891. godine župu je naslijedio Stjepan Dominec. Za vrijeme njegova službovanja skupilo se milodarom za dva lijepa paramenta.

Naslijedio ga je svećenik Tome Katnić 1893. godine koji je brzo bio premješten.

1894. godine Mile Banić počinje upravljati župom u Ličkom Osiku. Crkva je prekrivena limom i župni stan se dobro popravio. Kako nije imao novaca za daljnje radove zamolio je cara Franju Josipa I. za blagonaklonu potporu koju je Veličanstvo i pružilo u iznosu od 100 forinti. Banić je umro kao mlad. Puk ga je sahranio na groblje Krst uz 18 svećenika 8. listopada 1897. godine.

Vlč. Grga Murgić je sljedeći upravitelj župe. Zadaća je bila veoma teška. Trošnu crkvu obnoviti, golu unutrašnjost okititi i nabaviti mnoge stvari. Puk je bio siromašan, a vlada škrta. Pozvao je kršćane na priloge sv. Josipu. Prva je bila Manda, udovica Pilipić, rođena Butković, a nakon nje 100 forinti

crkvi je darovala Kata Fajdić, rođena Šeik za nabavu slika za „Putni križ". Gospođa Marija, supruga općinskog blagajnika Slavka Uremovića darovala je 2 jastuka za oltar, a kapetan Ludovit kekić stolčić za Evanđelje.

O crkvi Duha Svetoga u Mušaluku i svećeniku Marku Mesiću

pisano 10. veljače 1899. godine

Godine 1750. sagradio je svećenik Marko Mesić crkvu u Mušaluku kao prvu i to na čast Sv. Duha blizu njegovog dvora i posjeda kojeg je on odabrao nakon progona Turaka iz Like i Krbave.

Ova crkva od njezina osnutka i gradnje nije postala župna crkva jer je Marko već 1690. godine osnovao budačku župu. Iz đamije je napravio župnu crkvu za sela Budak, Mušaluk, Osik, Široku Kulu i Ostrovicu koja je i prije Turaka bila kršćanska crkva.

Godine 1690. Marko Mesić osnovao je župe u Perušiću, Pazarištu, Ribniku i Novom. 1691. u Karlobagu, 1692. godine u Kosinju, 1702. godine u Podlapači, 1706. u Lovincu, 1708. u Udbini, 1709. u Smiljanu i Rudopolju.

U svim ovim župama gdje su bile džamije, one su pretvorene u crkve, a gdje ih nije bilo napravljene su za prvu ruku drvene crkvice.

Svećenik Marko Mesić rodio se 1640. godine u Brinju, završio nauke i postao svećenikom biskupije Senjsko-modruške. Bio je župnik u Brinju te je već tada često s Brinjanima i Otočanima četovao na Turke.

Godine 1678. izabran je za arhiđakona i kanonika senjskog. U to vrijeme karlovački generali su naselili oko Brinja mnogo naroda grčko-istočne vjere, a to je ljutilo Brinjane jer je njih bilo dosta, a zemlje malo pa su se pobunili.

Generali su posumnjali da je zato kriv pop Marko, te su ga nepreslušana osudili 1680. godine da ne smije boraviti u cijeloj Karlovačkoj i Primorskoj krajini. Zbog nepravedne osude pop Marko se obratio Senjskom kaptolu zbog zaštite. Kaptol je stao na njegovu stranu kao i zagrebački nadbiskup Martin Borković te su ga generali odustali progoniti.

Na Markov poziv digla se cijela Primorska krajina s vođama i sakupili su se 15. lipnja 1689. godine pod gradom Novi u Lici. Za deset dana u ruke kršćana pali su gradovi: Novi, Bilaj, Ribnik, Grabenar, Široka Kula, Budak i Perušić. U Perušiću je nakon toga služena sveta misa Zahvalnica što je Bog dao narodu osloboditi se od Turaka.

Iz Like je vojska prešla u Krbavu. Lagano je osvojen grad Bunić, ali Udbina jako teško jer je tamo živjelo 500 najsrdačnijih ličkih i krbavskih Turaka. Na kraju su se predali zbog vode koju nisu imali. Tu je također služena sveta misa zahvalnica na temeljima starodrevne stolne crkve krbavskih biskupa.

Nakon ovih osvajanja Marko je krenuo i dalje. Osvojio je Zvonigrad i Rakovnik. Tada je pokrstio 1700 duša koje su ostale te je pozvao narod iz Primorja, Dalmacije i Bosne da se nasele ovi krajevi.

Za svoj dom kao najugodnije mjesto u Lici izabrao je Mušaluk. Kralj Leopold 1690. godine imenovao ga je arhiđakonom i zapovjednikom Like i Krbave. Godine 1692. Turci su opet provalili u Liku sve do Novog i Divosela, ali ih je pop Marko zatekao u pločanskom klancu i suzbio daljnje prodiranje. Oni su još pokušavali u većim navalama, ali nisu uspjeli.

3. lipnja 1693. godine kralj Leopold je priznao velike Markove zasluge osobito kod osvajanja Like. Tim činom napisao mu je pismo gdje mu na dar daje Mušaluk, ali kasnije i za njegove nasljednike.

Nikad nije bilo mira. 1702. godine pop Marko je morao u Ugarsku jer je buknula buna koju je digao knez Rakocij i opet je pokazao vjernost kralju Leopoldu.

Nakon Rakocijeve bune Marko se vratio u svoj zavičaj. Kako je Marko Mesić godine 1690. postao arhiđakon Like i Krbave tako je postao vanjski biskupov namjesnik, a papa ga je imenovao apostolskim delegatom. Tako je godine 1708. postavio župnike u Lovincu, Novom i Bilaju.

Puno je brinuo za dobrobit katoličkog i grčko-istočnog svećeništva. Dijelio je zemlju kako bi svaka crkva, svaki župnik i svaki paroh dobio dio.

Posljednje vrijeme svog života Marko je najviše boravio u Karlobagu gdje je uredio i kuću. Od silnog napora počeo je malaksati. U proljeće godine 1711. ležao je dugo u dvoru svog prijatelja Jurja Resa, zagrebačkog kanonika gdje je 26. srpnja u nazočnosti šestorice kanonika napisao oporuku i odredio da mu se smrtno tijelo pokopa u crkvi Sv. Duha u Mušaluku, a imovina podjeli među sinovima bratića. Svoj slavni život svršio je 2. veljače 1713. godine u Karlobagu.

Nakon Marka Mesića, Ličko-krbavski arhiđakon postao je Šimun Zdunić od 1716-1747. Njega je naslijedio Ivan Krsto Kabolin, bivši perušički župnik koji je otišao na vladanje Biskupijom 1774. godine. Nasljednik Josip Zaton naslijedio je župe i umro 1779. g. u Novom.

1780. godine nasljednik župnika je Ivan Krsto Susani. Iste godine carica Marija Terezija smanjila je senjski kaptol sa 12 na 6 kanonika i od iste godine arhiđakon ima svoje sjedište u Gospiću u bivšoj generaliji na kojem je mjestu stajala gimnazija.

1810. godine naslijedio ga je Grgur Pančić, rođen 1780. godine, bivši profesor morala, pastorala i kanonskog prava. Njegovo 48 godina dugo upravljanje arhiđakonatom Lički-krbavskim urodilo je velikim plodom za Liku i Krbavu što u duševnom napretku i dobroj slozi.

Pančićevim nastojanjem napravila se kapelica na čast Marije Magdalene u Gospiću.

Pančića je naslijedio župnik Stanko Kostrenčić kao Ličko-senjski arhiđakon. I ovaj svećenik bio je energičan i izvrstan propovjednik te je zastupao u Hrvatskom saboru 1860. godine ličku pukovniju sa seljacima Ivanom Vukelićem iz Kaniže i Šimunom Bukićem iz Lovinca.

Naslijedio ga je 1877. godine kada je umro – župnik Dragutin Božić. Za vrijeme njegovog župnikovanja crkva se gospićka pokrila, unutrašnjost uredila, a veliko zvono je nabavio gospićki katolički trgovac. 1892. godine udarila ga je moždana kap i preselio se u svoje rodno mjesto Generalski stol.

Naslijedio ga je župnik Franjo Canjuga, ali arhiđakon nije mogao postati jer je prethodnik još uvijek bio živ.

Župnika Grgu Murgića naslijedio je domaći sin, rodom iz Mušaluka, dr. Fran Binički u listopadu 1924. godine.[3]

Prema kazivanju osičkih župljana, Binički je zavidnim okom gledao na popa Grgu Murgića u Osiku. U tom kratkom vremenu Binički i Murgić dovikivali su si u stihovima.

[3] Spomenica župe sveti Josip iz Ličkog Osika.

Stihovi spominju Milu Alivojvodića, koji je imao trgovinu u kući Krbavca, nasuprot plovaniji, a istom je dao vlasnik otkaz. Vjerojatno je unesrećeni bio dobar s popom Grgom Murgićem te je zato dobio od Biničkog ove stihove:

Osik nam je slavan grad!
Slavnijeg nam nema sad.
U njemu je fini tič,
Milan Alivojvodić.

Al mu sila utaman,
Jer ga Pera tjera van!
I on traži uzalud
Po Osiku kuću svud.

Pop mu Grga viče oj,
Ne boj mi se, Mile moj;
Prevarit ću narod svoj,
Prodat ću ti vrtak moj.

Ovaj fini župski stan,
Dat ću ti za dućan,
A crkvu za magazin
Pa nek puca dušmanin!

Svećenička služba dr. Frana Biničkog u Osiku bila je plodonosna, a trajala je punih 20 godina. Kao svećenik revno je vršio svoju službu. Posebno se isticao u pisanju i prevođenju, čemu je dijelom posvetio svoj život.

U prvim godinama župnikovanja u Osiku, pokrenuo je akciju za nabavku crkvenih zvona. U tu svrhu dao je na licitaciju crkveno zemljište u Budaku, gdje je nekoć bila crkva i staro groblje.

Zvona su naručena u Ljubljani i postavljena na zvonik 1925. godine, prigodom 1000. godišnjice hrvatskoga kraljevstva.

Zapis na velikom zvonu (težilo je oko 500 kg)

Sveti Josipe, Isusove Crkve zaštitniče, u pomoć te rod Hrvata kliče: ne daj da nam duh nevjere kalja Sveti zavjet Tomislava kralja.

Srednje zvono (oko 200 kg)

Neporočna djevo, naša mati, Hrvatskoj nam staru sreću vrati!

Malo zvono (oko 100 kg)

Bl. Križevčanin Marko – Hrvatskoj što te rodi budi štit sreći i slobodi!

Kralj Aleksandar I. poginuo je u Francuskoj, u 16 sati, 9. listopada 1934. godine, kada je stupio na francusko tlo. Posmrtni ostatci prevezeni su željeznicom iz Splita kroz Gospić 14. 10. 1934. g. Naslijedio ga je sin, kralj Petar II.

Iste godine, 24. studenoga, stigao je nemili udarac za Senjsku i Modrušku biskupiju. Smrt je zatekla ljubljenog natpastira, dr. Ivana Starčevića, biskupa, koji je obnovio i uredio bogoslovsko sjemenište i podigao ga na zavidnu razinu, uz vlastite, ali i uza žrtve svećenika i naroda.

1935. godina

Sveti Otac, papa Pio XI., bulom od 21. 5. 1935. g., imenovao je biskupom senjskim i modruškim dr. Viktora Burića, bivšeg biskupova tajnika i profesora bogoslovlja.

Dr. Burić rođen je u Kraljevici 6. 9. 1897. godine, a za biskupa zaređen je u Zagrebu 21. 7. 1935. godine, po rukama metropolita dr. Antuna Bauera, a uz suzareditelja dr. Alojzija Stepinca i Josipa dr. Srebrenića, biskupa krčkog. Ustoličen je u Senju 28. srpnja 1935. godine.

1936. godina

U Gospiću je 6. i 7. lipnja 1936. g. održan Euharistijski kongres koji je predvodio biskup dr. Viktor Burić i krčki biskup dr. Josip Srebrnić.

1939. godina

26. kolovoza 1939. g. ostvarena je Banovina Hrvatska, na čelu s hrvatskim banom i Saborom. Banovina je obuhvaćala 66.000 km^2 i 4.500.000 stanovnika. Ova činjenica obradovala je srca Hrvata, ali je i bolno odjeknula jer su mnogi Hrvati (dijelovi Bosne, Srijema, Vojvodine i Dalmacije) ostali izvan Banovine Hrvatske. Sve Hrvate tješila je činjenica da to nije konačno rješenje hrvatskoga pitanja. Banovina Hrvatska djelo je dr. Vladimira Mačeka.

1940. godina

Papa Pio XII. proglasio je 29. lipnja 1940. g. jubilarnu svetu godinu za Hrvate, prigodom 1300. obljetnice otkad su Hrvati primili katoličku vjeru, stupivši u vezu sa Sv. Stolicom i tako ušli u krug kršćanskih naroda.

U studenom 1939. g. hrvatski biskupi predvodili su u Rim svečano hodočašće. Tom prigodom najavili su Hrvatskoj svoj jubilej, obnovili su hrvatsku vjernost Sv. Stolici i zamolili da se bl. Nikola Tavelić proglasi svetim, što je Sv. Otac i obećao.

1941. godina

Povijest donosi svoje i bilježi; nekad radost, nekad žalost, nakad ponor i slavu, nekad tugu i sramotu. Po Slavku Kvaterniku proglašena je u Zagrebu NDH, 10. travnja 1941. g., na čelu s Antom Pavelićem. Već je u ovoj godini narod osjetio strahote rata, u kojem se nalazi NDH na strani Njemačke i Italije.

1942. godina

21. lipnja 1942. g. spaljena je crkva sv. Mateja u Širokoj Kuli. Ovaj je događaj upisao u Maticu krštenih dr. Fran Binički.

Te godine zima je bila poprilično blaga, nakon nekoliko prijašnjih, kada je temperatura znala padati i do -35.

U travnju i svibnju vodile su se žestoke borbe između redovitih trupa i partizana. Partizanski pritisak postajao je sve jači te su uspjeli zauzeti okolicu Gospića, a sam su Gospić opkolili sa svih strana.

Bilo je i nekoliko ljudskih žrtava.

Tih teških dana stradala je i osička crkva, koja je na sebi nosila posljedice rata i ratnoga razdoblja, sve do ponovne obnove 1967. godine.

Gospić, 24. siječnja 1942. Gospićki župnik i dekan Dragutin Kukalj javlja o stanju u Širokoj Kuli:

Jučer je bio kod mene administrator Kulske župe Gabrić i prikazao mi, kako je stvarno za njega vrlo velika opasnost da stanuje u Širokoj Kuli. On želi da bude premješten u koji mirniji kraj. On je čovjek bolestan pa bi se možda negdje u Gorskom kotaru mogla naći za njega koja prikladnija župica. Novi administrator bi se mogao imenovati, ali taj neka krene u Kulu kad bude tamo mir. Pritužbe Prečasnoga Biničkoga ne treba uzeti tako tragično. U svemu je obavio dva krštenja. To, držim, nije tako strašan posao. Škola tamo uopće ne radi ili vrlo neredovito, kancelarija je i onako minimalan, pa mogu neko vrijeme biti i bez svećenika. Da Prečasni naslov ne bude imao neprilike

s Prečasnim Biničkim, neka se uprava župe „ad interim“[4] povjeri perušićkom kapelanu. Taj bi mogao svakih 15 dana otići u jedan radni dan u Kulu da uredi što treba urediti. Ovo stanje, kako se nadamo, neće dugo trajati. Počelo je temeljito čišćenje četničkih i komunističkih banda, pa ima nade da će tjekom veljače biti ovdje mir.[5]

Lički Osik, 25. ožujka 1942. Župnik Ličkog Osika dr. Fran Binički . priopćuje:

Radi četnika i komunista sa strane savezničke komande poduzete stroge mjere. Niko bez propusnice nikamo, pa ni u crkvu. Jučer su naši gospićki oružnici i domobrani ponijeli hranu u Podlapac, ali su zapali u zasjedu četkomunista više Stirčića kod Široke Kule.. Nekoliko ih je ranjeno a ne zna se još je li koji ubijen."

Lički Osik, 16. svibnja 1942. Župnik Ličkog Osika dr. Fran Binički. javlja Biskupskom ordinarijatu u Senj.

Ima oružnike u stanu koji žele stan učvrstiti za obranu pa moli savjet Biskupskog ordinarijata u Senju da izvoli savjetovati, što bih radio: bi li otkazao stan oružnicima ih još zadržao? Bih li dopustio da se pred vratima zida zid, koji brani pristup, ali i laki izlaz. Stan je sbilja najpodesniji za utvrdu i obranu radi svoga položaja. No ni škola nije loša, a manja bi šteta bila kad bi škola nastradala, jer je i onako odlučeno da će se graditi nova.“

---

[4] Latinska fraza koja u prijevodu znači u međuvremenu., op. ur.
[5] Biskupski arhiv u Senju, Spisi za god. 1942., br. 121.

Lički Osik, 22. lipnja 1942. Župnik Ličkog Osika dr. Fran Binički javlja:

"*Jučer je zločinačka ruka zapalila ponutricu crkve u Širokoj Kuli.* Glasa se da je to učinio vlah-prelaznik neki Iso Novković. Polio ju je petrolejom iznutra i zapalio.

Gospić, 13. kolovoza 1943. Župnik dr. Fran Binički javlja biskupskom kancelaru u Senj,

iz Gospića jer je Osik pod partizanima. Ondje je ostao Nikola Rendulić o kojemu pukovnik Delko Bogdanić nema lijepo mišljenje. Rendulić smjera kako bi i sam utekao, a trebao je to učiniti i prije.

1944. godina

Velik broj mladih župljana postao je žrtvom rata. Privremeno sklonište lički svećenici našli su u Gospiću. Sa sobom su uspjeli ponijeti samo matične knjige, a sve ostalo bilo je uništeno.

Grad Gospić bio je bombardiran 12 puta. Sreća što nije bilo ljudskih žrtava. Zajednička čežnja svima bio je mir.

1945. godina

Grad Gospić zauzet je i osvojen. Država NDH posve je pala i uspostavljena je Federativna Jugoslavija na čelu s Josipom Brozom Titom.

Osička plovanija služila je za prihvatilište-zatvor stanovništva radi preslušavanja. Župnik, dr. Fran Binički, bio je odveden u zatvor u Gospiću

gdje je podlegao iskušenju, a svoju je svećeničku dušu predao Stvoritelju 1. svibnja 1945. godine u gospićkoj bolnici.

Njegove nećakinje, Milka i Mandica r. Binički, krišom su prevezle pokojnikovo tijelo na osičko groblje.

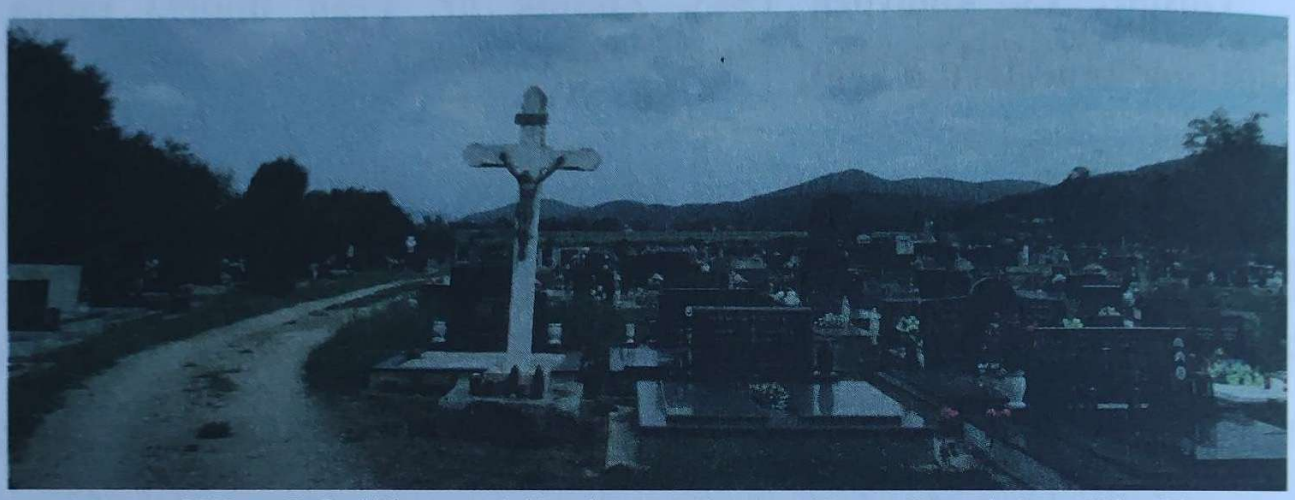

Slika 5 Osičko groblje danas. Izvor: Foto Tomislav Klarić

Svećeničku službu nastavio je, također domaći sin, vlč. Nikola Rendulić, rodom iz Vukšića. Pod teškim uvjetima života vršio je službu do godine 1949., kada je blago u Gospodinu preminuo u gospićkoj bolnici 14. 9. 1949. godine. Vjernici Ličkog Osika pamtili su ga kao požrtvovnog, duhovnog i veselog pastira. Pokopan je u grobnici svojih roditelja gdje i danas počiva.

1949. godina

Novim upraviteljem župe *excurendo* bio je imenovan gospićki župnik vlč. Josip Tomac, rodom iz Gorskoga kotara. Radi velikog manjka svećenika, što poginulih u ratu i poslije rata, vlč. Tomac imenovan je upraviteljem svih ličkih župa u okolici Gospića, osim Perušića, uz suradnju dvojice starih

svećenika: g. Nikole Mašića, prof., i katehete u miru Josipa Fajdetića. Sve do godine 1966. bio je redovit poslijeratni upravitelj ovih župa: Gospić, Lički Novi, Bilaj, Ribnik, Široka Kula i Lički Osik.

Vlč. Josipu Tomcu ovaj narod duguje puno, ali duguju mu i nasljednici jer je po cijenu života neumorno bio svjedok Krista Gospodina i milosrdni Samaritanac subraći u vjeri. Uz pastoralni rad, nastojao je očuvati crkvene objekte i posjede, što mu nije bilo lako, u velikoj trci prisilnoga oduzimanja i rušenja do temelja crkve i stana u Širokoj Kuli, stana u Ličkom Novom, Bilaju, Ribniku.

Rušenje crkvenih zgrada i oduzimanje crkvenoga zemljišta dopuštala je općinska vlast, a kamen od crkvenih zgrada upotrebljavao se za gradnju zadružnih štala. Osnivanje seljačkih radnih zadruga nije uspjelo kod našeg naroda u cijeloj Jugoslaviji. U vremenu osnivanja zadruga od 1948. do 1950. g. bio je dosta veliki pritisak raznih davanja u naravi i novcu, što su seljaci teško mogli podmirivati. Istu obvezu imalo je i svećeništvo. Tko nije htio pomoći zadrugu upisivanjem u nju ili davanjem osobnih doprinosa, dospio je u zatvor ili na „dobrovoljni rad". Bio je vršen velik pritisak na narod, a posebno na svećeništvo i na vjeru. Mnoge su crkve oskvrnjene, raspela po raskrižjima i ulicama srušena, pa tako i u Ličkom Osiku. Po pričama ljudi, svi oni koji su to radili, nečasno su završili svoje živote.

U jesen 1949. godine župnim su uredima oduzete matične knjige. Svećenici nisu smjeli dijeliti sakramente krštenja i vjenčanja prije nego što stranka ne dobije potvrdu u općini, kod matičara, za tu svrhu. Tako je bilo i sa sprovodima!

Rat je narod u crno zavio. Plač za poginulima još uvijek ne prestaje. Bol je još uvijek svježa.

1967. i 1968. godina

Dolazak vlč. Alojzija Kukeca i Josipa Linića

u ove krajeve i radovi na plovaniji

Dekretom biskupa Josipa Pavlišića kapelani Alojzije Kukec i Josip Linić stigli su ove krajeve u lipnju. Prvu svetu misu u Ličkom Osiku slavio je Alojzije Kukec 7. kolovoza 1966. g.

Moglo se vidjeti koliku su štetu ostavili ratovi i ostale strahote. Godine 1967. vlč. Alojzije Kukec, obilazeći obitelji, govorio im je o važnosti pripreme za svete sakramente. Za Prvu svetu pričest prijavilo se 27 djece, a od tog broja na kraju je ustrajalo samo jedanaestero. Mežnjarsku[6] službu vršila je Mica Ratković.

Gospođa Helena Schneider iz Clevelanda, SAD, bila je velika dobročiniteljica našeg Sjemeništa i Biskupije. Poslala je 2000 $, a to je potaklo biskupa Pavlišića da pokrene akciju oko obnove župnog dvora i crkve u Ličkom Osiku.

Ljudi su pomislili da se plovanija, crkva i župni stan neće nikada obnoviti. Iako su bili izgubili nadu, na poziv biskupa i dvojice kapelana ljudi su se počeli odazivati na rad oko čišćenja plovanije.

---

[6] Mežnar – njem. Messner, crkvenjak, zvonar.

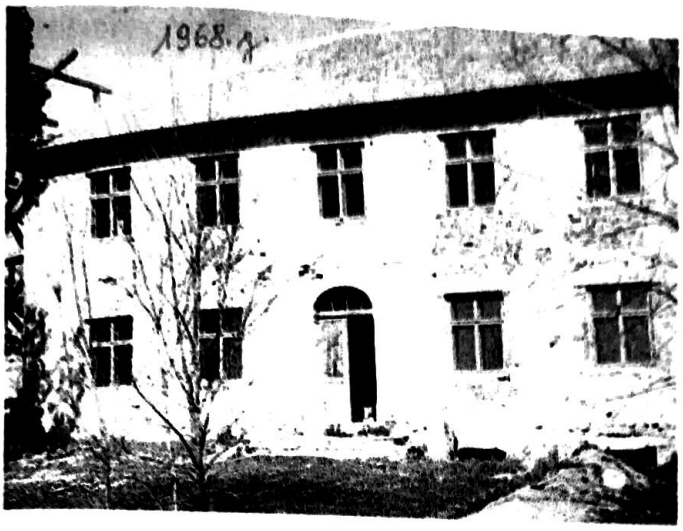

Slika 6 Fotografija *plovanije* u Ličkom Osiku 1968. godine.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

Blagdan sv. Josipa 19. ožujka proslavljen je s većim brojem vjernika u crkvi, a pretežno su došli vjernici iz okolnih mjesta.

Kao drugi blagdan sv. Josipa slavio se na treću nedjelju po Uskrsu ili, kako je prozvan, Zaštita sv. Josipu. Kako je papa Pio XII. godine 1950. proglasio 1. svibnja kao blagdan sv. Josipa Radnika, od tada se slavi taj dan. Za taj dan biskup Pavlišić pozvao je pučkog misionara o. Zvonka Majića, DI, koji je vodio trodnevnicu.

Odmah poslije ovog blagdana Biskup je naručio zidara iz Dalmacije (Luku Božinovića) i pogodio je s njim zidanje plovanije. Tesarski rad na plovaniji izvodio je Stevo Jovanović iz Pazarišta. Budući da je jaki vjetar razotkrio crkvu, to je bio nepredvidivi trošak te godine. Tesarski rad na krovu izvodili su Mile Orešković iz Mušaluka i Marko Butković iz Bilaja. Popravili su krov i postavili 32 nove grede.

Radove na postavljanju električnih instalacija u crkvi i u župnom stanu izvodio je Joso Pavelić iz Gospića, a crkvu je oličio i obojao prozore soboslikar Vrkljan iz Gospića. Iznesena su iz crkve dva drvena oltara: Srca

Isusova i Sedam žalosti Majke Božje, kao i propovjedaonica. Smatralo se da nisu imali umjetničke vrijednosti, a bili su i dotrajali.

Župnikovanje vlč. Alojza Kukeca

Dana 4. Rujna 1968. g. biskup dr. Viktor Burić imenovao je vlč. Alojza Kukeca, do tada gospićkog kapelana upraviteljem župa u Ličkom Osiku, Širokoj Kuli i Ličkom Novom.

Svećenik Alojzije Kukec je rođen 1937. g. u Dugom selu u župi Lukač-Virovitica od roditelja – majke Jage i oca Rudolfa Kukeca. Za svećenika je bio zaređen u Zagrebu 26. lipnja 1966. po kardinalu Franji Šeperu. I župničku službu je vršio u ovim krajevima do 1994. godine.

Krajem listopada Biskup je dao ožbukati 4 sobe na katu župnoga stana i postavio je vrata. Vlč. Kukec službeno se doselio u Lički Osik 13. 11. 1968. godine, s časnom sestrom Terezijom (Marija Sabo iz Družbe sestara Srca Isusova iz Crikvenice).

Tog dana biskup Pavlišić slavio je svetu misu u 11 sati, a nakon toga je blagoslovio župni stan. Osičani su sami pripremili domjenak za oko 250 osoba.

1969. godina

1969. godine vlč. Alojz Kukec zamolio je vjernike za pomoć da se župni dvor potpuno osposobi za stanovanje. Stoga su izvedeni mnogi radovi: po prizemlju provedene su električne instalacije u sobama sve do kupaonice, ožbukan je cijeli prvi kat-stubište, prizemni hodnik-dvije sobe, do ulice,

kupaonica, i uređena je fasada cijele kuće. Sve zidarske radove izveo je zidar Marko Butković iz Bilaja sa svojim radnicima.

Slika 7 Crkva Svetog Josipa u Ličkom Osiku 1969. godine.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

U kolovozu su oličene sve prostorije na katu u župnom dvoru. Postavljen je bukovi parket u sve prostorije na katu. To je obavio Mile Vuletić iz Gospića. U bojanju prozora i vrata župniku je pomogao dječak Martin Binički te je za to dobio honorar.

1970. godina

Nakon blagoslova obitelji 1970. godine vlč. Alojz Kukec objavio je broj vjernika ili popis stanovništva.

SELA	Broj članova	Na privremenom radu u inozemstvu	Odsutni za stalno
			Inozemstvo - Domovina
Mušaluk	744	66	41 95
Vukšić	327	19	27 43
Osik	306	16	36
Budak	274	16	12
Ostrovica	24	2	1
Kuljska cesta	51	2	
UKUPNO:	1726	121	116=255=139

Na radu u domovini	Kuće ne blagoslivaljaju i broj članova		Nekršteni Hrvati	Pravoslavci		Muslimani	Broj prisutnih u župi
	kuće	članovi		Kuće	članovi		
46	8	35	11				Mušaluk
45	4	16	6		5		Vukšić
37	4	13	11	3	13		Osik
			1		1		Budak
				26	101		
128	16	64	19	29	120		1471

Naselje = Novi Lički Osik ima oko 2500 stanovnika.

SELA	Ukupan broj članova	Na privremenom radu u inozemstvu	Za stalno odsutni po svijetu
Široka Kula	333	34	12
Novoselija i Urije	128	10	2
UKUPNO:	461	44	14

Na teritoriju župe Široka Kula ima 122 pravoslavne kuće s 488 članova.

Na radu u Domovini	Kuće koje blagoslivljaju	Nekrštena djeca	Pravoslavci u miješanim brakovima	Broj prisutnih u župi
58	4	8	9	
11	/	/	/	
69	4			447

1971. godina

U proljeće 1971. godine zasađene su razne voćke. U župnom voćnjaku između crkve i kuće iskrčeno je trnje i to je prilično uspjelo. U lipnju je Ruža Butković darovala vrata za crkvu.

U srpnju je postavljen brušeni beton u prizemlju na hodniku i u kupaonici župnoga stana.

U rujnu je sklopljen ugovor s limarom Slavkom Kovačičekom iz Varaždina za krpanje krova na zvoniku, sakristiji i nad svetištem. Isti je postavio novu traku za gromobran.

Tijekom 1971. godine bila je nestašica pitke vode. Tek je u studenom pala obilnija kiša koja nije padala od sv. Ante. Priskočila je Općina u pomoć vozeći vodu po selima te je i crkvena šterna dobila 3 cisterne vode.

U narodu je vladala velika zabrinutost i nepovjerenje.

Tijekom godine osička crkva dobila je više crkvenoga rublja na poklon.

Profesorica Cvita Marković iz Gospića dobila je u Rimu od kardinala Šepera slike Križnoga puta, a gospodin Vlado Sušić, župnik u Crikvenici, dao je u svom trošku uokviriti te slike.

Blagoslov postaja na Josipovo vodio je Nikola Pavičić, provincijal salezijanaca, rodom iz Vukšića. Isti je zamolio svoju braću u Trstu za Marijin kip, po kojega je otišao župnik Kukec i kolega iz Lovinca, Stjepan Kovač. Kip je dovezen u kolovozu, na opću radost svih župljana.

1972. godina

Sve se više počela kritizirati Katolička crkva, zagrebački nadbiskup, neki svećenici, urednici katoličkoga tiska u štampi. Neki su već osuđeni na zatvor.

Svečanu svetu misu na blagdan svetog Josipa vodio je o. Marko Matić iz Zagreba.

Mušaluk

Početkom svibnja djelomično je popravljena crkva Duha Svetoga. Uzidana je volta iznad ulaznih vrata, vrata s vanjske strane obložena su pocinčanim limom, krov je pokrpan, na koru je promijenjeno nekoliko dasaka i sama je crkva oličena iznutra. Velik dio troškova donirao je Grga Štimac, američki umirovljenik iz Mušaluka.

U mušalučkoj crkvi vlč. Alojz Kukec dao je smjestiti nekoliko slika Križnoga puta iz Osika i veliku sliku sv. Josipa na platnu, koja je nekoć bila na glavnom oltaru u Ličkom Osiku. Također je donesena i slika sv. Stjepana, kralja.

Na osičkoj crkvi fugiran je zvonik i pročelje crkve. Radove su izvodili zidari iz Jablanca.

U travnju i svibnju pristupilo se obnovi zidova na lađi crkve na isti način kao i pročelje i zvonik. Radove je izvodio Marko Butković iz Bilaja. Budući da su i prozori bili dotrajali, župnik se odlučio za željezne, jer su jeftiniji od hrastovih.

Šest prozora izradio je limar Joso Karić iz Gospića, a ostaklio ih je staklar Vlado Tomas, također Gospićanin.

Zidar Marko Butković podzidao je podrum u plovaniji, koji se počeo obrušavati jer je plovanija bila bez krova.

Uzidana je štala 13,5 x 6,5 na starom temelju, a građu su dali župljani Mušaluka, Kuljana (Mateša, Marko i Jozo) i neki iz Osika (Drenini, Dudini i Došeni).

Božićnih dana 1972. godine župnik Alojz Kukec bio je na liječenju u riječkoj bolnici. U vršenju službe zamijenio ga je kolega iz Gospića i njegov brat, franjevac sa Trsata, fra Zvjezdan Linić.

1973. godina

U jesen i zimu 1973. godine bilo je ugodno, bez velike hladnoće i snijega. Najniža temperatura bila je do -10 i to samo nekoliko dana.

10. 3. 1973. g. župnik je preuzeo željezni stalak, ambon, za čitanja u crkvi koji je darovao u čast sv. Josipa župnik iz Virja, Ivan Vragović.

16. 4. 1973. g. oko crkve postavljena je željezna ograda. Radove je izveo bravar iz Gospića Braco Pajtl i sin mu Jure. Iza crkve postavljena je pocinčana žica, da se ogradi župno dvorište, a ogradu su obojali mladići iz Ličkoga Osika.

23. 6. 1973. g. grupa mladih iz Njemačke došla je na rad za župski stan i crkvu u Osiku.

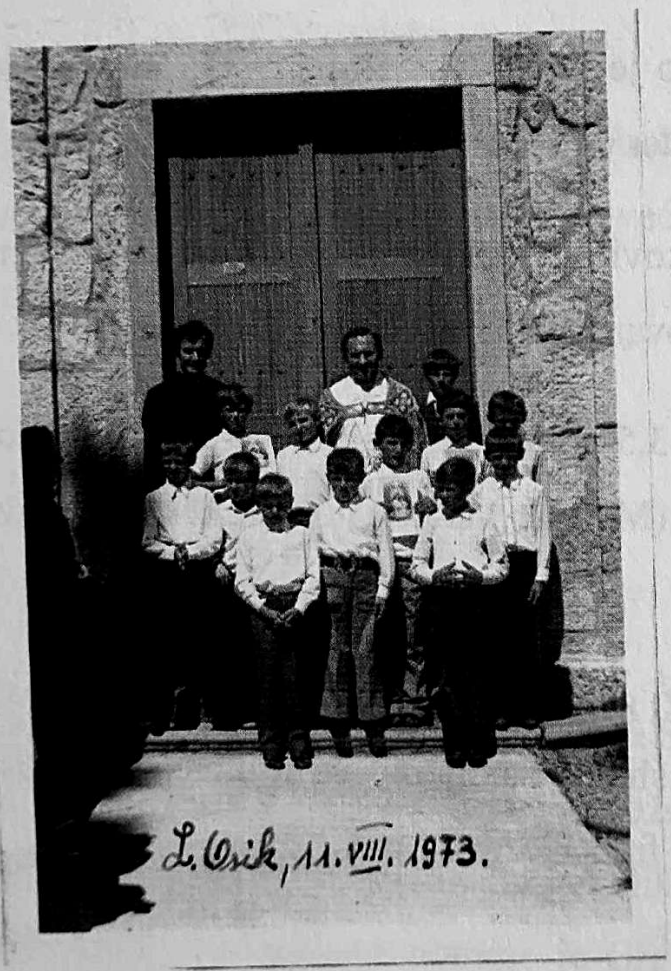

Slika 8 Prvopričesnici iz Župe Svetog Josipa 1973. godine.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

Od 5. 8. do 9. 9. 1973. g. boravila je grupa Belgijanaca u Osiku, koji su također svojim radom pridonijeli koliko su mogli.

1974. godina – Sveta ili Jubilarna godina

Papa Pavao VI. proglasio je na blagdan Duhova 1973. g. svetu jubilarnu godinu koja će završiti hodočašćima u Rim 1975. g. Tema Svete godine bila je: *Pomirenje s Bogom i među ljudima.*

20. 1. 1974. g. dopremljen je novi željezni oltar, okrenut prema puku, ambon, 2 stalka za kip Srca Isusova i Marije Pomoćnice i stalak za uskrsnu svijeću. Sve je to izradio Franjo Tomašević iz Podravske Slatine.

Stolar Joso Milinković izradio je ormar za župnu knjižnicu.

10. ožujka 1974. g. blagoslovljen je novi oltar.

Za blagdan sv. Josipa upriličena je korizmena ispovijed. Svete mise u 11 i 17 sati predvodio je i propovijedao prof. dr. Tomislav Petrić iz Zagreba.

Obilne kiše, koje su padale oko mjesec dana, uzrokovale su velike poplave, a ljudi su trebali izvaditi krumpir i repu.

1975. godina

Misije u župi sv. Josipa u Ličkom Osiku

Došlo je i vrijeme Misija o kojima je župnik govorio narodu. Izdao je letak s temama. Zadnje Misije bile su 1925. godine i rijetki su koji se toga sjećaju. 9. ožujka 1975. g. misijsku službu preuzeli su salezijanci iz Zagreba: Albin Češlav i Danko Litrić.

Misije su se paralelno održavale i u Ličkom Novom.

Nakon svake večernje mise prikazivani su bili prigodni igrani filmovi koji su se svidjeli vjernicima. Školska djeca imala su svoj program prije i poslije podne. Svakodnevno su u ispovijedanju pomagali i susjedni svećenici.

Za vrijeme misijskih dana neki su nastavnici iz škole u Ličkom Osiku prozivali katoličku djecu i privodili ih direktoru zbog ukora. Neki su i dolazili u crkvu ne bi li vidjeli djecu da ih mogu prekoravati u školi.

1976. godina

Naša Biskupija pripremila je hodočašće u Solin 22. i 23. svibnja 1976. godine.

Pred blagdan sv. Josipa, kao obnovu Misija, vodili su duhovnu obnovu salezijanci iz Zagreba, Albin Češlar i Pavao Crnjac. Bilo je hladno i crkva je bila slabo posjećena.

22. 5. 1976. g. 60 hodočasnika krenulo je iz ovog kraja u Solin. Svečanu svetu misu predvodio je riječko-senjski nadbiskup Josip Pavlišić.

Mušaluk

Od zime srušio se zvonik, koji je i inače bio trošan. Krov je također bio zahrđao, a djelomično je otpala i fasada sa crkve. Župnik je zamolio Mušalučane da to poprave, ali se nije skupilo dosta novaca.

Slika 9 Radovi na Crkvi Svetog Duha u Mušaluku 1976. godine.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

Zidarske radove izvodio je Marko Butković, a krov je obojao Damilo Leković-Crnogorac. Fasadu i unutrašnjost crkve popravio je Mijo Helman iz Budaka.

Prigodom ovog popravka skinuta su postojeća dva zvona i dala se popraviti.

> *Na malom zvonu se vidjelo:* **opus Martini Picini i na njemu 4 slike: Kraljice Krunice, Raspelo, sv. Antun opat i sv. Ante Padovanski te pri rubu znak IHS.**
>
> (teško s batom 33 kg, visoko 44 cm i izrađeno MDCCVIII. godine)
>
> *Veće zvono (teško s batom 49 kg, visoko 49 cm). Pisalo je:* **ANNO DNI MDCCXLI i uokolo su stajale četiri slike – Raspelo, nejasno (kao skidanje s križa), Dobri Pastir i sv. Nikola, biskup.**

Malo je zvono prema tome napravljeno za života popa Marka Mesića koji je umro 1713. godine i sahranjen u Karlobagu. Značajno je to što je zvono i kalež jedino očuvano, osim što kapucini u Karlobagu čuvaju njegovu sablju.

Od 18. do 25. 7. 1976. g. opet je popravljan gromobran na osičkoj crkvi koji je kod križa bio prekinut od udara groma. Cijela piramida pokrpana je i obojana.

11. 12. 1976. g. župnik je primio rješenje od Republičkoga vijeća da nije kriv što je zapisano ime darovatelja na vitraju Leopolda Mandića u crkvi sv. Ante u Ličkom Novom.

Tijekom godine podijeljeno je 846 pričesti.

1977. godina

19. ožujka 1977. g. – blagdan sv. Josipa. Svetu misu slavio je i propovijed održao vlč. Nikola Pavičić, salezijanac, rodom iz Vukšića.

24. srpnja 1977. g. vizitaciju u župi obavio je nadbiskup Josip Pavlišić.

17. srpnja 1977. g. – Prva sveta Pričest. K stolu Gospodnjemu pristupilo je 13 djece. To je malo za osičku i kuljsku župu. Jednostavno, do toga je došlo zbog zastrašivanja djece i roditelja. Škola je namjerno u to vrijeme organizirala odlazak djece na more.

24. srpnja 1977. g. 40 krizmanika primilo je sakrament Potvrde. Na taj dan je s nadbiskupom došao i g. Milan Bogović, prof., kao i talijanski svećenik mons. Renzo Bellami.

Slika 10 Fotografija Dekreta o imenovanju apostolskog administratora nadbiskupije Riječko-Senjske

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

U kolovozu je s nadbiskupom Pavlišićem u župi sv. Josipa odsjeo beogradski nuncij Michael Ceccini.

U rujnu se hodočastilo na Mariju Bistricu.

Župna kronika za 1977. godinu
Vjenčano – 8 parova – 4 kao mladenci
Kršteno – 16 djece
Umrlo – 16
Krizmanici 40
Pričesnici 13
Podijeljeno je 1035 pričesti

U župni stan uvedeno je centralno grijanje 29. 5. 1977. g. Taj rad izveli su radnici inženjera. Emanuela Justamenta iz Zagreba. Sav materijal za grijanje župnik je posudio od svojih prijatelja, što će župljani polako vraćati.

1978. godina

Ove godine župnik je više vremena, za vrijeme blagoslova kuća, posvetio tumačenju obiteljske molitve.

Ožujak – Josipovo – Cvjetnica. Za Josipovo je održana devetnica, a trodnevnicu je predvodio pater Josip Mühler iz Zagreba. Prva dva dana crkva je bila lijepo posjećena, ali na Josipovo je bilo ružno vrijeme i malo svijeta.

13. 5. 1978. g. župnik je doživio prometnu nesreću u Cesarici. Za vrijeme boravka u bolnici mijenjao ga je pet nedjelja vlč. Augustin Ljubić, salezijanac iz Rijeke.

6. 8. 1978. g. umro je u 20,40 sati papa Pavao VI. U 81. godini života i 15. pontifikata.

6. kolovoza 1978. g. Prvu svetu Pričest u Ličkom Osiku primilo je 8 djece.

25. 8. 1978. g. – Rim, konklave: Habemus Papam!

Bio je izabran, od 111 kardinala, venecijanski patrijarh Albino Luciani, star 66 godina. Uzeo je ime Ivan Pavao I. Sve je iznenadila njegova smrt 29. rujna.

U ponedjeljak 16. listopada 1978. g., na sljedećim konklavama, izabran je nama svima dobro znani Ivan Pavao II. To je bio prvi papa NE-talijan nakon 445 godina.

Ove godine vlč. Alojz Kukec privremeno je upravljao gospićkom župom, nakon odlaska Josipa Linića i kapelana Jure Turkalja.

Tijekom godine u crkvi je podijeljeno 933 pričesti, bez časnih sestara, te je župnik pohodio 20 bolesnika.

1979. godina.

Blagoslov obitelji obavljen je u siječnju, uz pomoć đakona Marka Babića iz Zagreba.

U ožujku je, pred blagdan sv. Josipa, održana devetnica kao priprava. Kao bližu pripravu, trodnevnicu, vodio je o. Stipe-Marko Gagulić, konventualac iz Zagreba. Za sam dan Josipova, u ponedjeljak, bilo je hladno i prosnježno vrijeme. U crkvi se skupilo oko 250 vjernika.

Travanj, Cvjetna nedjelja, Veliki tjedan i Uskrs

Tih dana župnik je oglašavao proslavu Branimirove godine i hodočašće Hrvata u Rim 30. 4. Iz Župe nije bilo hodočasnika. Hrvata je bilo na hodočašću oko 10.000 i papa Ivan Pavao II. slavio je svetu misu na hrvatskom jeziku te je obnovio blagoslov Hrvata.

U lipnju i srpnju održan je vjeronauk za Pričest i Krizmu. Sabralo se nešto više od 40 djece. Više njih rado su izostajali, što je bila nemarnost njihovih roditelja.

Prvu svetu Pričest podijelio je vlč. Alojzije 29. srpnja 1979. g. šesnaestorici pričesnika.

19. 8. 1979. g. župa Jablanac slavila je 800 godina crkve sv. Nikole. Budući da je župnik rodom iz Široke Kule, župnik Alojz Kukec skupio je autobus vjernika i krenuo na proslavu.

2. 9. 1979. g. – Nin

U Nin je dohrlio vjerni katolički puk iz svih strana Jugoslavije, a posebno Hrvatske. Bilo je i puno naših Ličana: iz Osika, Široke Kule i Ličkog Novog – puna 4 autobusa ili 215 duša. Slavlje je predvodio papin delegat, kardinal Franjo Šeper, pročelnik za Kongregacije za nauk vjere. Bilo je prisutno oko 300.000 ljudi.

Listopad – 4.-16.1979. - organizirano je hrvatsko hodočašće u Lurd i Zaragozu u Španjolskoj. Iz Domovine krenulo je 16 autobusa. Vlč. Alojz Kukec i časna sestra Terezija imali su čast hodočastiti. Hodočašće je predvodio zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić.

1. listopada 1979. g. je Kukec razriješen dužnosti upravljanja crkve u Gospiću i drugih…

Raspelo iz XVIII. st., koje služi za Veliki petak, stavljeno je na novi križ i restaurirano u Pagu od kipara Josipa Brnolića 18. srpnja 1979. godine.

Slike Križnoga puta (mali format) za kapelu u župnom dvoru poklonio je mladić iz Trsta, g. Damir Murković, čiji otac potječe iz Gospića. Ove slike dao je uokviriti o svom trošku mladić iz Široke Kule, sin Matiše, Nikola Nikšić, radnik u Švicarskoj, Široka Kula 184.

40 stolica napravljeno je za župnu kapelu. 10 župljana platilo je, tj. darovalo, po jednu stolicu.

Tijekom godine podijeljeno je 1139 pričesti, bez časnih sestara. Župnik je pohodio 35 staraca i bolesnih.

Župna statistika 1979. godine
Vjenčano: 9 parova
Kršteno: 21
Umrlo: 15

1980. godina

Oko Nove godine predsjednik SFRJ, Josip Broz Tito, teško se razbolio. Ostao je bez noge. Kriza u svijetu…

Vrijeme dosta hladno i snijeg dosta visok.

Pepelnica (20. 2. 1980.g.) – obavljen je blagoslov Križnoga puta u kapeli u župskom stanu. Blagoslov je obavio pater Ilija Borak, kapucin iz Karlobaga.

Lički Osik

Josipovo. Priprema je počela devetnicom, navečer u 18 sati. Ovo je prva godina da su župljani počeli dolaziti u malo većem broju. U to vrijeme bila je i upriličena korizmena ispovijed. Za sam blagdan sv. Josipa svetu misu predvodio je vlč. Josip Košćak, salezijanac iz Zagreba. Pozvane su bile časne sestre Srca Isusova iz Rijeke, koje su prekrasno, troglasno, pjevale.

Križ u Malom selu – Mušaluk

Po svjedočanstvu Marije Biljan, žene pok. Mile, godine 1924. oni su postavili drveni križ pred svojom kućom o svom trošku.

Isto zato, ju je sanjala, da u selu stoji križ oko kojeg obilazi zavit mala curica, a sita ide za njom. Budući da je bila trudna, porodi curicu, najmlađu kći Marijanu 27.1.1924…

Zato postaviše križ s likom Spasitelja. Taj je križ blagoslovljen iste godine, po popu Grgi Murgiću, župniku. Tada su stavili i natpis:

„Putniče, koji polaziš mimo,
Pogledaj simo,
Da li je tko veću muku
Od mene imao?“

Križ je tako stajao između 14 kuća sve do poslije II. svjetskog rata, kada je dva puta bio nasilno rušen i od istih obnavljan. Dosta trošan tako je stajao usred Maloga sela sve do 1977. godine, kada je postavljen asfaltni put kroz Mušaluk, sa završetkom u Malom selu upravo do križa.

Postavljen je novi željezni križ s metalnim korpusom svega 30 cm dalje od mjesta gdje je stajao stari. Na Veliki utorak ljudi su ga obetonirali, a na Veliku srijedu bio je blagoslovljen u 10 sati. Prisustvovao je samo 21 vjernik.

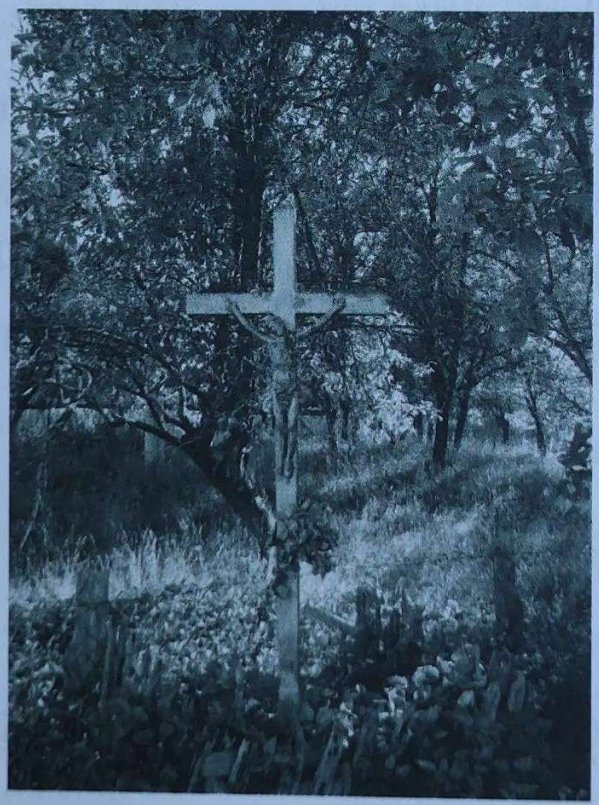

Slika 11 Križ u Malom selu u Mušaluku

Izvor: Foto Tomislav Klarić

4. svibnja 1980. g. umro je predsjednik SFRJ, Josip Broz-Tito u 14,55 sati, u ljubljanskoj bolnici. Biskupi su odredili da se na dan ukopa zazvoni na veliko zvono 5 minuta, a sljedeće nedjelje da se slavi sveta misa za Domovinu.

Prva sv. Pričest u L. Osiku bila je 3. kolovoza 1980. godine. Prijavilo se njih 18, ali se pričestilo samo 6. Vjerski nemar roditelja!

3. 11. 1980. g. Liku je zahvatilo veliko nevrijeme. Puna tri dana padala je kiša koja se ledila svuda. Uslijed toga šumsko drveće i voće slomilo se od leda... Stradala je električna i telefonska mreža.

U prosincu je vladala velika hladnoća i visok snijeg. Priprava za Božić u Osiku započela je misama „zornicama" koje su se slavile svaku večer u 18 sati.

Tijekom godine podijeljeno je 1200 pričesti, a po kućama župnik je pohodio 65 bolesnih župljana.

1981. godina

Siječanj – velika hladnoća – temperatura oko -20. Na Tri kralja bio je blagoslov vode u kapelici župnoga stana, gdje se uspjelo smjestiti oko 150 duša. Župnik je primijetio da se u zimsko vrijeme više dolazi na svetu misu, otkako je stavljena u funkciju ova kapelica, jer je ljudima ugodno i toplo.

Za blagdan Josipova pripremalo se devetnicom koju je pohađalo dosta vjernika. Vrijeme je bilo veoma hladno i padao je snijeg. Bogoslužje je predvodio preč. Ivan Vragović, zagrebački kanonik.

13. svibnja 1981. g. u 17 sati i 17 minuta izvršen je atentat na Svetoga Oca. Vijest se odmah prenijela po cijelom svijetu.

21. 6. 1981. g. – Euharistijski kongres na Trsatu. Iz naših župa bila su prisutna 2 autobusa vjernika, od toga je bilo i puno mladih s ličkim kapama.

26. srpnja 1981. g. slavljena je sv. Pričest. K stolu Gospodnjem pristupilo je 13 djece od 24 prijavljenih.

27. srpnja 1981. g. sakrament Potvrde primila su 54 župljana. Od toga nešto odraslih, a najviše školske djece.

Slika 12 Krizmanici iz Župe svetog Josipa iz 1981. godine.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

Župska kronika
Pričesnici: 13
Krizmanici: 16
Kršteno: 20
Vjenčano: 8 parova
Umrlo: 20

Župnik je pohodio po kućama i u bolnici 37 bolesnika, a u crkvi je podijeljeno 1389 pričesti

U Rimu je 31. 12. 1981. g., u 3 sata, umro uzoriti kardinal Franjo Šeper.

1982. godina

Za blagdan Josipova pozvani su susjedni svećenici, a za propovjednika zagrebački kanonik Ivan Vragović. Blagdan je uzveličao crkveni zbor iz Virja, župe u kojoj je prije Vragović bio župnik.

Kip Gospe Fatimske, dar vlč. Wigberta Strassfurga, svećenika iz Basela, stigao je u Lički Osik 30. ožujka 1982. godine. Blagoslov kipa bio je određen za 13. svibnja 1982. g.. Kad su župljani vidjeli kip na nedjelju Cvjetnice, radosnu su vijest prenijeli cijelom Župom.

Slika 13 Sestre Terezija i Klaudija uz kip Gospe Fatimske iz 1982.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

Slika 14 Župnik Alojz Kukec uz kip Gospe Fatimske.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

U svibnju, prvi put nakon rata, uspješno se održavala svakodnevna svibanjska pobožnost. Skupljao se lijep broj vjernika i ispovijedali su se.

12. svibnja 1982. g. došli su gosti: nadbiskup Pavlišić i nekoliko svećenika. U crkvi se okupilo oko 400 vjernika, a nadbiskup je predvodio koncelebriranu svetu misu.

13. svibnja 1982. g., na Gospu Fatimsku, svetu misu u 11 sati predvodio je nadbiskup Pavlišić.

Prema uputama misionara i našega nadbiskupa, oglašeno je štovanje Gospe Fatimske svakog 13. dana u mjesecu.

13. srpnja 1982. g. – Prva sveta Pričest – pristupilo je 11 prvopričesnika na misi u 11 sati.

Od 14. do 28. srpnja 1982. g. u Župi su opet boravili mladi Belgijanci. Puno toga se učinilo: detaljno su očistili tavan crkve i zvonik, drvene građevine premazivali su lanenim uljem, obojana su postolja zvona, cijeli kor i sakristija i obzidala se šterna pokraj crkve.

1. listopada 1982. g. crkvu je oštetio grom. Grom je udario u električne instalacije, uništio ih, crtu je napravio do sakristije i do velikog oltara i s desne strane probio zid. Od udara je popucalo i dosta prozora. … Počelo se dimiti. Susjeda Ana Šop dotrčala je reći. Do dolaska vatrogasaca, Ivan Ratković i sin Nikola i Nino Nikšić, suzbijali su širenje požara. Vatrogasci su došli malo prije 7 sati i spasili crkvu. Na tavan crkve izlili su 2 cisterne vode i sve poplavili…

Slika 15 Posljedice od udara groma na crkvi Svetog Josipa iz 1982. godine.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

Da je crkva zaista domaćih vjernika, najbolji je dokaz što su odmah počeli raditi na obnovi. Samo u tjedan dana prikupila se poveća svota novaca.

U ovoj godini kršteno je 16 djece, vjenčano 6 parova, umrlo 18 duša i podijeljeno je 1883 pričesti

1983. godina

5. siječnja 1983. g. hrvatski narod opet je dobio kardinala, Franju Kuharića.

Klupe...

Ideju o nabavi novih klupa dala je gospođa Jelka Butković r. Borčić. Željezne nosače za klupe radio je Ličanin iz Zagreba, u Dubravi. Klupe je radio Niko Štimac iz Podoštre. Klupe su trebale biti postavljene 9. listopada 1983. g., ali tada je gorjela crkva od groma.

Na blagdan sv. Josipa svetu misu je predvodio p. Evald Szczygiel, SVD (Družba Božje riječi).

U travnju je nabavljen linoleum za crkvu i tepisi za sjedalice novih klupa u zelenoj boji.

U svibnju su krenule svibanjske pobožnosti i vjernici se pripremaju za proslavu Gospe Fatimske, koju su zavoljeli. Tih dana prikazan je film Muke i Uskrsnuća.

21. svibnja 1983. g. započeo je rad na postavljanju munjovoda na osičkoj crkvi. Radove su dobrovoljno izvodili župnikovi prijatelji iz Zagreba: Zvonimir Puškarić, zet gospodina N. Murkovića. Isti će raditi i instalacije u crkvi.

22. svibnja 1983. g. slavili su se Duhovi u Mušaluku u 11 sati. Pod misom su vjenčani Mile Butković i Katica.

U lipnju su sklopljeni ugovori za krovopokrivačke radove na crkvi u Ličkom Osiku s limarom Mijom Kultanom iz Opatije. Radovi su počeli, ali to je bilo toliko loše te je nastavak radova zaustavljen. Sastavljen je zapisnik na licu mjesta, pred ekonomom Stipom Blečićem. Sastavljena je pisana izjava da Mijo mora vratiti sav novac i materijal koji je upropastio.

13. lipnja 1983. g., na dan Gospe Fatimske, svetu misu predvodio je vlč. Josip Mustać iz Perušića.

13. srpnja 1983. g. bila je Prva sv. Pričest. Svetu misu slavio je Josip Kapš i pater Ewald Szczygiel, SVD (Družba Božje riječi).. Svetu Pričest primilo je samo 6 djece.

U srpnju su opet boravili Belgijanci u Osiku. Djelomično su obili staru žbuku na svetištu crkve izvan i isfugirali. Žene su bojale ogradu ispred župnoga stana i do vrta. Izmijenili su stakla na prozorima zvonika i crkve i sve su to lijepo obavili.

Krenula je elektrifikacija crkve. Rad je počeo tek oko Velike Gospe, a sve je je obećao financirati g. Nikica Murković iz Trsta. Radove je predvodio Šime Skopfer, uz povremenu pomoć Jerka Kirigina, Jakova Ćurića, Zvonimira Puškarića, Ivana Ćurkovića, Rudolfa Labaša, Milana Branića, Zdenka Paića Karagana i Ivana Sesara. Radovi su se otegli do 10. rujna 1983. godine.

Župljani su bili radosni obnovom crkve. To su dokazivali pomaganjem u hrani, radu i novcu.

Unutrašnjost crkve i sakristije oštećene od udara groma izveli su: Ivan i Martin Hećimović, Ante Butković, Ivan i Grga Butković, Mile i Joso Biničkі, Mile i Milan Nikšić.

28. 8. 1983. g. umro je mons. Viktor Burić, nadbiskup i metropolit u miru.

5. 9. 1983. g. opet su stigli Belgijanci koji su pomogli očistiti crkvu i pripremiti je za ličenje.

Gospođa Mira Štimac-Vincens iz Zagreba na srednjem stropu naslikala je Presveto Trojstvo; Bog Otac stavlja krunu sv. Josipu, a sa druge strane Trojstva, Bezgrješna Djevica pruža Presvetom Trojstvu svoje Bezgrješno srce.

Na stropu ispred svetišta nalazila se slika sv. Obitelji s puno anđela. Plavetnilo stropa ispunjavale su zvjezdice. Ispod lukova na stropu crkve naslikala je anđele koji nose natpise: ljubav, čistoća, poniznost i skrovitost, kao bitne kreposti sv. Josipa.

16. 9. 1983. g. limari su završili s radom i otišli.

3. listopada 1983. g. Branko Milički radio je s radnicima na elektrifikaciji zvona u Osiku i u Ličkom Novom.

16. 10. 1983. g. - kanonizacija Leopolda Bogdana Mandića.

...

Blago u Gospodinu usnula je časna sestra Kronida Manda Pavičić, u Zagrebu 8. 11. 1983. godine. Rođena je u Mušaluku 20. svibnja 1890. g. Kći je Blaža i Marije r. Perčević. Doživjela je 93 godine, a u redovničkom zvanju 72.

Lustere je izradio župnikov ujak Stjepan Kolar iz Zagreba za crkvu sv. Josipa. Bio je to ručni rad i dar crkvi od župnika i ujaka.

U Ljubljani, kod Borisa Puha, dao se popraviti jedan mesingasti luster i „vječno svjetlo".

Župska kronika
Prvopričesnika: 6
Kršteno: 23
Vjenčano: 7
Umrlo: 19

Podijeljeno je 1560 pričesti, bez časnih sestara.

1984. godina

Blagoslov kuća obavljen je po običaju poslije Sveta tri kralja. Dani su bili lijepi; bez snijega i velike hladnoće. Po kućama su se mogli vidjeti samo stari ljudi, a mlađi ne žele imati više od dvoje djece…

Za blagdan sv. Josipa pozvan je ogulinski pater, pučki misionar, Vinko Pulišić. Držao je prigodne propovijedi 17.,18. i 19. ožujka 1984. g. Vrijeme je bilo prikladno pa se to odrazilo i na broj vjernika u crkvi.

30. travnja 1984. g. cijeli dan je padao snijeg, bilo ga je nekoliko centimetara i zemlja ga je upijala.

Koncem svibnja završen je rad oslikavanja trećega stropa – nad korom. Ovom je slikom gđa Mira Štimac htjela prikazati Zaštitu sv. Josipa nad Katoličkom crkvom.

Slika 16 Oltar crkve Svetog Josipa iz 1984. godine.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

Blagdan Duhova u Mušaluku slavio se 10. lipnja. 1984. g. Kod mise je prisustvovalo oko 100 vjernika.

25. i 26. lipnja 1984. g. održan je u Zagrebu Kongres ministranata, NEK, u Sigetu. Iz osičke župe sudjelovale su 3 djevojčice i 3 dječaka. Drugoga dana boravili su u Mariji Bistrici.

Uspješno je slikarica gđa Štimac započela oslikavati zid iza oltara. Na tom zidu sa strana oltara bile su slike sv. Petra i Pavla. Kako su već na oltaru bili

njihovi kipovi, slike su preinačene u sv. Alojzija Stepinca i sv. Leopolda Bogdana Mandića.

Kako je oslikavanje crkve išlo sporo, a svaki dan se trebala pomicati velika skela..., pomagali su mladići – dolazili su noću i učinili bi ono što bi ih slikarica zamolila, jer su po danu radili u tvornici i na polju.

Njihova imena:

Mušaluk: Grga Butković, Juko Binički, Martin Butković, Mile Butković, Božo Radošević i Grgo Marković.

Lički Osik: Nino Nikšić Drenin, Ivica Došen, Niko Ratković i Mile Katalin.

Kuljska cesta: Mile Nikšić i Milan Nikšić.

Vukšić: Josip Delač.

15. srpnja 1984. g. Prvoj svetoj Pričesti pristupilo je 10 djece.

Goblen *Posljednja večera*, vrijedan rad, izvezao je svojim rukama Jure Nikšić, Široka Kula, veoma dobro poznat dobročinitelj ove crkve. On godinama radi u Švicarskoj, a svoje slobodno vrijeme uložio je u ovaj rad. Ova slika dobro se uklopila u podnožje oltara, prema puku.

U Mariji Bistrici održan je 8. i 9. rujna 1984. g. Nacionalni euharistijski kongres.

Na postojeće zvučne instalacije postavljeno je 6 zvučnika, 2 mikrofona i pojačalo. Radove je izveo o. Jerko Valković.

Koncem lipnja postavljen je telefon u župni dvor.

Osposobljena je šterna i hidrofor jer je voda često nedostajala.

Vrata pod korom izradio je Niko Štimac, stolar iz Podoštre, a isti je postavio i klupe u crkvi.

U prosincu je župa dobila na praktikum đakona Stjepana Ovčara iz Međimurja.

Blagdan Božića bio je svečan. Uz župnika je koncelebrirao mladomisnik Miho Kriznarić i đakon Stjepan Ovčar.

Župna kronika
Pričesnici: 10
Kršteno: 25
Vjenčano: 5
Umrlo: 25

Podijeljeno je 1627 pričesti i župnik je pohodio 83 starih i bolesnih župljana.

1985. godina

U veljači je Radio Vatikan i Glas Koncila najavio 25. obljetnicu smrti kardinala Alojzija Stepinca.

U ožujku je snijeg omeo vjernike u dolasku na devetnicu sv. Josipu. Na dan sv. Josipa svetu misu slavio je o. Jerko Valković, u suslavlju s Josipom Mustačem, Markom Cvitkovićem i đakonom Stjepanom Ovčarom.

Uskrs i Veliki tjedan lijepo su proslavljeni…

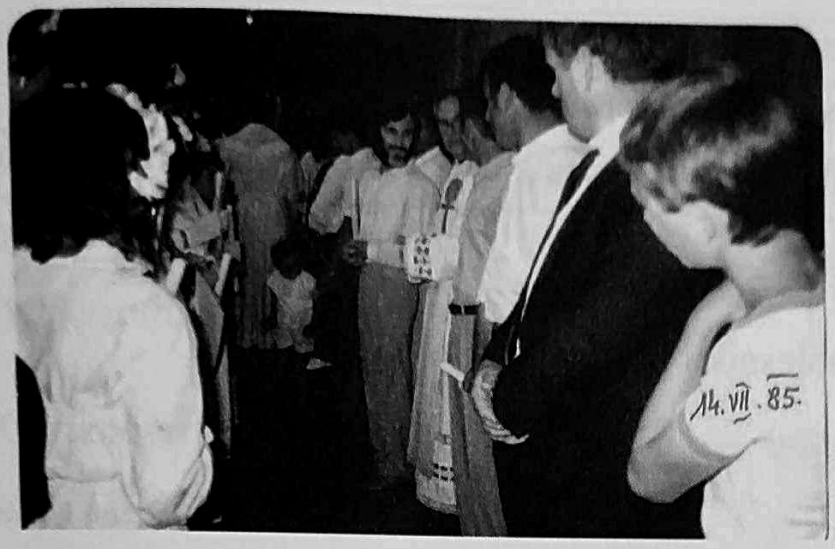

Slika 17 Fotografija krizme Jure Nikšića iz Široke Kule.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

Državni tisak ne prestaje pisanjem protiv Katoličke crkve…

13. srpnja 1985. g. upriličena je Prva sveta Pričest. Pričest je primilo 14 djece iz osičke i kuljske župe. Misu u 11 sati predvodio je o. Slavko Bulaja iz Kloštar Ivanića.

14. srpnja 1985. g. svetu krizmu primilo je 60 župljana iz Osika i Široke Kule. Krizmu je podijelio Nadbiskup.

U Donjem Pazarištu 21. srpnja 1985. g. održan je dekanatski sastanak povodom 1150. obljetnice smrti sv. Metodija, slavenskoga apostola.

Župnik Alojz i č. s. Klaudija boravili su od 1. do 13. listopada 1985. g. u Fatimi. Put im je platio osički dobročinitelj vlč. Wigbert Strassburger, a župnika je mijenjao na župi svećenik Pavao Badurina iz Paga.

Vjenčano: 5 parova
Kršteno: Lički Osik 25 - Široka Kula 5
Umrlo: Lički Osik 15 - Široka Kula 6

Pohođen je 21 bolesnik i podijeljeno je 1972 pričesti.

1986. godina

Tek započeta Nova godina, a dinar je izgubio vrijednost. Velika skupoća...

Zbog toga su u narodu nastajale brojne šale, što je ljudima davalo raspoloženje u ovim „tmurnim" danima, ali je trebalo paziti i ne pretjerati, da se ne ode u zatvor.

Orgulje „SAKRAL BNT" kupljene su u firmi Elektronika Horvat, Pušćine, u Nedelišću. U crkvi su postavljene 6. veljače. Orgulje su bile dar Đima i Marije Elder r. Butković iz Brookfilelda (SAD). Marija Elder kći je sada pokojne Ruže Butković, koja je već poklonila vrata za crkvu sv. Josipa.

Jesen i zima do 7. veljače 1986. g. bila je blaga i bez snijega. Od 7. veljače počeo je padati gusti snijeg koji je dosezao do metra i pol i potrajao je do 23. ožujka.

Josipovo

Unatoč snijegu i hladnom vremenu, priličan broj vjernika pristupio je sakramentima. Uoči sv. Josipa i na sam dan svetu misu i propovijed imao je fra Ivan iz Lovinca, u koncelebraciji sa župnikom i svećenicima iz Trnovca i Perušića.

Za vrijeme boravka u Fatimi vlč. Alojz nabavio je krunu za kip Gospe Fatimske, u znak zahvalnosti Gospi koja ga je čuvala u teškoj prometnoj nesreći 13. 5. 1978. godine.

Pater Budimir Cvitanović izradio je okvire za Križni put, u Samoboru, a slike je poklonio Nikola Murković iz Trsta.

Na dan Gospe Fatimske, nadbiskup Josip Pavlišić blagoslovio je taj Križni put i okrunio kip Gospe Fatimske. Svečanosti su prisustvovali: vlč. Josip Kapš, p. Ivan Savić i vlč. Stipe Zeba iz Bilaja.

11. travnja 1986. g. naručena su 4 vitražna prozora; dva polukružna u svetištu i dva velika u crkvi. U svetištu su simboli:

Br.1 prikazuje uskrsno janje s natpisom: „Ja sam uskrsnuće i život." – Isuse, daruj Život vječni našim pokojnim župljanima, 1986. g. (Svaki prozor imao je svoj broj.)

Na lijevoj strani u svetištu prozor **br. 8** prikazuje simbolima svetu misu. Postavljen je na spomen časnih sestara Družbe Srca Isusova (s. Terezije i s. Klaudije).

Zamišljeno je da bi prozori u crkvi prikazivali život sv. Josipa na zemlji. Svaki bi imao svoju namjenu; bilo na spomen određenih darovatelja, bilo o obilježavanju datuma naše povijesti.

Br. 2 prozor prikazuje Isusovo rođenje i poklon pastira.

Na njemu piše glagoljicom i transkripcijom: Slava na višnih Bogu. (Daruje: Jure i Marija Nikšić, Široka Kula, radnik iz Švicarske.)

Br. 7 prozor prikazuje smrt sv. Josipa. Na tom prozoru piše: Isuse, Marijo, Josipe – vama preporučujemo naše duše i tijela (župnik Alojzije Kukec i osički župljani).

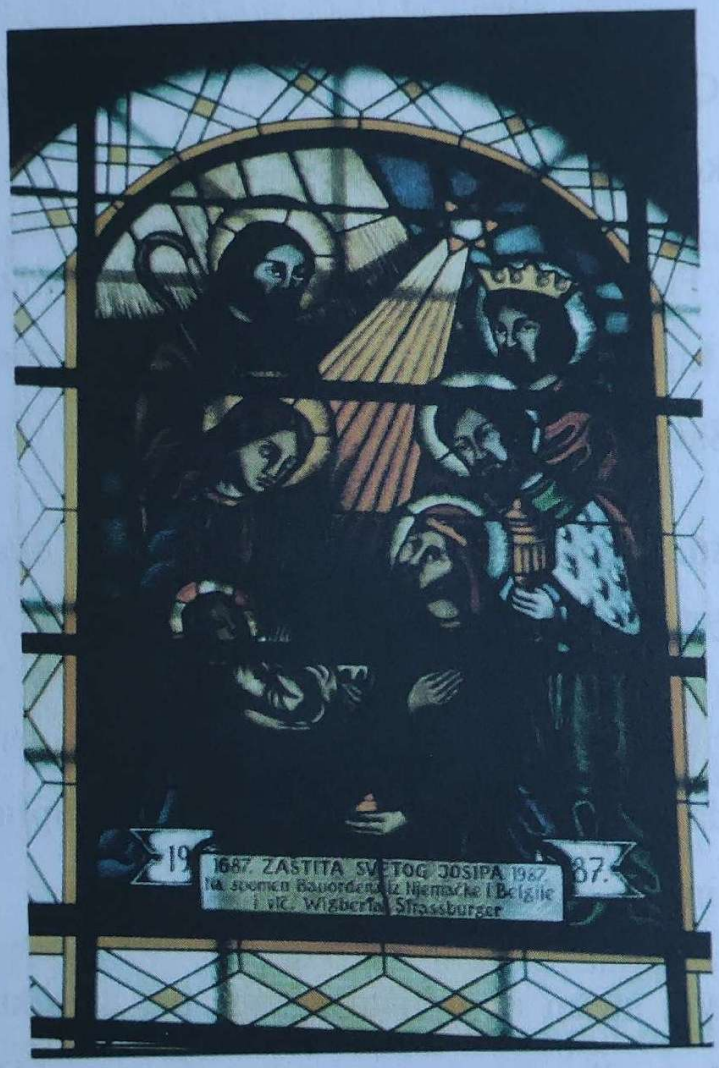

Slika 18 Vitraj crkve Svetog Josipa iz 1986. godine.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

U nedjelju 21. rujna 1986. g. na zgarištu crkve sv. Mateja slavio je svetu misu župnik iz Jablanca Drago Babić. Okupilo se oko 60 duša.

50. godišnjica misništva vlč. Nikole Pavičića

Rođen sam u ovoj župi sv. Josipa u selu Vukšić br. 26 dana 18.11.1908. Krstio me pop Nikola Mašić. Moji su roditelji pokojni Jure i + Jela Zorica pokopani u ovom mjestu. Od sedmero djece živi su još samo moje dvije sestre, koje stalno borave u Beogradu.

Slika 19 Pedeset godina svećeništva don Nikole Pavišića.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

G. župnik Alojz Kuka ljubazno me pozvao da proslavim svoj zlatni jubilej u svojoj rodnoj župi. Radosno sam se odazvao i dvostruko sam sretan, jer je dan proslave prema njegovoj želji pao na 13 listopada kad se ova Crkva zavjetovala da će slaviti na poseban način Gospu Fatimsku, Kraljicu Mira. Imao sam na taj način priliku, da se uz Gospodina Boga zahvalim za svoje svećeničko i redovničko zvanje Majci Božjoj. Zahvalan sam gospodinu župniku i časnim sestrama za vrlo gostoljubiv prijem i lijepo organizirano slavlje uz velik broj prisutnih svećenika i vjernika. (sveć. Nikola Pavičić)[7]

[7] Spomenica župe Lički Osik i Široka Kula, str. 126.

U koncelebraciji su sudjelovali: vlč. Nikola Pavičić, Ivan Vragović (zagrebački kanonik), Pavao Badurina (župnik iz Paga), Wigbert Srassburger, o. Alberto Marić i o. Augustin Babić (OFM, iz Kasina), Josip Kapš iz Trnovca, Josip Mustač iz Perušića, Stjepan Zeba iz Bilaja i o. Ivan Slavić iz Lovinca.

Župska kronika
Vjenčano: Lički Osik 4 - Široka Kula 1
Kršteno: Lički Osik 15 - Široka Kula 5
Umrlo: Lički Osik 24 - Široka Kula 5

Pohođeno je 35 bolesnih staraca i podijeljeno je 1193 pričesti, bez časnih sestara.

1987. (Zaštita sv. Josipu u hrvatskom narodu) – obljetnica (od 1687.)

Proglašena je godina sv. Josipa od 19. 3. 1987. - 19. 3. 1988. godine.

24. veljače 1987. g. Josip Ferin postavio je vitraje na 4 prozora. Tako je postavljeno svih 8 prozora u crkvi sv. Josipa.

Opis vitraja:

Prozor br. 3 prikazuje

Poklon Sveta tri kralja. Na njemu piše 1687. – Zaštita svetog Josipa – 1987.

Prozor br. 4 – Bijeg u Egipat:

Na spomen svih iseljenih župljana i dobročinitelja. (Joso i Marija Holjevac, Lički Osik, 1987. g.)

Prozor br. 6 – Isus u radionici sv. Josipa:

Uzore radnika – moli za nas.

Na spomen pok. Grge i Rože Butković (kći Marija Elder, Brookfield, 1987., SAD)

Dobri i milosrdni Oče nebeski, blagoslovi i čuvaj naš dragi hrvatski narod. Živimo odani ustrajnost u vjeri Crkve i naših otaca, a našim pokojnima daruj život vječni!

Znaš zemlju, koja se zove Hrvatska?
Ja sam sa tih strana;
Ta je zemlja neznana.

Ne pitaj me ništa.
To je priča duga;
Kad je pričam,
Uhvati me tuga.

To je pjesma Hrvata iseljenika u izvedbi sestara „Crni biseri" – Basel.

Josipovo

Dan hladan, oblačan i kišovit. Ispovijedao je ogulinski fratar Jerko Penava, TOR, i župnik Kukec. Na sam dan sv. Josipa propovijedao je fra Jerko. Lijepo je tumačio zaštitu sv. Josipa u našem narodu, vjernost Bogu u svemu i svetost života.

300. godišnjica Gospe Sinjske

Organizirano je hodočašće u Sinj i Međugorje. Na hodočašće je krenulo 109 duša.

Dragom domaćinu ličkom popu Alojziju Kukecu i časnim sestrama Klaudiji i Tereziji srdačno zahvaljujem za gostoprimstvo prije uspona na Sveto brdo!

Nije lako iz ruševina podizati, tužno je tolike mrtve oplakivati, prežalosno je spaljena svetišta gledati, ali treba bdjeti s hrabrošću nad ostatkom s narodom da oni koji su u suzama žanju s pjesmom na usnama.

Neka Bog bdije nad ovom hrvatskom zemljom i narodom! Neka rod Hrvata ne izumre! Majko Božja i sveti Josipe čuvajte Božji narod i pastire! (Lički Osik, 20. 8. 1987. – kardinal Franjo Kuharić)[8]

Kardinal je, zajedno s našim nadbiskupom, pohodio crkvu Sv. Duha u Mušaluku i porušenu crkvu u Buniću.

O vremenu

---

[8] Spomenica župe, str. 138.

Cijelo ljeto vladala je velika suša. Nastale su poteškoće s vodom, to još više jer se voda primala preko tvornice iz rijeke Like…

Jesen je bila blaga, topla i bez kiše do Svih Svetih, ali je i dalje bilo dosta ugodno.

U prosincu nije bilo nekog zahlađenja. Vrijeme je ličilo na ranu jesen ili proljeće.

Župska kronika
Prva Pričest: 18
Vjenčano: 4 para
Kršteno: Lički Osik 19 - Široka Kula 4
Umrlo: Lički Osik 15 - Široka Kula 6

Pohođeno je 32 bolesnika ili starijih i podijeljeno je 1768 pričesti.

…

7. prosinca 1987. g. objavljeno je imenovanje nadbiskupa koadjutora riječko-senjskoga, biskupa šibenskoga, dr. Antona Tamaruta, a šibenskim biskupom imenovan je prof. dr. Srećko Badurina.

1988. godina Gospodnja

U Rijeci uveden je u službu nadbiskup koadjutor dr. Anton Tamarut, 20. 1. 1988. godine.

Proslava blagdana sv. Josipa 1988.

Na zaključku godine sv. Josipa, prigodom tristogodišnjice proslave sv. Josipa, zaštitnika hrvatskoga naroda sa strane Hrvatskog sabora slavio sam koncelebriranu svetu misu s područnim svećenstvom u Ličkom Osiku; posjetio sam sve svećenike Gospičkog dekanata kod svog prvog posjeta ličkom kraju.

U ovoj prilici upravljam svoju molitvu sv. Josipu za ovaj kraj. Ti slavni glavaru sv. Obitelji čuvaj ovaj naš hrvatski narod u kršćanskoj, katoličkoj vjeri, budi veza jedinstva i ljubavi među svećenicima i vjernicima Kristove Crkve da budu pravo svjetlo kršćanske ljubavi u svijetu. (+ Anton Tamarut, nadbiskup koadjutor, L. Osik, 19. 3. 1988.)[9]

Slika 20 Vjeroučenici Župe svetog Josipa iz 1988. godine.

Izvor: Fotoalbum arhiva župe Lički Osik

[9] Spomenica župe, str. 145.

Na Veliku subotu župniku je došao Ivan Mesić, predsjednik Mjesne zajednice Mušaluk, i predložio je da će kopanje vodovoda započeti na dan Uskrsa, na što se župnik usprotivio.

Na Uskrs, od ranoga jutra, Mesić je natjerivao pojedine Mušalučane da idu zabijat kolce… Nitko se nije dao. Nisu to željeli kao vjernici, ali se nisu željeli ni inatiti popu. Na uskrsni ponedjeljak počelo je s kopanjem… To kopanje i zatrpavanje cijevi dosta je i brzo završilo. U selu su nastale svađe zbog lošega upravljanja poslom i visoke cijene, a voda je napokon potekla cijevima 27. listopada.

50. gosišnjica misništva nadbiskupa Josipa Pavlišića, 13. srpnja 1988. godine

Na sam dan mnogi su se ispovijedili. Pristigli su svećenici iz dekanata: Josip Kapš, Stipe Zeba, fra Ivan Savić, Josip Mustač i Bogdan. Ovi navedeni svi su koncelebrirali s nadbiskupom, a Ivan Vragović održao je značajnu propovijed o svećeništvu. Nadbiskup je toplo zahvalio svima na kraju mise.

Slika 21 Biskup Josip Pavlišić.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

Od sv. Ante do 21. kolovoza 1988. g. nije pala kiša. Suša je naškodila svim usjevima, osim žitu.

Zlatna misa vlč. Nikole Pavičića

13. listopada 1988. g. zlatnu misu u crkvi sv. Josipa održao je domaći sin Nikola Pavičić. Vlč. Pavičić poklonio je osičkoj crkvi kalež, koji je dobio kao zlatomisnički dar od subraće salezijanaca.

Nešto o prilikama kod nas i u svijetu

Ove godine, posebno ljetos, Srbi ne miruju…

Državna beogradska štampa širi i veliča srpstvo… Srušena Vlada u Vojvodini, Kosovu i Crnoj Gori… Skupoća iz dana u dan sve veća… U svim europskim komunističkim zemljama demonstracije u potrazi za slobodom...

Župska kronika
Prvopričesnici: 11
Vjenčano: 4
Kršteno: 19
Umrlo: 11

Pohođeno je 20 starih bolesnih i nemoćnih i podijeljeno je 2058 pričesti.

1989. godina – Posve neizvjesna

Novinar Danko Plevnik pisao je: „Štampa je hranila masu, a masa bodrila štampu, Slobodan je postao „sloboda“ i sinonim za Srbiju. Dirati Miloševića značilo je igrati se s pravom Srbije na vlastitu sudbinu…“

Josipovo - Cvitna nedjelja

Crkva je bila dobro posjećena. U tjednu je ispovijedao vlč. Stipe Zeba i dan prije Josipova fra Jerko Penava iz Ogulina.

...Velika politička napetost dosegnula je svoj vrhunac… Srbi srbuju, uspostavljaju svoju vlast u prije spomenutim zemljama i stvaraju nemire…

1. srpnja u našoj crkvi zaređen je za svećenika Željko Kuten, po rukama nadbiskupa Josipa Pavlišića, a u koncelebraciji je sudjelovalo 20 svećenika.

9. srpnja 1989. g. 11 djece primilo je Prvu svetu Pričest, a 50 krizmu. Svetu misu predvodio je nadbiskup koadjutor, uz suslavlje o. Jerka Penave, Stipe Zebe i župnika Alojza.

…

Politika

Česti srpski mitinzi – „Dogodio se narod“ – nisu slutili dobru! Srbi su htjeli cijelu Jugoslaviju učiniti zbunjenom… Partija je zbunjena…

Kronika

U Mušaluku na crkvi postavljena je mramorna ploča koju je izradio Mile Pezelj, klesar iz Gospića.

Na ploči piše: Na spomen popu Marku Mesiću, predvodniku naroda u oslobođenju od Turaka, zaštitniku u nevolji; prvom misionaru i arhiđakonu Like i Krbave, graditelju ove crkve, te svim junačkim predima onoga doba koji se nisu štedili za krst časni i slobodu zlatnu, o tristotoj obljetnici 1689.-1989. – Zahvalni i vjerni puk osičke župe, Duhovi, 1989.[10]

Župska kronika
Vjenčano: Lički Osik 4 - Široka Kula 1
Kršteno: Lički Osik 13 - Široka Kula 3.
Umrlo: Lički Osik 12 - Široka Kula 5

1990. godina

5. siječnja 1990. g. papa Ivan Pavao II. prihvatio je ostavku nadbiskupa Josipa Pavlišića i novim nadbiskupom postao je dr. Anton Tamarut.

Dan Gospe Fatimske – 13. 5. 1990. g. – Za ovu svečanost bio je upriličen blagoslov crkvenoga barjaka i 2 hrvatske zastave.

U Mariji Bistrici 27. 5. 1990. g. održan je zbor mladih Hrvata. Iz osičke župe sudjelovao je jedan autobus mladih.

Na Gospu Fatimsku 13. listopada 1990. g. sv. misu slavio je o. Savić iz Lovinca, uz župnika i Stipu Zebu. Te noći čuli su se pucnji u blizini župnoga dvora…

Blagdan Božića proslavljen je lijepo i dostojanstveno. Blagdanskom raspoloženju doprinijela je i televizija i radio s prigodnim božićnim programom. Crkve su bile pune naroda…

[10] Spomenica župe, str. 165.

1991. godina.

Josipovo

Za blagdan sv. Josipa brojni su župljani pristupili sv. ispovijedi. Glavni ispovjednik bio je o. Danijel Mihatov, a na sam dan Josipova svetu misu predvodio je vlč. Stipe Zeba.

...

Nakon lijepih i sunčanih dana voće je već polovično propupalo i procvjetalo. 16. travnja naglo je zahladilo i palo više od 50 cm snijega...

Gospa Fatimska, 13. svibnja 1991.

Sve su više ratne opasnosti donosile svima strah. Svetu misu za mir i Domovinu predvodio je o. Nikola Bašnec, kapucin.

Srebrni jubilej svećeništva popa Alojzija Kukeca

Propovijed je održao o. Nikola Bašnec iz Karlobaga. Svetoj misi prisustvovalo je oko 160 vjernika. U koncelebriranoj su svetoj misi sudjelovali: nadbiskup Josip Pavlišić, Drago Babić, o. Nikola Bašnec i Krsto Hrženjak (kapucini), Luka Blažević (kapelan iz Senja), Stipe Zeba, Josip Mustač, Marko Cvitković, Bogdan Zović i Mile Ivančić...

29. kolovoza 1991. g. granate su zasule crkvu sv. Josipa i župni stan, kao i cijelo selo Lički Osik.

1. rujna 1991. g. crkva je srušena. Zvonik i krov bili su pogođeni na više mjesta. Nino Nikšić-Drenin i Ivan Šušić-Tuta, riskirajući živote, spašavali su inventar iz zapaljene osičke crkve. Očuvano je svetohranište, kipovi s velikog oltara, kip Srca Isusova i Gospe Fatimske.

Za vrijeme božićnih blagdana stalno su padale granate. Nigdje mira. Nada u bolju budućnost.

1992. godina

U ponedjeljak 6. siječnja 1992. g., na Sveta tri kralja, župnik Alojzije Kukec imao je misu i blagoslov vode u Mušaluku.

13. siječnja 1992. godine Vatikan je priznao Hrvatsku.

Od 12. ožujka 1992. g. vlč. Kukec počeo je predavati katolički vjeronauk u školi u Mušaluku.

19. ožujka 1992. g. – Josipovo – prva godina od građenja crkve da se ne slavi u njoj nebeski zaštitnik. Sveta misa slavljena je u Mušaluku, u crkvi Duha Svetoga. Propovijed je održao vlč. Stipe Zeba. Govorio je o sv. Josipu, zaštitniku muževa i naše Domovine.

Na Veliku subotu održan je skraćeni obred u crkvi u Mušaluku. Bogoslužju je prisustvovalo oko 130 župljana.

30. svibnja 1992. g. slavljena je u Mušaluku sveta misa za Domovinu, gdje je prisustvovalo dosta vjernika.

7. lipnja 1992. g., na blagdan Duhova, svetu misu u Mušaluku predvodio je vlč. Stipe Zeba u koncelebraciji sa župnikom Kukecom.

28. lipnja 1992. g. u Mušaluku upriličeno je krštenje i Prva sv. Pričest. Kršteno je osmero djece i k stolu Gospodnjem privedeno je njih 19.

21. rujna 1992. g., na blagdan sv. Mateja, apostola, sveta misa slavljena je u Gospiću, u bolničkoj kapeli, za sve žive i pokojne Kuljane.

12. listopada 1992. g. postavljene su pločice u kućnoj kapelici.

30. listopada 1992. g. krenulo se s radovima na crkvi u Osiku. Skela je dovezena iz Graza, a radovi su počeli 2. studenog 1992. godine. Na rad su se ljudi rado odazivali.

5. studenog 1992. g. završavalo se postavljanje skele i počeli su se čistiti zidovi za postavljanje betoniranoga vijenca oko crkve.

Ovih dana betoniran je vijenac oko crkve. Došao je i nadbiskup Josip Pavlišić slaviti svetu misu i blagosloviti župni stan koji je bio tek pod krovom, a unutra neuređen.

16. prosinca 1992. g. završeni su radovi sastavljanja piramide na zvoniku, na kojem su radili Austrijanci.

19. prosinca 1992. g. održana je božićna ispovijed u Mušaluku. U pomoć je došao vlč. Stipe Zeba i vlč. Ivan Stubičar.

21. prosinca 1992. g. došao je vlč. Regner s poklonima. Dovezao je za osičku crkvu novi drveni oltar, ambon, jaslice i prikladne klupe.

Ispred crkve postavljeno je i „Zvono mira“ gdje su župljani mogli svakodnevno pozvoniti i tako moliti za mir.

22. prosinca 1992. g. postavljanje prozora na osičkoj crkvi izvodilo je poduzeće Duhomont iz Goričana.

Na Badnjak je misu polnoćku predvodio nadbiskup Pavlišić. Lijepo je bilo čuti zvona i božićne pjesme. Dani su bili prilično magloviti i hladni.

1993. godina

U ličkom kraju na početku Nove godine prividno je mirno.

6. siječnja 1993. g. sveta misa na blagdan Sveta tri kralja slavila se u Mušaluku, skupilo se nešto naroda, ali iz Budaka nije bilo nikoga, kao ni za Božić.

3. veljače 1993. g. opet su pogođene crkva i plovanija s dvije topovske granate.

Slika 22 Unutrašnjost župne crkve sv. Josipa 1993. g.

Izvor: Alojz Kukec, „Ratni vihor u Gospiću i okolici“

19. ožujka 1993. g. slavljen je sv. Josip u crkvi u Mušaluku. Svetu misu predvodio je gospićki kapelan, u koncelebraciji sa župnikom i vlč. Regnerom.

Sveta misa na Uskrs, 11. travnja 1993. g., slavljena je u 18 sati u Mušaluku.

31. svibnja 1993. g., na Duhovski ponedjeljak, sveta misa slavljena je u Mušaluku u 11 sati. Na misi je prisustvovalo 30 vjernika.

6. lipnja 1993. g. Prvu svetu Pričest primilo je 11 prvopričesnika i dvoje odraslih na krštenju. Skupilo se oko 170 vjernika.

15. kolovoza 1993. g., na blagdan Velike Gospe, sveta misa slavljena je u 11 sati u Mušaluku, u crkvi Duha Svetoga.

2. listopada 1993. g. počelo je prekrivanje plovanije i crijepom se prekrilo 3 strane krova.

7. studenog 1993. g. slavljena je krizma u Mušaluku. Sakramentu je pristupilo 47 krizmanika, a podijelio ga je nadbiskup Anton Tamarut.

24. prosinca 1993. g., na Badnjak, slavljena je sveta misa u Mušaluku u 18 sati. Mještani su za tu prigodu lijepo okitili crkvu i osigurali rasvjetu pomoću akumulatora.

25. prosinca 1993. g., na blagdan Božića, u mušalučkoj crkvi se okupilo oko 100 vjernika.

U nedostatku ove knjige župnik Alojzije Kukec izdao je knjigu „Ratni vihor u Gospiću i okolici". U knjizi su opisana sva ratna stradanja u župi sv. Josipa, sv. Mateja i okolnih mjesta.

Ljeti 1994. godine pop Alojzije Kukec morao je prihvatiti premještaj. U našim je župama boravio punih 28 godina.

Mojem nasljedniku želim mir, zdravlje, ljubav prema Crkvi i pastoralnom radu. A naši dragi Ličani opet napučili baš čitavu Liku i dalje![11]

1994. godina

11. siječnja 1994. g. blagoslov obitelji protekao je uz pomoć gospićkoga župnika, kapelana te dvojice svećenika iz zadarske biskupije.

18. ožujka 1994. g. bila je korizmena ispovijed u Mušaluku.

Blagdan svetog Josipa proslavljen je u crkvi Duha Svetoga. Svetu misu predvodio je Ivan Stubičar, u koncelebraciji s Johannesom Regnerom.

22. svibnja 1994. g., na blagdan Duhova, u Mušaluku je podijeljena Prva sveta Pričest. K stolu Gospodnjem pristupilo je 24 djece.

Župnička služba vlč. Luke Blaževića

Dekretom od 3. kolovoza 1994. godine dr. Anton Tamarut, riječko-senjski nadbiskup, razriješio je vlč. Alojzija Kukeca službe župnika župe Lički Osik, Lički Novi i Široke Kule te imenovao vlč. Luku Blaževića, župnikom tih istih župa, koji je do tada bio kapelan u Senju te župnik na Vratniku.

[11] Spomenica župe, 187. str.

Službu župnika primio sam dana 23. kolovoza 1994. godine od vlč. Alojzija Kukeca, zapisnički u prisustvu kancelara nadbiskupije vlč. Nikole Imbrišaka, u gospićkoj bolnici, gdje je prijašnji župnik bio privremeno smješten.

Dolazim u župe koje su ratom stradale i koje se nalaze na prvoj crti bojišnice, a rat još traje. Crkva sv. Josipa u Ličkom Osiku i sv. Ante u Ličkom Novom, kao i župni stan u Ličkom Osiku, porušene su i devastirane. Nalazim smještaj u privatnoj kući obitelji Ante i Milke Potnar, Mušaluk br. 3, gdje smještam i župni ured. Svete mise održavam u Ličkom Novom u školi, a za župljane župe Lički Osik u crkvi Duha Svetoga u Mušaluku. (vlč. Luka Blaževi)[12]

Slika 23 Privremeni župni stan i župni ured

Izvor: Foto Tomislav Klarić

[12] Spomenica župe, 189. str.

Dana 10. i 11. rujna 1994. g. papa Ivan Pavao II. prvi put posjetio je našu Domovinu. Susret s papom je održan u Zagrebu i u Mariji Bistrici. Na ovaj susret hodočastio je 1 autobus vjernika iz naših župa.

4. prosinca 1994. g. izabran je i novi crkveni odbor, a članovi su: Nikola Biljan, Pere Perčević, Ivan Borovac, Ivica Rukavina, Ivan Orešković, Martin Hećimović, Ivan Sokolić, Joso Fajdić, Joso Zalović, Pere Borčić, Dragan Starčević, Marko Nikšić i Luka Orešković-Škoro. Odbor će pomagati župniku i radu u župi, s naglaskom na obnovi crkve sv. Josipa, kao i župnoga stana.

U božićnim blagdanima bilo je više ljudi na sv. misama. Poslije blagdana župnik je posjetio obitelji u njihovim domovima, prilikom blagoslova.

Stanje u župi Lički Osik
Mušaluk – 99 kuća – 352 žitelja
Vukšić – 51 kuća – 141 žitelj
Lički Osik – 52 kuće – 144 žitelja
Budak – 61 kuća – 194 žitelja
UKUPNO: 236 kuća i 831 žitelj

1995. godina

Josipovo

U Mušaluku je proslavljen blagdan svetoga Josipa 19.ožujka 1995. g., zaštitnika osičke župe. Svetu misu u 11 sati predvodio je o. Ilija Borak, kapucin iz Karlobaga, uz koncelebraciju vlč. Ivana Stubičara, kapelana u Gospiću i brojnih vjernika.

Na Duhove je svetu misu u Mušaluku predvodio vlč. Ivan Stubičar, kapelan u Gospiću.

Oluja

Dana 4. i 5. kolovoza 1995. g. počela je redarstvena akcija „Oluja". Tada je oslobođen preostali dio okupiranoga djela naše domovine Hrvatske. Oslobođen je i preostali dio naše župe, Lički Osik i župa Široka Kula. Od granate je tada poginula u Budaku Ika Bistrović iz naše župe.

Dana 13. srpnja 1995. g. spomenuli smo se pedesete obljetnice mučeničke smrti popa Frana Biničkog, koji je 1. svibnja 1945. g. podlegao od torture i mučenja partizanske ruke. Svetu misu zadušnicu predvodio je dr. Mile Bogović, generalni vikar naše Biskupije.

1996. godina

Josipovo

Zaštitnik župe proslavljen je u župnom dvoru u Ličkom Osiku svečanom svetom misom koju je predvodio vlč. Ante Luketić, župni vikar iz Rijeke. Lijep broj vjernika ispovijedao se i pričestio. To je bila ujedno i uskrsna ispovijed.

Naš nadbiskup dr. Anton Tamarut doživio je 19. svibnja 1996. g. srčani udar. Nadbiskupijom privremeno upravlja apostolski administrator, krčki biskup Josip Bozanić.

Na Duhove u Mušaluku svetu misu predvodio je o. Ivo Peran, franjevac s Košljuna.

Vjernici iz naše župe sudjelovali su 15. lipnja 1996. g. u Rijeci, u katedrali sv. Vida, na proslavi 700. godišnjice čudotvornoga raspela koje se nalazi u katedrali.

13. srpnja 1996. g. ministranti iz osičke župe sudjelovali su na susretu ministranata nadbiskupije. Sudjelovalo je 15 ministranata.

Pomoću triju biskupija iz Italije, San Miniata, Pisse i Luke, obnovljen je župni stan u Ličkom Osiku. Svečani blagoslov župnoga stana bio je na blagdan sv. Mateja u Širokoj Kuli 21. rujna 1996. g. Svetu misu predvodio je nadbiskup u miru Josip Pavlišić. Svojim glasom i pjesmom slavlje je uzveličao zbor i KUD sv. Juraj i Ogulinsko zagorje.

Župnik se preselio iz kuće u Mušaluku br. 3, obitelji Ante i Milke Potnar, gdje je privremeno bio smješten, i 8. 11.1996. g. uselio je u obnovljeni župni stan.

1997. godina

7. lipnja 1997. g. župu je pohodio nadbiskup dr. Anton Tamarut i podijelio je sakrament potvrde 41 djetetu.

Započela je obnova crkve sv. Josipa, uz pomoć Ministarstva kulture i darovima župljana. Za izvođača je izabrano na natječaju poduzeće „PALIR" iz Zagreba. Najprije se pokrio krov, da crkva ne propada iznutra, i krenulo se u unutarnje uređenje.

Dana 8. kolovoza 1997. g. osnovan je župni karitas, dekretom nadbiskupa. Uloga i svrha župnog karitasa i onih koji su u karitasu je pomaganje župniku u pomoći ljudima koji su stradali u ratu, kako bi se mogli materijalno i duhovno obnoviti.

Dana 25. kolovoza 1997. g. nadbiskup je razriješio vlč. Luku službe župnika sv. Ante u Ličkom Novom i dodijelio mu je župe Gospe Karmelske u Smiljanu i Svete Terezije Avilske u Bužimu.

Župska kronika
Stanovnika: 1800
Obitelji: 450
Krštenih: 29
Umrlih: 21
Vjenčanih: 9
Potvrđenih: 41
Prvopričesnika: 6
117 vjeroučenika

1998. godina

Sestre milosrdnice iz Rijeke u mjesecu veljači održale su duhovnu obnovu za mlade u našoj Župi. Obnova je trajala 2 dana i sudjelovalo je 25 mladih.

U mjesecu svibnju, jednim autobusom mladih hodočastili smo u Slavoniju i sudjelovali na susretu mladih Đakovačke i Srijemske biskupije. Naši domaćini su bili župa Brođanci sa svojim župnikom vlč. Matom Matasovićem.

3. listopada 1998. g., jednim autobusom, hodočastili smo u Mariji Bistrici na susret sa svetim Ocem Ivanom Pavlom II. Za vrijeme svete mise Papa je tada proglasio blaženim Alojzija Stepinca.

Stanovništvo: 3100
Obitelji: 500
Krštenih: 33
Umrlih: 18
Vjenčanih: 16
Pričesnici: 21
Krizmanici: 10
Vjeroučenici: 160

1999. godina

Zaštitnik župe sv. Josip proslavljen je s lijepim brojem vjernika uz hladno i kišovito vrijeme. Tada je ujedno bila i Korizmeno-uskrsna ispovijed.

Dana 17. lipnja 1999. g. hodočastilo se jednim autobusom mladih u Mariju Bistricu. Posjetila se katedrala i mjesto počivanja blaženoga Alojzija Stepinca. Po povratku stalo se i u njegovom rodnom mjestu, Krašiću.

U Rijeci je, u katedrali sv. Vida, na dan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla zaređen novi pomoćni biskup riječko-senjski, mons. dr. Mile Bogović, kojemu je povjerena briga za pet dekanata u našoj nadbiskupiji: Gospić, Otočac, Senj, Ogulin i Slunj.

Od 7. do 10. srpnja 1999. g. naš su dekanat posjetili naši bogoslovi i sjemeništarci. U našoj župi boravili su 9. srpnja 1999. g.

U Rijeci je 24. rujna 1999. g. održan Euharistijski dijecezijanski kongres pred 2000. jubilarnu godinu, a 1999. godina proglašena je Godinom Euharistije.

U Gospiću je 25. 10. 1999. g. održan međudekanatski sastanak. Na sastanku je bilo govora o pripremi za Veliki jubilej 2000 godina od rođenja našega Gospodina Isusa Krista. Još je bilo govora o osnivanju biskupije Gospićko-senjske sa sjedištem u Gospiću.

2000. godina

Josipovo

Na blagdan sv. Josipa, kao novi pomoćni biskup, posjetio nas je mons. dr. Mile Bogović. Predvodio je euharistijsko slavlje te nakon mise ispred crkve blagoslovio nova zvona.

Veliko: Blaženoj Djevici Mariji, pomoćnici kršćana i kraljici Hrvata.

Srednje: Sv. Josipu, hranitelju Svete obitelji, zaštitniku naše Župe i naše domovine Hrvatske u jubilarnoj 2000. godini.

Malo: Na čast svim hrvatskim svetcima i mučenicima da se mole za čestitost, slobodu i napredak svoga naroda.

18. svibnja, na dan Papina rođendana (80.), župnik Luka Blažević sudjelovao je u Rimu na susretu svećenika iz cijeloga svijeta. Iz naše Domovine sudjelovalo je 50 svećenika.

Uspostava Gospićko-senjske biskupije

Dana 25. svibnja 2000. g. Sveta Stolica objavila je da je Sveti Otac podijelio Riječko-senjsku nadbiskupiju na Riječku nadbiskupiju i Gospićko-senjsku biskupiju te je dosadašnji pomoćni biskup Mile Bogović imenovan prvim

biskupom Gospićko-senjske biskupije. Proslava osnivanja i uspostave Gospićko-senjske biskupije bila je 25. srpnja 2000. godine u parku Kolalovica u Gospiću. Lijep broj vjernika iz naše Župe sudjelovao je na samoj svečanosti.

Duhovi u Mušaluku

Crkva Duha Svetoga slavila je 300 godina od svog postojanja. Crkvu je 1700. godine sagradio pop Marko Mesić, oslobodite1j Like od Turaka. Dan prije, u župnom stanu u Ličkom Osiku, održan je okrugli stol na temu *„Kulturno-povijesni pogled na Liku"*. Na okruglom stolu kao predavači sudjelovali su: Stipe Galac, Marija Kovačević, Darko Nekić, Grga Rupčić i Ranko Šimić kao i sam biskup mons. dr. Mile Bogović. Slavljena je sveta misa pod kojom je naš biskup podijelio sakrament Potvrde našim ovogodišnjim krizmanicima.

Smrt nadbiskupa dr. Antona Tamaruta

Dana 28. lipnja 2000. godine u 18,20 Otac naš Nebeski pozvao je u vječnost svoga slugu, nadbiskupa Riječko-senjskoga i metropolita dr. Antona Tamaruta. Pokopan je u riječkoj katedrali. Uz velik broj vjernika, obred sprovoda vodio je Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup i predsjednik HBK.

Službe u Biskupiji
Osnivanjem nove Biskupije, biskup je podijelio i službe u upravi Biskupije
Generalni vikar: vlč. Tomislav Rogić
Ekonom: vlč. Stipe Zeba
Predstojnik katehetskoga ureda i tajnik: vlč. Nikola Turkalj
Ravnatelj Caritasa: vlč. Luka Blažević
Ceremonijar: vlč. Bariša Dejanović

2001. godina

Pastoralno i ekonomsko vijeće

Dana 16. veljače 2001. g. biskup dr. Mile Bogović potvrdio je nove članove ŽPV i ŽEV naše župe. Mandat vijeću traje 5 godina. Članovi vijeća su: Ivo Bilobrk, Martin Hećimović, Pero Kapetan, Grgo Katić, Zvonko Knežević, Ivan Orešković, Lidija Ratković, Joso Fajdić, Ivan Sokolić, Željko Vuković, Joso Jurković, Joso Zalović, Nikola Biljan, Perica Orešković, Petar Perčević, Ante Potnar, Ivan Rukavina, Dragan Starčević, Mate Nikšić, Stipe Nikšić i Ivanka Vojvodić.

Napokon je došao dugo očekivani dan 19. ožujka 2001. g. kada slavimo sv. Josipa, zaštitnika naše župe jer tada smo blagoslovili našu novoobnovljenu župnu crkvu. Svečanu svetu misu predvodio je i crkvu blagoslovio naš biskup mons. dr. Mile Bogović, uz sudjelovanje svećenika našega dekanata i mnogobrojnog vjerničkog puka.

Radove je izvodila tvrtka „PALIR“ iz Zagreba na čelu sa svojim direktorom g. ing Marinkom Babićem.

Na blagdan Blagovijesti u Gospiću, u katedrali, zaređen je za đakona gosp. Željko Vuković rodom iz Međimurja i vjeroučitelj u našoj župi.

Uoči blagdana Duhova, 2. lipnja 2001. g., Župu je pohodio Biskup i podijelio je sakrament potvrde učenicima 7. i 8. razreda.

Blagoslov kapelice svetog Mihovila u Vukšiću, 29. rujna 2001. g.

Inicijativom samih vjernika iz Vukšića i njihovih prijatelja na prvoj crti bojišnice izgrađena je kapelica u čast sv. Mihovilu, zaštitnika redarstvenika i policije. Misno slavlje i sam blagoslov predvodio je župnik Luka Blažević. Nakon mise ispred same kapelice mještani su priredili zakusku za sve koji su sudjelovali na misnom slavlju.

Uoči Božića nabavljene su nove klupe i ispovjedaonica za crkvu sv. Josipa u Ličkom Osiku.

2002. godina

21. svibnja 2002. g. Osnovna škola dr. Franje Tuđmana u Ličkom Osiku ugostila je biskupa Milu Bogovića. Cilj njegova dolaska bio je susret s učiteljima i djelatnicima Škole, ali i roditeljima učenika koji pohađaju školu. Između ostaloga, biskup je nastavnicima održao predavanje na temu: *„Crkvena prošlost Like"*.

Prvu svetu Pričest slavili smo 26. svibnja 2002. g. Sakramentu Pričesti pristupilo je 26 djece.

Petrovo – 29. 6. 2002.

Johanes Regner, svećenik iz Graza i veliki dobročinitelj naše Župe, proslavio je u crkvi sv. Josipa 40 godina svoga svećeništva. Ovom prilikom hvala mu za sve što je učinio za našu župnu crkvu kao i za Crkvu u našem hrvatskom narodu.

Sveti Mihovil u Vukšiću, 29. rujna 2002. g.

Slavili smo svetu misu ispred kapelice sv. Mihovila u Vukšiću i tako obilježili prvu godišnjicu od izgradnje i blagoslova same kapelice

2003. godina

Josipovo

Svečano smo proslavili svoga zaštitnika, slaveći svete mise dopodne u 11 sati i popodne u 17 sati. Obje svete mise predvodio je o. Ante Kukavica, kapucin iz Osijeka, uz koncelebraciju svećenika iz susjednih župa. Pjevanje pod svetom misom predvodili su novaci kapucini iz Karlobaga sa svojim učiteljem o. Romeom. Okupio se lijep broj vjernika, na obje mise.

Veliki petak

Križni put u Vukavi (koji je izgradio gospodin Jure Nikšić) na Veliki petak redovito predvodi naš biskup dr. Mile Bogović, a nakon Križnog puta obrede Velikoga petka biskup predvodi u Senju. Hvala biskupu, kao i mnogim vjernicima, koji se skupe na ovu pobožnost Križnog puta u župi Široka Kula.

Sakrament potvrde – 17. svibnja 2003.

Sakramentu potvrde pristupilo je 54 krizmanika iz naše župe. U goste su nam došli i krizmanici iz Bužima (njih troje) i iz župe Kosinj (njih 11). Sakrament je podijelio gospićko-senjski biskup, dr. Mile Bogović. Želja nam je uvijek da krizmanici ovaj sakrament, koji primaju, nastave živjeti u svom daljnjem vjerničkom životu.

Prva sveta Pričest – 25. svibnja 2003.

Slavili smo sakrament Prve svete Pričesti. Sakramentu je pristupilo 34 djece. Treba naglasiti da je svake godine broj prvopričesnika i krizmanika u našoj Župi sve veći. To možemo zahvaliti sve većem broju mladih obitelji koje se naseljavaju na području naše Župe i to u novom naselju.

Papa u Hrvatskoj

Papa je po 3. put posjetio našu Domovinu. Središnje slavlje za našu biskupiju bilo je u Rijeci 8. lipnja 2003. g. Lijep broj vjernika iz naše Župe sudjelovao je na ovom slavlju u Rijeci, a prijevoz je bio organiziran vlakom.

28. 9. 2003.

Na današnju nedjelju pozvali smo u našu Župu biskupa dr. Milu Bogovića koji je blagoslovio novi oltar u župnoj crkvi. Oltar je izgradio umjetnik Vinko Martak, isti onakav kakav je bio prije rata. Ovom činom blagoslova završili smo sve glavne i velike radove u porušenoj župnoj crkvi, koja je stradala 1. 9. 1991. godine. Sada nam preostaje više raditi na duhovnoj obnovi naše Župe. Zato želimo organizirati pučke misije u idućoj godini i već sada molimo za tu nakanu da misije uspiju.

26. studenog 2003. g. župe Smiljan i Bužim predane su na upravljanje vlč. Anti Trgovčeviću. Župnik je tada osjetio radost i rasterećenje. Ostale su mu župe Lički Osik, Široka Kula te briga oko vodstva biskupijskoga Caritasa.

Svake godine obilježimo blagdan sv. Nikole 6. prosinca i tada obradujemo naše najmanje tj. djecu sa prigodnim darovima od donacije koju dobijemo od naših prijatelja iz Austrije.

Župa sv. Josipa sada broji oko 3000 vjernika. Stari dio župe: Mušaluk, Vukšić, Budak i Stari Lički Osik broji oko 1000 vjernika, dok ostalih 2000 župljana smješten u Naselju. U tom dijelu žive pretežno naši Hrvati iz BiH te iz okolnih mjesta: Perušića, Klanca, Pazarišta, Kosinja kao iz drugih dijelova naše lijepe Hrvatske.

2004. godina

11. veljače 2004. g., na blagdan Gospe Lurdske, obilježili smo dan bolesnika sa svetom misom podijelivši sakramente ispovijedi kao i sam sakrament bolesničkoga pomazanja onima koji su htjeli.

Lusteri u crkvi

Veliki luster u crkvi donirao je pop Vlado Pezelj, a dva mala sam župnik Luka Blažević. Priloge za zidne lustere donirali su: Jurica i Damir Butković, Mile Nikšić, Ivica Asić, Goran Asić, Jure Nikšić, Stipe Nikšić, Ankica Hećimović-Vukova.

Misije – 21.-28. ožujka 2004. g.

Naše su molitve uslišane. Kako se i planiralo, uspjelo se organizirati pučke misije na području naše Župe. Veliko hvala o. Dragi Kolibatoviću i o. Ivi Plenkoviću koji su u Misijama ostavili svoj trag i pečat u duhovnoj obnovi naše Župe.

1. svibnja 2004.

Ove godine organiziran je ministrantski susret u Perušiću. Susret je bio na dekanatskoj razini, a iz naše Župe sudjelovalo je 15-tak ministranata.

9. svibnja 2004.

Umro je pop Vlade Pezelj, dugogodišnji župnik Otočca. Rado je dolazio u našu Župu, a pred kraj ovozemnoga života donirao je našoj novoobnovljenoj crkvi veliki luster. Velika mu hvala i neka mu Gospodin udijeli pokoj vječni njegove duše.

Prva sveta Pričest

Djeca su radost i nose radost u sebi. Isto tako radosno smo proslavili slavlje Prve svete Pričesti u nedjelju 23. svibnja 2004. g., kada je 36 djece pristupilo samom sakramentu.

Susret ministranata

30. lipnja 2004. g. organiziran je Biskupijski susret ministranata . Susret se održao u Slunju. Na susretu je sudjelovalo oko 230 ministranata iz naše Biskupije, a od toga je iz naše Župe sudjelovalo 15 ministranata predvođeni župnikom Lukom Blaževićem.

Umrla s. Klaudija Kulaš

1. srpnja 2004. g. župnik je s nekolicinom vjernika sudjelovao na pogrebu s. Klaudije Kulaš, rodom iz Perušića. S. Klaudija dugo je godina bila na službi u našoj Župi. Župljani se s. Klaudije rado sjećaju i pamte je kao iznimnu osobu, dobroćudne naravi. Obred ukopa i svetu misu zadušnicu predvodio je na Drenovi u Rijeci nadbiskup dr. Ivan Devčić.

Nogometna utakmica za Udbinu

Športski savez Ličko-senjske županije zajedno s Caritasom Gospićko-senjske biskupije svake godine organizira humanitarnu nogometnu utakmicu, a prilog ide za izgradnju crkve hrvatskih mučenika u Udbini. Ove godine, 9. rujna, u

poslijepodnevnim satima, odigrana je nogometna utakmica između Hrvatske reprezentacije svećenika i „Vatrenih“ (hrvatske reprezentacije koja je 1998. godine na Svjetskom prvenstvu u Francuskoj osvojila 3. mjesto).

Josip Kapš – 50 godina svećeništva

Ljudima ovoga kraja dobro poznati svećenik, Josip Kapš, umirovljeni župnik župa Brušane, Trnovca, Smiljana i Bužima. proslavio je 50 godina svećeništva 19. rujna 2004. g.. Vlč. Josip Kapš je došao u Liku davne 1959. godine. Rodom je iz Lukovdola. Često je dolazio u našu župu,a posebno je bio na raspolaganju našim župljanima u uskrsnim i božićnim ispovijedima. Lijep broj župljana prisustvovao je na ovoj njegovoj zlatnoj misi.

Blagoslov obnovljene crkve u Mušaluku

17. listopada 2004. g. blagoslovljena je nanovo obnovljena crkva Duha Svetoga u Mušaluku. Crkvu je blagoslovio i misu predvodio biskup Mile Bogović. Obnovu je financiralo Ministarstvo kulture, a radove izvodilo poduzeće „PALIR“ iz Zagreba. Na kraju mise kratak koncert izveo je hrvatski glazbenik i skladatelj Krunoslav Kićo Slabinac, pjevajući poznate marijanske i domoljubne pjesme.

2005. godina

Blagoslov obitelji

Redovito, kao i svake godine o Božiću, posjećujemo naše obitelji u njihovim domovima. Započinje se u Mušaluku na blagdan sv. Ivana apostola i u Mušaluku se zadrži svećenik dva dana. Zatim Vukšić (1 dan), Lički Osik (stari dio 1 dan), Budak (1 dan), Urije, Ostrvica i Kulska cesta (1 dan) te novi

dio Ličkoga Osika, tj. Naselje (5 dana). Uz župnika je išao mežnjar i dvoje ili troje ministranata.

Umro Ante Potnar

Dana 1. ožujka 2005. g. umro je, nakon kratke i teške bolesti Ante Potnar iz Mušaluka. Zajedno sa župnikom sprovodne obrede vodio je fra Draženko Tomić, novi biskupov tajnik, koji je tih dana došao na službu u Biskupiju.

Ante Potnar zajedno je sa svojom suprugom Milkom dao na raspolaganje svoju kuću župniku u kolovozu 1994. godine za privremeni smještaj zbog porušenoga i ratom devastiranog župnog stana .

Josipovo

Uoči proslave Josipova, održana je trodnevna duhovna obnova koju je predvodio o. Drago Kolimbatović, dominikanac sa Korčule kao i samu blagdansku svetu misu u zajedništvu s domaćim župnikom Lukom Blaževićem. Sve tri večeri, kao i samu blagdansku misu, uzveličao je župni zbor pod vodstvom orguljaša prof. Ivana Oreškovića.

Cvjetnica

Kao i na župni blagdan sv. Josipa, misno slavlje predvodio je dominikanac Drago Kolimbatović. Na početku proslave obavljen je blagoslov maslinovih grančica, a nakon ophoda u župnoj crkvi, Muku po Mateju otpjevali su mladi, uz pomoć članova župnoga zbora. Župljani su prinijeli svoje darove u sklopu biskupijske akcije *Miserior,* za uzdržavanje središnjih ustanova Biskupije kao i prilog biskupijskom Caritasu.

Umro Papa!

Dana 2. travnja 2005. g., u 21,37 sati, napustio nas je čovjek koji je osvojio čitavi svijet – naš papa Ivan Pavao II. Papa je umro u 85. godini život te nakon 26 godina, 5 mjeseci i 11 dana pontifikata. Nisu ga voljeli samo vjernici, već i ljudi drugih rasa, naroda, vjera, kultura. Čitav svijet pratio je njegove geste i poruke, suosjećao s njim u patnji i bolesti. Na njegovu ispraćaju u „kuću Očevu" oprostilo se oko 4 milijuna ljudi u Rimu, a milijarde uz televizijski prijenos. Nijedan njegov prethodnik nije susreo toliko ljudi, posjetio toliko zemalja, gradova, naroda i održao toliko govora i audijencija.

Izabranje novoga Pape

Habemus papam! Sedamnaest dana nakon smrti Ivana Pavla II. dobili smo novoga poglavara Katoličke crkve u osobi njemačkoga kardinala Josepha Ratzingera, koji je kao papa izabrao ime Benedikt XVI.

Krizma i 60. godišnjica smrti popa Frana Biničkog

1. svibnja 2005. g. u našoj Župi obilježili smo i proslavili dva velika događaja. Toga dana sakramentu potvrde pristupilo je 23 krizmanika s područja naše Župe. Osim toga, održana je komemoracija na spomen pokojnoga župnika Ličkoga Osika, Frana Biničkog. Nakon svete mise Biskup je u prisustvu vjernika blagoslovio novu grobnicu, u koju su preneseni njegovi zemni ostatci. Nova grobnica ima 6 mjesta, a namijenjena je župnicima i svećenicima Ličkoga Osika.

Duhovi u Mušaluku

Proslavljen je blagdan Duhova. Tom prigodom održan je i kraći koncert prvaka zagrebačke opere u povodu darovnice harmonija župi Lički Osik, a u organizaciji Hrvatskoga kulturnog kluba iz Zagreba.

Prva sv. Pričest

29. svibnja 2005. g. proslavilo se primanje sakramenta Prve svete Pričesti. Sakramentu je pristupilo 36 djece. Kao i svake godine, bilo je lijepo i svečano.

Misionari u našoj Biskupiji

Ove godine naša Biskupija bila je domaćin susreta misionara koji su došli na odmor u svoju Domovinu. Susret se održavao u Krasnu od 4. do 7. srpnja 2005. g. U utorak, 5. srpnja 2005. g., misionari su obilazili župe u našoj biskupiji. Jedan dio misionara posjetio je i našu Župu na večernjoj misi, koju je predvodio vlč. Nikola Jurišić, biskupijski animator za misije u Požeškoj biskupiji.

Udbina

9. rujna 2005. g. blagoslovljeno je gradilište i postavljen je kamen temeljac za izgradnju Crkve hrvatskih mučenika. To je isti onaj kamen koji je izvađen iz krbavske katedrale i kojega je Sveti otac Ivan Pavao II. blagoslovio na blagdan Duhova, za vrijeme svete mise u Rijeci 8. lipnja 2003. godine

Umro je nadbiskup Pavlišić

U svećeničkom domu u Rijeci umro je u petak, 9. prosinca 2005. g., u 13,30 sati, nadbiskup i metropolit u miru mons. Josip Pavlišić. Sprovod i pogrebna misa slavila se u riječkoj katedrali 13. prosinca u 11 sati. Misu je predvodio

zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić uz asistenciju drugih biskupa i svećenika. Na sprovodu je sudjelovao i dio svećenika i vjernika iz naše Biskupije. Time je izražena zahvalnost za sve njegove žrtve koje je ugradio u dobro naše Biskupije.

2006. godina

Korizmeno hodočašće

Ove godine organizirano je korizmeno hodočašće dekanata u gospićku katedralu. Gospićki dekanat hodočastio je na I. korizmenu nedjelju, 5. ožujka 2006. godine.

Sveti Josip

Kao i svake godine svečano je proslavljen nebeski zaštitnik Župe. Svete mise slavljene su u 11 i 17 sati, a predvodio ih je fra Vice Blekić iz Ogulina.

Otvaranje nove zgrade Ordinarijata

U subotu 25. ožujka 2006. g., na blagdan Blagovijesti, u Gospiću je otvorena i blagoslovljena nova zgrada Ordinarijata Gospićko-senjske biskupije. Program je započeo u obnovljenoj zgradi gdje je nakon kratkih pozdrava i uvodnih riječi o gradnji i obnovi zgrade učinjen i sam blagoslov. U 11 sati u katedrali služila se svečana pontifikalna misa koju je predvodio apostolski nuncij u Hrvatskoj, mons. Francisko-Javier Lozano.

Sprovod vlč. Nikole Pavičića

28. travnja 2006. g. župnik Luka Blažević sudjelovao je na sprovodu svećenika Nikole Pavičića, salezijanca, koji je bio još jedini živi svećenik iz župe sv. Josipa. Sprovod je održan na Mirogoju u Zagrebu.

Prva sv. Pričest

28. svibnja 2006. g. sakrament Pričesti primilo je 46 djece. Misu su posebno uzveličali sami pričesnici svojom pjesmom, a cijela liturgija bila je osmišljena u znaku ribe.

Duhovi

Trodnevnicu pred sam blagdan predvodio je o. Drago Kolimbatović, kao i misu na dan Duhova.

Krizma

17. rujna 2006. g. sakrament Potvrde primilo je 42 djece, a podijelio ga je biskup, mons. Mile Bogović

Umro vlč. Josip Kapš

26. listopada 2006. g. umro je dugogodišnji župnik Trnovca i okolnih župa Smiljana, Brušana i Bužima. Za svećenika je zaređen 1954. g. u Rijeci, a iste godine, u ime naroda, osuđen je na 6 godina zatvora. Upraviteljem navedenih župa imenovan je 1959. g., nakon što je proveo 3 godine u Lepoglavi te još godinu i pol u Novoj Gradiški. Umirovljen je 1997. godine, a u spomenutim župama ostao je do svoje smrti. Bio je jedan od najmarljivijih graditelja i obnovitelja crkava u Lici u doba komunizma. Učinio je mnoštvo toga, unatoč politički i neprijateljski nastrojenim predstavnicima vlasti, uz velike

poteškoće, odricanja i šikaniranja, pa i uz osobni fizički rad. Vjerojatno je upravo zato njegovo geslo glasilo: „Sve za Boga i Domovinu".

Posjet mladih iz Čapljine

U nedjelju 12. studenog 2006. g. župu je posjetio zbor mladih iz Čapljine, sa župnikom Ivicom Borasom. Te nedjelje misu je predvodio vlč. Boras i održao prigodnu propovijed, a mladi su pjevali. Uistinu jedno osvježenje za našu Župu.

20. studenog 2006. godine započeti su radovi oko fasade crkve sv. Marka.

Župno pastoralno vijeće

Dana 12. prosinca 2006. g., a na osnovu izbora održanog na misama 3. prosinca, biskup dr. Mile Bogović potvrdio je župna pastoralna vijeća za župe sv. Josip – Lički Osik i sv. Matej ap. – Široka Kula.

Članovi ŽPV-a Župe sv. Josipa Lički Osik su:

Po službi: Ivan Orešković (orguljaš), Đurđa Štimac (odgajateljica u vjeri), Željko Skeledžija (Caritas).

Izabrani: Marina Butković, Lidija Ratković, Ive Fajdić, Ivan Orešković, Martin Hećimović, Nikola Šušić, Zvonko Knežević, Jure Lenić, Mate Sokolić, Niko Ćutić, Joso Došen, Ivica Marić.

Imenovani: Joso Potnar, Ivana Bilen, Ivan Nekić.

Članovi ŽPV-a Župe sv. Mateja ap. – Široka Kula su:

Po službi: Vesna Babić (orguljašica).

Izabrani: Jure Nikšić, Vesna Nikšić, Ivanka Vojvodić.

Imenovani: Robert Nikšić i Mate Nikšić.

2007. godina

Josipovo

Priprema za župni blagdan počela je trodnevnicom te je blagdan svečano i lijepo proslavljen.

Prvoga travnja 2007. godine narod je obavljao pobožnost Križnog puta u Budaku te je blagoslovljen novi križ kod autoputa. Obred blagoslova i molitvu Križnoga puta predvodio je vlč. Luka Blažević.

Sveti Josip Radnik, 1. 5. 2007.

Na ovaj dan sjetili smo se našega bivšeg župnika, dr. Frana Biničkog, koji je na taj dan 1945. g. podlegao mukama i torturi bivše komunističke vlasti. Sveta misa služena je za njega u prisustvu njegove rodbine.

Prva sveta Pričest

Prvu svetu Pričest 20. svibnja 2007. g. primilo je 49 djece.

Ludbreg

2. rujna 2007. g. naša Župa hodočastila je u svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbreg, jednim autobusom vjernika.

Vukšić – Sveti Mihovil

Svake godine u novoizgrađenoj kapelici, posvećenoj svetom Mihovilu, prikazuje se sveta misa i moli se za vjerni puk u Vukšiću i Ličkom Osiku, a posebno za sve redarstvenike kojima je sv. Mihovil zaštitnik. Misu je predvodio župnik Luka Blažević.

Slika 24 Kapelica svetog Mihovila u Vukšiću.

Izvor: Foto Tomislav Klarić

Hodočašće u katedralu

10. veljače 2008. g. gospićki dekanat hodočastio je u katedralu. Hodočašće je započelo Križnim putem u 15 sati na Vukavi, a svetu misu u katedrali u 17 sati predvodio je otac biskup, mons. Mile Bogović.

Lički Osik

9. ožujka 2008. g. svetu misu na petu korizmenu nedjelju, koju je predvodio župnik Luka Blažević, prenosio je Hrvatski radio.

Iako je bio Veliki tjedan, 19. ožujka 2008. g. u 17 sati slavljen je bila sveta misa u čast sv. Josipu. Misu je predvodio kapucin iz Karlobaga fra Stjepan Bergovec.

Padova

12. travnja 2008. g. župa sv. Josipa po prvi put hodočastila je u svetište sv. Antuna u Padovi jednim autobusom. Posjetilo se i svetište sv. Leopolda Mandića. Uz župnika, hodočasnike je predvodio fra Draženko Tomić.

Prva sveta Pričest

25. svibnja 2008. g. prvu svetu Pričest primilo je 32 prvopričesnika. Na samo slavlje lijepo ih je pripremila vjeroučiteljica Marija Milinović Marković.

Drežnik grad

U Drežniku je bio godišnji susret ministranata naše Biskupije. Iz naše Župe sudjelovalo je 12 ministranata koje je vodio župnik.

Podmilačje

24. lipnja 2008. g. hodočastilo se u svetište sv. Ive u Podmilačju, pokraj Jajca, jednim autobusom.

Hodočašće u Svetu Zemlju

Od 26. 6. do 4. 7. 2008. g. grupa hodočasnika hodočastila je u Svetu Zemlju. Među njima je bio i vlč. Luka Blažević kojemu je to bilo prvo hodočašće u Svetu Zemlju.

Umro vlč. Marko Cvitković

U gospićkoj bolnici, nakon kratke i teške bolesti, preminuo je 24. srpnja 2008. godine župnik Smiljana i Trnovca. Pokopan je u Gospiću

Krizma

Ove godine blagdan sv. Mateja pao je u nedjelju. 21. rujna 2008. g. bila je i krizma u župi. Svetu misu u 11 sati, pod kojom je podijeljen sakrament potvrde, predvodio je naš Biskup. Sakramentu je pristupilo 60 krizmanika. Uz biskupa, krizmanike, njihove kumove, roditelje i rodbinu, župnik je,

pozdravljajući sve, pozdravio i Martinu Zupčić koja je podrijetlom iz Široke Kule, osvajačicu brončane medalje na Olimpijskim igrama u Pekingu. Nakon mise pred crkvom je nastupio KUD Perušić.

2009. godina

Sabor mladih

21. veljače 2009. g. gospićka župa ugostila je mlade naše Biskupije. Sudjelovali su i mladi iz naših župa. Uvijek je lijepo vidjeti vjeru koja se budi u našim mladima, željnim života.

Sveti Josip

Povodom blagdana župnoga zaštitnika sv. Josipa, po prvi put je izašao župni list *Providnost*. Na taj će način Božja providnost povezivati naše dvije župe, župljane i sve vjernike, prijatelje naših župa.

Ove godine svečanu svetu misu predvodio je dominikanac iz Zagreba, Vjekoslav Lasić. Samom blagdanu prethodila je trodnevnica koju su predvodili okolni župnici.

Na Cvjetnu nedjelju, 5. travnja 2009. godine, u župi Lički Osik održan je u 16 sati križni put sjećanja na žrtve II. svjetskog rata koje su stradale nakon 4. travnja 1945. godine. U križnom putu sudjelovalo je oko 80 župljana iz Ličkoga Osika i Široke Kule, predvođenih župnikom Lukom Blaževićem. Svi zajedno su se zaputili prema mjestu stratišta koje se nalazi oko 250 metara udaljeno od crkve – područje zvano Balatin.

Prva sveta Pričest

24. svibnja 2009. g. 31 prvopričesnik primio je po prvi put Isusa u svoje srce. Misao vodilja bila je: „Isus je trs, mi smo mladice…"

Svečanu svetu misu 31. 5. 2009. godine u Mušaluku, povodom patrona crkve, Duha Svetoga, predvodio jr fra Zdravko Tuba, gvardijan Franjevačkoga samostana Sveti Duh u Zagrebu.

Vukšić

29. rujna 2009. proslavljen je sv. Mihovil. Misu u nazočnosti 30-tak vjernika predvodio je župnik Luka Blažević.

Vukovar

18. studenog 2009. g. hodočastilo se na 18. godišnjicu pada našega grada heroja. Posjetilo se spomen groblje, Ovčaru, Osijek, Vinkovce i Đakovo.

2010. godina

Četiri stotine hodočasnika iz Gospićko-senjske biskupije okupilo se 10. veljače 2010. godine na audijenciji pape Benedikta XVI. To je bilo zahvalno hodočašće u Rim o desetoj obljetnici naše Biskupije. Iz naših župa također je sudjelovalo nekoliko vjernika. Hodočašće je predvodio biskup Mile Bogović.

21. veljače 2010. godine hodočastili su vjernici Prvostolnoga gospićkog dekanata u katedralu na 1. korizmenu nedjelju.

1. svibnja 2010. godine, na blagdan sv. Josipa Radnika, vlč. Luka Blažević slavio je svetu misu povodom 65. obljetnice smrti nekadašnjeg osičkoga župnika popa Frana Biničkog koji je i pokopan u Župi.

23. svibnja 2010. godine proslavljen je blagdan Duhova u Mušaluku. Svetu misu predvodio je o. Petar Galić iz Splita, uz župnika Luku Blaževića. Na toj misi prisustvovali su dominikanski sjemeništarci i postulanti koji su predvodili pjevanje za vrijeme i nakon mise.

Vlč. Luka Blažević gostovao je na Hrvatskom katoličkom radiju 31. svibnja. Govorio je o projektima biskupijskoga Caritasa, čiji je ravnatelj, o ljetovanju djece u Belgiji i o terapijskom jahanju za djecu oboljelu od cerebralne paralize.

Župa sv. Josipa u Ličkom Osiku, na čelu sa župnikom Lukom Blaževićem, ugostila je predstavnike Glasa Koncila s glavnim urednikom, mons. Ivanom Miklenićem 8. lipnja 2010. godine.

Župljani Ličkoga Osika i Široke Kule hodočastili su u Hercegovinu, u Kruševo, na mladu misu svećenika Stanka Smiljanića. On je kao đakon službovao u Ličkom Osiku i Širokoj Kuli.

Župnik Luka Blažević proslavio je 18. srpnja 2010. godine u Starim Jankovcima 20. obljetnicu misništva. Za tu prigodu iz Ličkoga Osika i iz Gospića uputio se jedan autobus prijatelja i suradnika, koji su u Slavoniji proveli dva dana.

Vlč. Luka Blažević, koji djeluje u Gospićko-senjskoj biskupiji, rođen je 14. listopada 1963. godine u Carevu Polju, u hrvatskom kraljevskom gradu Jajcu, u hrvatskoj katoličkoj obitelji Blažević, od oca Ljupka i majke Ivke r. Pilić, kao peto od šestero djece. Kao brojni Hrvati tih krajeva, u selidbi „trbuhom

za kruhom", sa svojom obitelji kao šestogodišnji dječak doselio se u Stare Jankovce 1969. godine. Tu su se udomaćili, rasli u vjeri i domoljublju. Uključili su se u život župne zajednice, a dječak je Luka od ranih nogu ministrirao. U Starim Jankovcima završio je osnovnu školu, a nakon toga dvije godine srednje škole završio je u Vinkovcima, po ondašnjim programima reformirane gimnazije. Kao plod obiteljske molitve i čvrste vjere, u Luki se javio poziv za svećeničko zvanje pa je tako odlučio poći u tadašnje biskupijsko sjemenište u Đakovu. Treći i četvrti razred gimnazije završio je u Đakovu, gdje je maturirao 1983. godine. Poslije toga je kao ročnik poslan na odsluženje vojnoga roka u Gornji Milanovac i Titove Užice. Kao mnogi bogoslovi i sjemeništarci, prolazio je iskušenja, ali nije se pokolebao u svom zvanju nego je ustrajno kročio prema svom cilju, prema svećeničkom pozivu. Po povratku iz vojske, 1984. godine, upisao je studij teologije u Đakovu. Poslije druge godine studija prešao je na Bogosloviju u Rijeci, gdje je postao svećenički kandidat tadašnje Riječko-senjske nadbiskupije. Nakon završetka teološkoga studija, za svećenika je zaređen u Senju 15. srpnja 1990. godine, po polaganju ruku tadašnjega nadbiskupa dr. Antona Tamaruta. Na svoju radost i radost župne zajednice mladu misu slavio je 29. srpnja 1990. godine, u Starim Jankovcima, dok je drugu misu slavio u svojoj rodnoj župi Jajce, 12. kolovoza iste godine. Na njegovoj mladoj misi propovijedao je bivši jankovački župnik, vlč. Alojzije Asić, koji ga je i poslao u sjemenište, dok je u Jajcu propovijedao fra Zvjezdan Linić.

Graditelj, obnovitelj…

Prva kapelanska služba vlč. Luke bila je u župi Senj, gdje je ostao do 1994. godine. Kako je kao mladi svećenik živio u skučenom prostoru u Senju, sve darove koje je dobio za mladu misu, ostavio je kod kuće u Starim

Jankovcima: svećenička odijela, misnice i ostalo. Kad je srpski okupator protjerao Jankovčane, uništavao Jankovce, i kuća Lukinih roditelja bila je okupirana i devastirana. Odjeću i darove, koje je Luka dobio, okupatori su uništili, izrugivali se s njom, vješali je po drveću s povicimaa: „To je popovska kuća!“ U vrijeme Domovinskog rata nadbiskup Tamarut vlč. Luku rasporedio je 23. kolovoza 1994. godine u opustošene i porušene župe: Lički Osik, Široka Kula i Lički Novi. Zatekao je srušene i uništene sakralne objekte, ranjeno stanovništvo, brojne poginule. To je bilo vrijeme kada je još pola Župe bilo okupirano. No, unatoč teškoćama, vlč. Luka je s pouzdanjem u Božju providnost postupno i mukotrpno gradio i obnavljao sakralne objekte, a istodobno izgrađivao i živu Crkvu, zajednicu vjernika. Nakon osnutka Gospićko-senjske biskupije, 2000. godine, u raspodjeli službi vlč. Luka je dobio jednu od odgovornijih, a to je vođenje biskupijskoga Caritasa. Tu se posebno ističe njegov osjećaj za malog čovjeka, za onoga koji je u nevolji i koji je potreban blizine i solidarnosti. Istodobno, vlč. Luka nikada nije zaboravio svoju Slavoniju ni rodnu Bosnu. Neprestance spaja Hrvate, gradi zajedništvo i širi među vjernicima evanđelje prožeto konkretnom ljubavlju prema bratu čovjeku. Uz brojne aktivnosti u Caritasu, zatim u župama gdje djeluje, pokrenuo je župno glasilo „Providnost“, internetsku stranicu župe te je 2010. godine započeo s izgradnjom Pastoralnoga centra koji će biti namijenjen raznim aktivnostima župljana, od najmlađih do najstarijih.

Bogoslovi Gospićko-senjske biskupije 24. srpnja 2010. godine posjetili su Župu sv. Josipa u Ličkom Osiku. Župnik Luka Blažević upoznao ih je s aktivnostima Župe i darovao im župni list „Providnost“.

U parku Kolakovac u Gospiću, u nedjelju 25. srpnja 2010. godine, proslavljena je deseta obljetnica osnutka Gospićko-senjske biskupije. Misnom slavlju predsjedao je kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s domaćim biskupom Milom Bogovićem, ostalim biskupima i svećenicima.

Crkvu Hrvatskih mučenika u Udbini, na spomendan hrvatskih mučenika 11. rujna 2010. godine, blagoslovio je biskup Mile Bogović. Okupilo se oko 15.000 vjernika.

Obitelj Zore i Nikole Krpan iz Budaka darovala je pozlaćeni kalež s pliticom za Župu sv. Josipa u Ličkom Osiku.

U Vukšiću je 29. rujna 2010. godine proslavljen sveti Mihovil. Misno slavlje predvodio je župnik Luka Blažević u nazočnosti brojnih župljana.

U župnoj crkvi sv. Josipa 24. listopada 2010. godine održana je svečanost na kojoj je Gospićko-senjski biskup mons. Mile Bogović posvetio novi oltar župne crkve sv. Josipa. U oltar su pohranjene moći sv. Leopolda Bogdana Mandića. Novi oltar, kao i krstionicu i ambon, izgradila je tvrtka „Glišo“ iz Gospića prema projektu Župe, a dio je donirao i grad Gospić. Uz biskupa na misi su koncelebrirali župnik Luka Blažević, župnik župe Stari Jankovci, vlč. Mato Špoljar, i gospićki dekan mons. Mile Čančar.

2011. godina

Nedjelja krštenja Gospodinova

Na misi 9. siječnja 2011. godine, na nedjelju krštenja Gospodinova, u župnoj crkvi sv. Josipa gostovali su tamburaši iz župne crkve sv. Jurja u Korenici, sa svojim voditeljem Đanijem Findrikom.

Proslava župnoga patrona

Na svetkovinu sv. Josipa, središnje euharistijsko slavlje predvodio je u 11 sati fra Ante Barišić, župnik iz Špišić Bukovice. Crkva je bila prepuna!

22. travnja 2011. g. na Vukavi, na Veliki petak, u 14 sati počeo je Križni put koji je predvodio biskup Mile Bogović, a vjernike je animirao župnik Luka Blažević. Mons. Bogović predmolio je obiteljski Križni put fra Vice Blekića. Ujedno je to bila duhovna priprema za ovogodišnji Papin dolazak.

11. svibnja 2011. g. župu sv. Josipa posjetio je Biskup, u sklopu vizitacije. Biskup Mile Bogović pregledao je župne knjige, župni stan i ostale crkvene objekte te posjetio školu i vrtić.

Na blagdan Duhova svetu misu predvodio je fra Draženko Tomić, gvardijan samostana franjevaca Hercegovačke provincije u Zagrebu.

10. rujna 2011. godine oltar u Crkvi hrvatskih mučenika u Udbini posvetio je zagrebački metropolit i nadbiskup kardinal Josip Bozanić u koncelebraciji s biskupom domaćinom mons. Milom Bogovićem, riječkim nadbiskupom Ivanom Devčićem, apostolskim nuncijem u RH Marijom Robertom Cassarijem i ostalim biskupima Crkve u Hrvatskoj te s oko 200 svećenika.

Na kraju školske godine prvopričesnici su, u pratnji svojih učitelja Ive Adamovića, Ljube Sorić i župnika Luke Blaževića, hodočastili na Krasno da se zahvale Bogu i Majci Božjoj na daru Prve svete Pričesti.

Počeo se graditi novi Pastoralni centar.

Učenici i učitelji, kao i vjernici ovih naših mjesta, 13. listopada 2011. godine su se prigodnom komemoracijom prisjetili žrtava stravičnoga zločina

počinjena u Širokoj Kuli 1991. godine. Molitvu kod spomenika predmolio je župnik Luka Blažević uz vojnog i policijskog kapelana u Gospiću, vlč. Ivana Blaževca.

U župnoj crkvi sv. Josipa 22. studenog 2011. godine, tijekom večernje svete mise, koju je predvodio vlč. Luka Blažević, obilježen je blagdan sv. Cecilije, djevice i mučenice, zaštitnice crkvene glazbe.

Na osnovu izbora ŽPV-a 27. 11. 2011. i prema Statutu Župnoga pastoralnog vijeća u Gospićko-senjskoj biskupiji, stavak II., čl. 6, potvrđujem sljedeće članove:

Župa sv. Josipa, Lički Osik

***Po službi*:** Ivan Nekić (orguljaš), Leonarda Ružička (vjeroučiteljica), Joso Novačić (Caritas), Milica Jerković (župni ured), Martin Hećimović (mežnjar).

Izabrani: Ivica Orešković, Ive Fajdić, Jure Lenić, Zvonko Knežević, Dragan Šop, Ivica Marić, Brankica Rendulić, Mate Fajdić, Mile Nikšić, Marinka Sorić.

***Imenovani*:** Ivica Međugorac, Željka Ergotić i Nikola Karić.

Na osnovu izbora ŽPV-a 27. 11. 2011. i prema Statutu Župnoga pastoralnog vijeća u Gospićko-senjskoj biskupiji, stavak II., čl. 6, potvrđujem sljedeće članove:

Župa sv. Mateja, Široka Kula

***Po službi*:** Jelena Orešković (orguljašica).

***Izabrani*:** Mate Nikšić, Mandica Rukavina i Jure Robert Nikšić.

Imenovana: Vesna Nikšić.

Na prvu nedjelju došašća u gospićkoj katedrali slavljeno je đakonsko ređenje Ivice Tolle. Ivica Tolla službovao je kao vjeroučitelj u našoj Školi u Ličkom Osiku i u Župi.

2012. godina

Za blagdan Uskrsa pripremalo se u korizmi s pobožnosti Križnoga puta svakoga petka u crkvi u Ličkom Osiku, a nedjeljom poslijepodne u Vukavi, gdje je Križni put izgradio Jure Nikšić.

Slika 25 Križ na vrhu Vukave i njegov graditelj Jure Nikšić

Izvor: Župno glasilo „Providnost“

14. ožujka 2012. g. bio je susret s roditeljima prvopričesnika. Predavačica je bila gđa Nives Tomić iz Ogulina.

Na 4. korizmenu nedjelju, 18. ožujka 2012. g., u crkvi su predstavljeni kandidati za Prvu svetu Pričest.

Josipovo

19. ožujka 2012. g., na blagdan sv. Josipa, svetu misu predvodio je studentski kapelan iz Zagreba, salezijanac don Damir Stojić. Misu su uzveličali, uz župnika i ravnatelja Caritasa vlč. Luku Blaževića, ekonom biskupije vlč. Nikola Turkalj, mons. Josip Mustač, vlč. Zlatko Sušić, kancelar biskupije vlč. Marinko Miličević i đakon Ivica Tolla.

Utjecaj glazbe

28. ožujka 2012. g. u OŠ dr. Franje Tuđmana u Ličkom Osiku predavanje na temu o utjecaju glazbe imao je kancelar biskupije vlč. Marinko Miličević.

Cvjetnica

U nedjelju 1. travnja 2012. g. slavila se Cvjetnica ili Nedjelja muke Gospodnje u Širokoj Kuli u 9,30 i u Ličkom Osiku u 11 sati. Na misi su mladi čitali evanđeosko izvješće muke Gospodnje.

Krizma

1. svibnja 2012. g. na blagdan sv. Josipa Radnika biskup Mile Bogović podijelio je sakrament potvrde za 48 kandidata. Njih je pripremao za sakrament vjeroučitelj Ivica Tolla.

Prijenos svete mise

22. travnja 2012. g., na treću uskrsnu nedjelju, iz crkve sv. Josipa bio je televizijski prijenos svete mise. Misu je predvodio župnik Luka Blažević, a na misi je pjevao mješoviti župni zbor uz pratnju Tamburaškog orkestra iz naše škole.

Slika 26 Tamburaši sa svojim voditeljem Đanijem Findrikom

Izvor: Foto Tomislav Klarić

28. travnja 2012. g., u Pastoralnom centru u Mukinjama (Plitvička jezera), održan je godišnji susret s duhovnom obnovom za članove župnih pjevačkih zborova te su na tom susretu sudjelovali i pjevači iz naših župa.

Na 7. uskrsnu nedjelju, 20. svibnja 2012. g., Prvu sv. Pričest primilo je 28 kandidata.

Uoči blagdana Duhova trodnevnu duhovnu obnovu od 23. do 25. svibnja 2012. g. predvodio je fra Ivo Pavić.

U subotu, uoči 13. nedjelje kroz godinu, biskup Mile Bogović podijelio je sakrament sv. Reda đakonu Ivici Tolli, u zajedništvu sa svećenicima Gospićko-senjske biskupije.

8. rujna 2012. g., na Malu Gospu, vjernici rado hodočaste u Bunić. Svetu misu predvodio je vlč. Jure Tutek uz koncelebraciju s vlč. Stjepanom Zebom i vlč. Lukom Blaževićem.

Na Dan hrvatskih mučenika u Udbini, 25. kolovoza 2012. g., svetu misu predvodio je biskup Egidije Živković, gradišćanski Hrvat.

Na Glavici je 29. rujna 2012. g. proslavljen blagdan sv. Mihovila. Misu je predslavio vlč. Marinko Miličević, biskupijski kancelar, uz župnika Luku Blaževića.

Na Misijsku nedjelju svetu misu predvodio je vlč. Jozafat Ngimonyi Mosha, svećenik iz Tanzanije, koji je na službi u Slavonskom Brodu, uz biskupijskoga kancelara vlč. Marinka Miličevića i župnika vlč. Luku Blaževića.

3. studenog 2012. g. u crkvi sv. Josipa slavljena je sveta misa zahvalnica za sve zarobljene i zatočene u Domovinskom ratu. Misu je predvodio slunjski župnik mons. Mile Pecić, u zajedništvu s vlč. Lukom Blaževićem. Sam predvoditelj slavlja bio je također zatočenik i zarobljenik.

22. studenog 2012. g. župni zbor je s vlč. Lukom Blaževićem obilježio blagdan sv. Cecilije svetom misom i pjesmom.

2013. godina

Habemus papam! Za novoga poglavara Katoličke crkve izabran je prečasni gospodin Jorge Mario Bergoglio i izabrao ime Franjo.

U mjesecu veljači župnik Luka Blažević misijski je djelovao u Kongu u Africi. Vratio se početkom trećeg mjeseca.

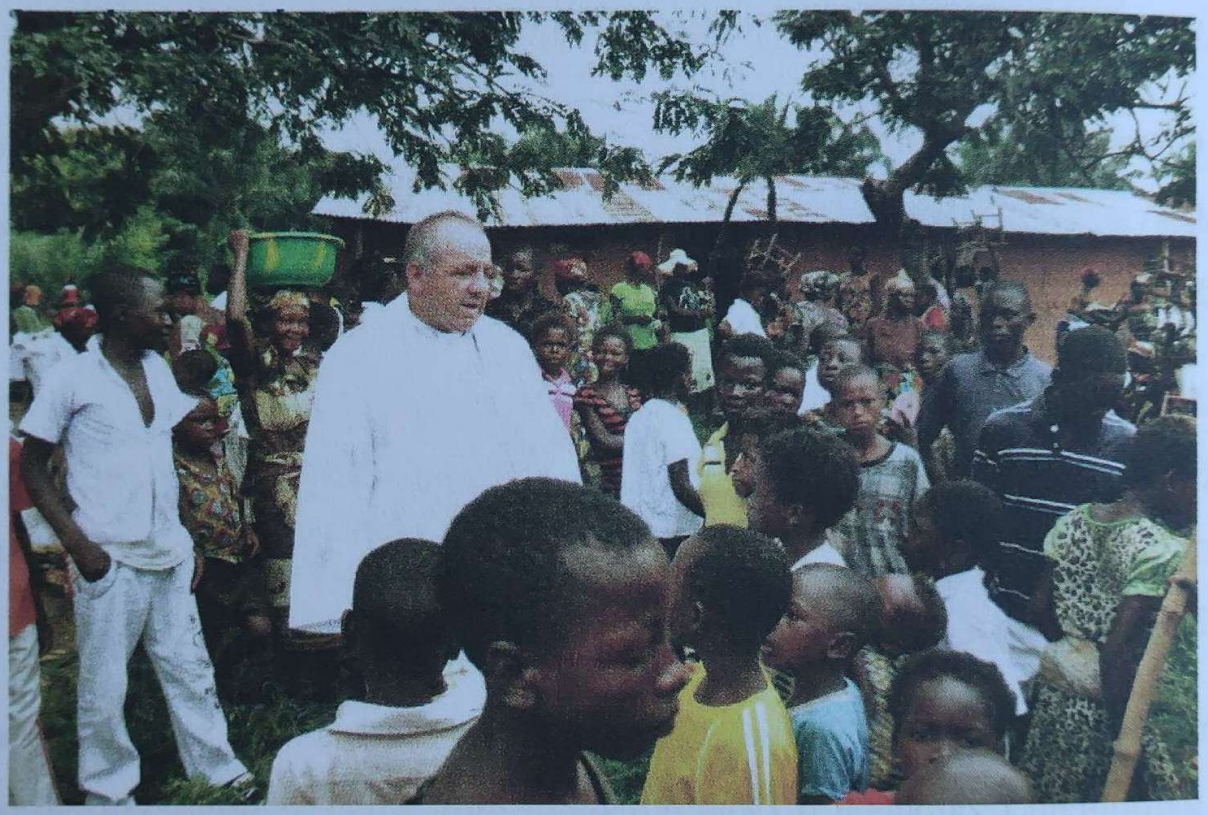

Slika 27 Župnik Luka Blažević u misijskoj djelatnosti u Kongu

Izvor: Župno glasilo „Providnost“

17. veljače 2013. g. gospićki dekanat, na 1. korizmenu nedjelju, hodočastio je u Udbinu. Iz naše Župe sudjelovao je lijep broj župljana.

15. ožujka 2013. g. održan je u župnom dvoru u Ličkom Osiku susret roditelja prvopričesnika i krizmanika. Gost predavač bila je gđa Nives Tomić, majka četvero djece.

Josipovo

Na blagdan svetoga Josipa, župnoga zaštitnika, svetu misu predvodio je poznati slovenski karizmatik Ciril Ćus. Samom blagdanu prethodila je trodnevna duhovna priprema.

Susret mladih

27. travnja 2013. g. u Otočcu je održan Biskupijski susret mladih. Iz Župe sv. Josipa sudjelovalo je desetak mladih.

Krizma

1. svibnja 2013. g., na blagdan sv. Josipa Radnika, biskup Mile Bogović podijelio je sakrament potvrde 31 krizmaniku.

Pričest

12. svibnja 2013. g. Prvoj svetoj Pričesti pristupilo je sedamnaestero djece. Budući da je bila Godina vjere, cijela svečanost bila je u znaku križa.

Duhovi u Mušaluku

Blagdan Duha Svetoga u Mušaluku proslavljen je 19. svibnja 2013. g. svečanim misnim slavljem koje je predvodio biskupijski kancelar vlč. Marinko Miličević, u suslavlju s mjesnim župnikom Lukom Blaževićem.

Biskupijski susret ministranata

17. lipnja 2013. g. u Rakovici je održan Biskupijski susret ministranata. Iz župe sv. Josipa vlč. Luka Blažević poveo je 8 ministranata.

28. kolovoza 2013. g., na Dan hrvatskih mučenika, svetu misu u Udbini predvodio je biskup Nikola Eterović, uz koncelebraciju 12 biskupa i mnoštva svećenika. Na slavlju je sudjelovao lijep broj vjernika iz svih župa Gospićko-senjske biskupije.

1. rujna 2013. g. jedan autobus hodočasnika hodočastio je u Ludbreg, na Svetu nedjelju, častiti Predragocjenu Krv Isusovu.

8. rujna 2013. g. hodočasti se tradicionalno Maloj Gospi u Bunić. Svetu misu predvodio je župnik iz Ličkog Lešća vlč. Ivica Miškulin, uz koncelebraciju vlč. Luke Blaževića, vlč. Stanka Smiljanića i vlč. Stipe Zebe.

Na drugu nedjelju u mjesecu studenom 2013. godine u župnoj crkvi sv. Josipa bio je susret sa zatvorenicima i logorašima srpskih zatvora u Kninu i Korenici. Svetu misu predvodio je don Mirko Barbarić, također zatvorenik zloglasnoga Kninskog zatvora Stara bolnica. U koncelebraciji je sudjelovao župnik Luka Blažević i biskupijski kancelar vlč. Marinko Miličević.

22. studenog 2013. godine okupio se župni zbor da bi proslavio svoju nebesku zaštitnicu, sv. Ceciliju. Svetu misu predvodio je, zajedno sa župnikom Lukom Blaževićem, biskupijski kancelar vlč. Marinko Miličević.

24. studenog 2013. g. predstavili su se župnoj zajednici kandidati za Prvu svetu Pričest te su primili knjižicu Moj prvi molitvenik.

1. prosinca 2013. g. obavljeno je predstavljanje kandidata za sakrament potvrde. Kandidati su primili katekizam za mlade YOUCAT.

14. prosinca 2013. g. u Senju je održan Susret katoličke mladeži Gospićko-senjske biskupije. Iz Župe sv. Josipa sudjelovao je lijep broj mladih.

2014. godina

U mjesecu veljači župnik Luka Blažević je ponovno misijski djelovao u Kongu u misijama.

Biskupijski susret zborova

1. ožujka 2014. godine u Ogulinu je održan Susret zborova Gospićko-senjske biskupije. Iz naše Župe na susretu su sudjelovali Tomislav i Andrijana Klarić te Milica Jerković.

Dan obitelji Gospićko-senjske biskupije

3. ožujka 2014. g. u Udbini, u Crkvi hrvatskih mučenika, održan je Dan obitelji Gospićko-senjske biskupije.

Umro Jure Nikšić – veliki dobročinitelj župe

6. ožujka 2014. godine, nakon duge i teške bolesti, preminuo je Jure Nikšić, uzorni vjernik Široke Kule. Ispraćaj je bio 7. ožujka 2014. g. na mjesnom groblju u Širokoj Kuli. Obred sprovoda vodio je župnik Luka Blažević, uz suslavlje mons. Mile Čančara, vlč. Marinka Miličevića i vlč. Stipe Zebe. Za dragog pokojnika mogu se reći samo riječi hvale. Bio je velik dobročinitelj

Crkve, ne samo u svojoj Župi, nego je u svim župama, u koje je odlazio, ostavljao je svoj dar.

Hodočašće u Udbinu

9. ožujka 2014. godine vjernici prvostolnoga gospićkog dekanata hodočastili su u Udbinu. Križni put predvodio je mons. Mile Čančar, a svetu misu biskup Mile Bogović.

14. ožujka 2014. g., u župnom dvoru sv. Josipa u Ličkom Osiku, sastala su se pastoralna vijeća župa Ličkoga Osika i Široke Kule.

17. ožujka 2014. g. u dvorani župnoga stana upriličen je susret roditelja prvopričesnika i krizmanika. Susret je predvodio o. Marko Šop.

18. ožujka 2014. g. u crkvi sv. Josipa predstavljena je knjiga bivšega župnika Alojzija Kukeca «Ratni vihor u Gospiću i okolici». O knjizi su govorili dr. Mile Bogović, biskup gospićko-senjski, Ivica Mataija, ravnatelj Državnoga arhiva u Gospiću, Mile (Nikica) Šušić-Tuta, branitelj iz Ličkoga Osika i Goran Moravček, urednik i nakladnik knjige.

19. ožujka 2014. g. svečano je proslavljen blagdan sv. Josipa u Ličkom Osiku. Svetu misu u 11 sati predvodio je o. Marko Šop, u koncelebraciji s domaćim župnikom vlč. Lukom Blaževićem, dekanom i rektorom katedrale u Gospiću mons. Milom Čančarom, vlč. Zlatkom Sušićem, župnikom u Bilaju, vlč. Nikolom Turkaljem, biskupijskim ekonomom i vlč. Josipom Mustaćem

iz Perušića. Večernju svetu misu također je predvodio o. Šop, a proslavi župnoga blagdana prethodila je trodnevnica.

29. ožujka 2014. g. jedan je autobus hodočasnika krenuo iz Ličkoga Osika prema Padovi posjetiti svetište sv. Antuna Padovanskoga i sv. Leopolda Bogdana Mandića. Hodočasnike je predvodio župnik Luka Blažević.

25. travnja 2014. g. svečano je proslavljen blagdan sv. Marka u Budaku. Svetu misu predvodio je fra Stipe Karaica iz Zagreba, u suslavlju s dekanom Milom Čančarom i mjesnim župnikom Lukom Blaževićem. Nakon euharistijskoga slavlja uslijedilo je obiteljsko druženje, tj. mali domjenak koji su pripremili Marko Sokolić Maki i Ankica Ajduković – susjeda.

27. travnja 2014. g. Katolička crkva dobila je dva nova svetca u osobama sv. Ivana Pavla II. I sv. Ivana XXIII.

26. i 27. travnja 2014. g. u Dubrovniku je održan Susret hrvatske katoličke mladeži. Iz župa sv. Josipa i sv. Mateja sudjelovao je 21 mladi vjernik.

Na blagdan sv. Josipa Radnika u Župi sv. Josipa tridesetero mladih primilo je sakrament potvrde koji je podijelio biskup mons. Mile Bogović.

24. svibnja 2014. g. u Pastoralnom centru BDM Majke Crkve na Plitvicama održan je susret medijskih djelatnika Gospićko-senjske biskupije. Iz Župe sv. Josipa na susretu je sudjelovao Tomislav Klarić, vjeroučitelj, jer on uređuje internetsku stranicu župe i župni list *Providnost*.

1. lipnja 2014. g. k stolu Gospodnjem pristupilo je 25-tero djece i primili su Isusa u maloj bijeloj hostiji.

8. lipnja 2014. g. proslavljen je blagdan Duha Svetoga u Mušaluku. Svečanu svetu misu predvodio je vojni i policijski kapelan u Gospiću, vlč. Ivan Blaževac, u suslavlju s vlč. Lukom Blaževićem.

17. lipnja 2014. g. u Otočcu je održan Biskupijski susret ministranata. Ministrante iz naših župa vodio je vlč. Luka Blažević, njih osmero.

24. lipnja 2014. g. hodočastilo se sv. Ivi u Podmilačje. Svečanu svetu misu predvodio je fra Slavko Topić, uz koncelebraciju mnogih svećenika te uz župnika Luku Blaževića koji je predvodio hodočašće.

28. lipnja 2014. g. Udruga Ličana iz Virovitice posjetila je Župu sv. Josipa u Ličkom Osiku. Prema njihovoj želji, sveta misa slavljena je u crkvi Duha Svetoga u Mušaluku.

6. srpnja 2014. g. biskup Mile Bogović slavio je svoju zlatnu misu u Slunju.

22. srpnja 2014. g. biskup Mile Bogović posvetio je novi oltar obnovljene katedrale u Gospiću.

5. kolovoza 2014. g. u Širokoj Kuli obilježen je Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja. Svetu misu predvodio je župnik Luka Blažević. Sama proslava započela je molitvom kod spomenika žrtvama Drugoga svjetskog i Domovinskoga rata u Širokoj Kuli. Nakon svete mise HKUD Široka Kula izveo je prigodni program.

30. kolovoza 2014. g. u Udbini je proslavljen Dan hrvatskih mučenika. Svečanu svetu misu predvodio je sisački biskup mons. Vlado Košić.

7. rujna 2014. g. grupa hodočasnika, sa župnikom Lukom Blaževićem, krenula je hodočašće prema jedinom svetištu u Hrvatskoj koje je posvećeno Presvetoj Krvi Isusovoj, u Ludbreg.

19. rujna 2014. g. župnik Luka Blažević i pastoralni vijećnik Robert Jure Nikšić sudjelovali su na svetoj misi u Redipugliji, povodom 100. obljetnice početka I. svjetskog rata.

14. rujna 2014. g. svetom misom u 11 sati proslavljen je blagdan sv. Križa i katehetska nedjelja u Župi sv. Josipa u Ličkom Osiku. Svetu misu predvodio je župnik Luka Blažević.

21. rujna 2014. g. u Širokoj Kuli proslavljen je blagdan sv. Mateja, zaštitnika kulske župe. Svetu misu, u zajedništvu s vlč. Lukom Blaževićem, predvodio je fra Branimir Novokmet.

29. rujna 2014. g. u Vukšiću, na brdu Glavici, gdje se nalazi kapelica sv. Mihovila, proslavljen je taj nebeski zaštitnik naše crkve. Svetu misu u 17 sati predvodio je župnik Luka Blažević.

11. listopada vlč. Luka Blažević organizirao je hodočašće u Mariju Bistricu i Krašić. Na tom hodočašću sudjelovalo je oko 50 vjernika iz naših župa.

13. listopada 2014. g. obilježena je 23. obljetnica sjećanja na žrtve Široke Kule. Središnji dio događaja bila je sveta misa koju je predvodio vlč. Ante Rotim, dugogodišnji župnik u Donjoj Lomnici. Prije svete mise vlč. Luka Blažević predvodio je molitvu kod Spomenika žrtavama. U koncelebraciji na svetoj misi sudjelovao je mons. Mile Čančar, vlč. Stipe Zeba i domaći župnik. U samoj komemoraciji sudjelovala je i udruga sto postotnih hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskoga rata.

14. listopada 2014. g. župnik Luka Blažević održao je susret s roditeljima kandidata za sakrament Prve svete Pričesti.

15. listopada 2014. g. održan je sastanak s roditeljima kandidata za sakrament potvrde.

15. listopada 2014. g. u 19 sati, u prostorijama župnoga dvora, održan je sastanak Župnoga pastoralnog vijeća župa sv. Josipa i sv. Mateja.

19. listopada 2014. g. u Otočcu je održan biskupijski susret župnih pastoralnih vijeća.

21. listopada 2014. g. u Zagrebu, na Kaptolu 26, u Kuriji sv. Barbare, održana je Donacijska večer povodom dovršetka našega Pastoralnog centra, pod pokroviteljstvom Skupštine grada Zagreba.

9. studenog 2014. g. u Župi sv. Josipa obilježen je Dan logoraša. Ovo je već četvrta godina obilježavanja. Svetu misu za sve zatočene i umrle logoraše u srpskim i četničkim logorima predslavio je don Franjo Halužan, koji je i sam bio logoraš, u suslavlju s vlč. Stjepanom Pokrivkom i vlč. Lukom Blaževićem. Našim zatvorenicima pridružili su se zatvorenici iz Sisačko-moslavačke županije.

21. studenog 2014. g. naš župni zbor hodočastio je u gospićku katedralu, povodom Prvoga hodočašća zborova Gospićkoga dekanata, uoči sv. Cecilije.

29. studenog 2014. g., u Caritasovu domu u Gospiću, održan je biskupijski susret svećenika i volontera Caritasa Gospićko-senjske biskupije. Sastanak je organizirao ravnatelj Caritasa vlč. Luka Blažević. Predavanje je bilo na temu «Volontiranje kao evanđeosko služenje», a predavanje je održala gđa Željka Markić, članica Organizacijskoga odbora Građanske inicijative U ime Obitelji.

6. prosinca 2014. g. HKUD Široka Kula proslavio je svoj prvi rođendan u Kinu Korzo u Gospiću.

8. prosinca 2014. g. u župnoj crkvi sv. Josipa župnoj zajednici predstavili su se kandidati za Prvu svetu Pričest. Na dar su dobili Moj prvi molitvenik kako bi se lakše pripremili za taj sakrament.

14. prosinca 2014. g. na svetoj misi u 11 sati bilo je upriličeno predstavljanje kandidata za sakrament potvrde. Na dar su dobili od župnika Novi zavjet, jer je ova liturgijska godina u našoj biskupiji proglašena Godinom evanđelja.

Na nedjelju Svete obitelji, 28. prosinca 2014. g., svi bračni supružnici koji su slavili neku od obljetnica braka (od 60, 55, 50, 5 godina), obnovili su svoje bračne zavjete.

GODINA	PRVOPRIČESNICI	KRIZMANICI	KRŠTENI	VJENČANI	UMRLI
2000.	27	-	29	16	24
2001.	22	38	34	17	23
2002.	26	-	33	15	17
2003.	33	56	29	14	22
2004.	36	-	33	11	19
2005.	34	23	39	11	22
2006.	46	44	30	8	18
2007.	48	-	23	10	22
2008.	32	60	27	8	19
2009.	31	-	31	8	19
2010.	47	73	20	7	23
2011.	36	-	22	5	15
2012.	28	48	22	9	30
2013.	17	31	16	6	22
2014.	25	31	29	12	27

3. ŽUPA SV. MATEJA – ŠIROKA KULA

Slika 28 Fragment iz tzv. jozefinske katastarske mape iz 1783. godine na kojem se primjećuje crkva sv. Mateja izgrađena 1734. godine.

Iz sela i okolice potječu arheološki nalazi iz halštatskoga (tumulus Vranića gomila od XIV. do XV. st.) i iz rimskoga doba (grobovi, natpisi, putokaz). Sjeveroistočno od Široke Kule smještena je Gradina (Razvala), velika ovalna građevina s kulama, vjerojatno rimskoga podrijetla. Župa je osnovana 1860., a crkva na čast sv. Mateja sagrađena 1734. godine. I crkva i župni stan minirani su 1948. g. Poslije se nije moglo dobiti dozvolu za obnovu. Nakon „Oluje“ u Širokoj Kuli izgrađena je nova crkva sv. Mateja i obnovljeno je u ratu porušeno groblje. Matice župe svetog Mateja se vode od 1769. godine.

Slika 29 Župna crkva svetog Mateja.

Izvor: Foto Tomislav Klarić

Do 1816. godine župa sv. Mateja u Širokoj Kuli bila je kapelanija ili filijalna crkva sv. Josipa te od tada postaje zasebna župa. Godine 1915. župa je brojala 1.151 katolika, a 1991. u Širokoj Kuli živjelo je 533 stanovnika od kojih se 184 smatralo katolicima

Datuma 21. lipnja 1942. godine spaljena je crkva sv. Mateja u Širokoj Kuli. Neko vrijeme nisu slavljene svete mise u Širokoj Kuli. Dolaskom vlč. Alojza Kukeca u ove krajeve, na zgarištu stare crkve opet se počela slaviti Božja služba.

Najtragičniji događaj u povijesti župe bio je 13. listopada 1991. kada su srpski pobunjenici i četnici ubili 8 Hrvata, a pokolj se nastavio i idućih dana, kada su ubili još 32 osobe. Među njima je i djevojčica od 13 godina, 17-godišnji dječak i mnoštvo starijih osoba. Sveukupno je Široka Kula, s okolnim selima (Vukšić, Urije, Ostrvica i Lički Osik) imala čak 164 žrtve u

Domovinskom ratu, od čega je najviše bilo civila. K tome se 18 osoba smatra nestalima (stanje na 6. 7. 2005.). Dne 31. listopada. 1991. tenkom je uništeno katoličko groblje. Nakon oslobodilačke akcije Oluja vjernički život u Širokoj Kuli se ponovno počeo nesmetano odvijati. Slijedi tekst onako kako je sačuvan u Spomenici župe svetog Mateja.

3.1.POVIJESNO-KRONOLOŠKI PREGLED PREMA SAČUVANOJ SPOMENICI

Na blagdan Presvetoga Trojstva 1969. godine slavljena je sveta misa u Širokoj Kuli, na zgarištu crkve sv. Mateja. To baš tada Kuljani nisu dobro primili, pa su počele pristizati prijetnje te su milicajci morali održavati red.

Taj je događaj ohrabrio i biskupa Pavlišića te je odlučio doći u Široku Kulu podijeliti krizmu. Dolazak je osokolio katoličke vjernike u Širokoj Kuli, jer su se bojali pravoslavnih, i skupio se lijepi broj. Od ovoga ljeta sveta misa u Kuli slavi se svake druge nedjelje u 9 sati, a posljednja na Dušni dan.

1970. godina

1970. godine počelo se razmišljati o gradnji crkve u Širokoj Kuli. Ante Nikšić, limar iz Zagreba, u Dubravi, dao je o svom trošku izraditi nacrt za crkvu kod ing. Nevena Šeika.

Nakon te pripreme, župnik je uputio vlastima zahtjev katoličkoga puka u Širokoj Kuli, u ime župnoga ureda u Ličkom Osiku, da se dopusti gradnja

crkvice u Širokoj Kuli. 8. 5. 1970. godine osnovana je komisija za utvrđivanje lokacije, a to se dogodilo 12. 5. 1970. g.

Ovim činom počeli su prosvjedi protiv gradnje crkve od strane Mjesne zajednice u Širokoj Kuli, koje je predvodio Dušan Uzelac-Cveko.

Evo nekoliko riječi koje su neki prisutni govorili:

JOVO LOVRIĆ: „Vjerovati može tko hoće i ako zakon dozvoli može se graditi crkva, ali mi ne dozvoljavamo da zvona zvone u Kuli."

STOJAN SERDAR (gostioničar u Kuli) : „Nisam protiv gradnje crkve ako Zakon dozvoli. Ali mi ne možemo to pitanje riješiti bez tih ljudi koji nisu došli na sastanak."

DANE LOVRIĆ (gostioničar u Kuli): „Drugovi, zemljište gdje je bila crkva pripada vjernicima i taj će komad biti skup i na silu oteti ne možemo, nego ako ćemo mi njima dati komad zemljišta na drugom mjestu, a pitanje je da li će oni na to pristati. Protiv gradnje nisam, ako zakon dozvoli."

JOSO NIKŠIĆ-CESTAR: „Drug je rekao zašto Hrvati nisu došli. Zato nisu došli jer su upozoreni radnici u tvornici da će biti otpušteni s posla ako budu za gradnju crkve ili ako daju doprinos u novčanom obliku. I zato nisu došli jer se pojedinci prijete, kao Mile Ćaćić, gostioničar iz Kuljske ceste, da noć treba poisti nekoliko glavnih začetnika crkve i tada se zasigurno ne bi gradila."

Unatoč prijetnjama sveta se misa slavila u Širokoj Kuli tijekom ljeta svake druge nedjelje, sve do blagdana sv. Mateja apostola.

1973. godina

Vlč. Drago Babić, župnik iz Jablanca, predvodio je svetu misu na blagdan sv. Mateja apostola i evanđelista 1973. godine. On je rođen u Širokoj Kuli 1926. godine jer mu je otac tamo službovao kao komandir žandamerske stanice. Zaređen je za svećenika u Zagrebu 29. 6. 1950. godine. Ovo mu je bila prva misa, slavljena *„sub divo"* na ruševinama njegove krsne crkve. Njegovim posredovanjem osička je crkva primila lijepu svotu novaca od Caritasa iz Beča, a za Široku Kulu poklonio je lijep drveni kip Srca Isusova koji je postavljen u osičku crkvu.

1974. godina

22. 9. 1974. g. kišovit dan i blagdan sv. Mateja. Svetu misu na ruševinama stare crkve služio je vlč. Drago Babić iz Jablanca.

1980. godina

Tijekom mjeseca veljače dogovarali su se katolici između sebe kako bi ogradili ogradom svoje groblje. Akciju je nametnuo 85. godišnji Ivan Orešković-Juško. Katoličkih kuća bilo je 60. Istom Jušku i nekim odbornicima: Ivanu Hećimoviću, Mati Nikšiću, Mili Ćaćiću..., savjetovao je župnik da donesu pisani zaključak da žele i hoće sagraditi kapelu u groblju. To je bio najbolji način kako bi se došlo do gradnje crkve u Širokoj Kuli.

1983. godina

25. rujna 1983. godine svečano je proslavljen zaštitnik kuljske župe, sveti Matej. U Širokoj Kuli okupilo se oko 50 vjernika.

1985. godina

22. rujna 1985. g. održana je sveta misa u Širokoj Kuli, povodom blagdana sv. Mateja. Misu je predvodio vlč. Drago Babić iz Jablanca.

1987. godina

27. rujna 1987. godine dan je bio dosta hladan i tmuran. Nekoliko starijh Kuljana pristupilo je sv. ispovijedi, a svetu misu je slavio župnik Alojz Kukec povodom župnoga zaštitnika kuljske župe.

1988. godina

Radna akcija

Široka Kula, 26. srpnja 1988. g.

U dogovoru s vlč. Dragom Babićem i grupom Belgijanaca, koje je predvodio mladi svećenik Filip, odlučilo se otkopati, tj. naći tlocrt crkve u Širokoj Kuli. Toj akciji pridružio se bilajski župnik Stipe Zeba i Ivica Miškulin, rodom iz Smiljana, a kapelan u Ogulinu. Sve je počelo u 6 sati ujutro…

Preko ceste, nasuprot porušene crkve, na općinskom zemljištu, Dane Lovrić, Srb, imao je svoju neuglednu gostionicu – Čađava mehara. Primijetio sam da odlazi autom i dolazi dovozeći po koga. Kad ih je bilo više od 10, pretežno muški; šutjeli su i po tiho razgovarali. Nisam slutio nikakvom zlu. Oko 9 sati pošao sam u crkvenu šternu zagrabiti malo vode za piće. Glavom pognut u grlo šterne, čujem glas popa Stipe Zebe: „Velečasni, bježte"! U taj čas bijesno je trčao k meni da me u šternu strmoglavi Dane Lovrić. Stipe koji je to sve vidio, a ja ne mareći ništa na njegov poziv, pođe i on k šterni k meni i ususret Lovriću. Budući da je Zeba imao u rukama kramp, Lovrić se izdere

na njega: „Kuda ćeš ti krampom? Tebe ću pištoljem!...“ Stipe me uhvati za ruku govoreći: „Šutite i dođite amo.“ A Lovrić je ćirilicom biranim riječima brojio i meni i Katoličkoj Crkvi...

Očekivao sam da će na njegov poziv doći barem milicija. Ništa od toga. Mi smo cijeli dan radili svoj posao. Više se nije išlo na rad u Široku Kulu. [13]

Na blagdan sv. Mateja u Širokoj Kuli 22. 9. 1988. g. svetu misu predvodio je vlč. Drago Babić, a koncelebrirao Josip Kapš i župnik Alojz Kukec.

1989. godina

Široka Kula – 24. rujna 1989. – sveti Matej

Dan jesenski, veoma lijep, nedjelja. Na zgarištu stare crkve skupilo se oko 150 duša. Misu je predvodio župnik.

1990. godina

Matijevo – Široka Kula, 23.9.1990.

Svetu misu predvodio je nadbiskup Josip Pavlišić, uz koncelebraciju Draga Babića i župnika. Nadbiskup je prisutne učvršćivao u vjeri i poticao na strpljivost i razum u očuvanju demokratski izabrane vlasti u Hrvatskoj.

„Vašem miru, vašem boljitku i sigurnosti služit će i crkva koju želimo ovdje sagraditi“, rekao je nadbiskup.

---

[13] Spomenica župe, str. 150.

1991. godina

13. listopada 1991. g. u Širokoj Kuli dogodio se veliki masakr nad nedužnim civilima.

1995. godina

Sv. Matej – Široka Kula – 21. i 24. 9. 1995.

Po prvi put se, nakon rata, slavio blagdan sv. Mateja u Širokoj Kuli. Lijepo je bilo vidjeti ljude koji su po prvi put mogli doći i obići svoje razrušene kuće, kao i obići svoje mrtve na groblju i zapaliti im svijeću.

13. listopada – Široka Kula

U 16 sati poslijepodne slavljena je sveta misa zadušnica za sve poginule i nestale, njih 29, na dan njihova masakra koji se dogodio 13. 10. 1991. godine.

1998. godina

Kamen temeljac za novu crkvu

Dana 27. kolovoza 1998. g. položen je kamen temeljac za novu crkvu sv. Mateja u Širokoj Kuli.

Polaganje kamena temeljca i blagoslov gradilišta predvodio je dr. Ivan Šporčić, generalni vikar nadbiskupije, uz prisustvo svećenika gospićkoga dekanata i civilnih vlasti, na čelu sa županom i gradonačelnikom.

Osnovan je i odbor za izgradnju crkve koji su činili: vlč. Luka Blažević, župnik, dr. Slavko Orešković, Stipe Nikšić, Marinko Orešković, Tihomir Vojvodić, Mile Orešković, Mate Nikšić i Mile Nikšić.

13. 10. 1998. g. sveta misa slavljena je za sve žrtve u Domovinskom ratu, na dan njihove pogibelji.

2000. godina

Na blagdan sv. Mateja generalni vikar naše biskupije, gospodin Tomislav Rogić, blagoslovio je novoizgrađenu crkvu u Širokoj Kuli. Crkva je 1942. godine srušena od srbo-četnika. Komunističke vlasti nisu dale dozvolu za izgradnju ove crkve, iako je bivši župnik Alojz Kukec tražio dozvolu i nastojao da se crkva izgradi.

2001. godina

Križni put u Vukavi

Gospodin Jure Nikšić izgradio je postaje Križnoga puta u Vukavi, u Širokoj Kuli. U korizmi sudjeluje lijep broj vjernika u pobožnosti.

2002. godina

Matijevo

Svečanu svetu misu u Širokoj Kuli predvodio je preč. Dinko Popović, župnik iz Vežice, Rijeka. U Široku Kulu dolaze vjernici iz našega dekanata, kao i sami Kuljani koji žive u Zagrebu, Bjelovaru i ostalim dijelovima naše Domovine i svijeta.

2005. godina

Sprovod Kuljana

2. srpnja 2005. g. održan je zajednički ispraćaj i pokop hrvatskih branitelja i civila ekshumiranih iz jame Golubnjače u Širokoj Kuli. Sprovodne obrede i svetu misu predvodio je mons. Tomislav Šporčić, generalni vikar Biskupije.

Nakon protokolarnog ispraćaja od strane predstavnika grada formirane su tri povorke. Za Gospić – Josip i Lucija Jukić; predvodio vlč. Antun Luketić. Za Lički Osik – Ivan Perković i Martin Pavletić; predvodio vlč. Nikola Turkalj. Za Široku Kulu – Ivica i Petar Nikšić , Mile i Ana Vojvodić; predvodio župnik Luka Blažević.

Obilježavanja Dana domovinske zahvalnosti

5. kolovoza 2005. g. obilježena je 10. obljetnica akcije Oluja kojom je oslobođen dobar dio naše Domovine od velikosrpskih okupatora. Svetu misu u Širokoj Kuli predvodio je biskup Mile Bogović.

Matejevo

21. rujna 2005. g. u 17 sati slavljena je svečana sveta misa. Na misi smo se spomenuli svih žrtava, iz II. svjetskog kao i onih iz Domovinskoga rata.

Dana 13. listopada 2005. g. obilježila se 14. obljetnica pogibelji Kuljana. Misu je predvodio župnik Luka Blažević.

2006. godina

Matejevo

23. rujna 2006. g. misu je predvodio fra Tomislav Jurić, župnik iz Vojnića. Fra Tomislav rado dolazi u župu Široka Kula odakle mu je majka rodom.

13. listopada 2006. g. obilježena je 15. godišnjica od stradanja žrtava Široke Kule. Svetu misu u 17 sati predvodio je biskup Mile Bogović.

2007. godina

Široka Kula – Golubnjača

10. rujna 2007. g. otkriveno je spomen obilježje masovne grobnice. Ovdje je riječ o civilima, starijim i mlađim osobama, koje su ubili srpski agresori tijekom Domovinskoga rata. Na otkrivanju spomenika nazočili su visoki predstavnici državnih tijela. Spomenik je blagoslovio župnik Luka Blažević u nazočnosti vojnoga kapelana, župnika i dekana gospićkoga Ante Luketića i župnika Udbine fra Nediljka Knezovića.

Sveti Matej

23. rujna 2007. g. proslavljen je blagdan Župe Široka Kula. Svečanu misu predvodio je don Anđelko Kaćunko, kancelar Vojnoga ordinarija u Zagrebu. Liturgijsko pjevanje vodio je tamburaški sastav *„Mi iz Hrvatskog Leskovca"* sa svojim zborom.

Tužan je 13. listopada 2007. g. za sve Kuljane, njihove obitelji i rodbinu. To je dan kada su 1991. godine poubijane nevine civilne žrtve, njih 34 od srpskog agresora, na početku Domovinskog rata.

2009. godina

U Širokoj Kuli 21. rujna 2009. g. proslavljen je blagdan župnoga zaštitnika sv. Mateja. U zajedništvu sa župnikom vlč. Lukom Blaževićem i don Antonijom Čuturom misu je predvodio Draženko Tomić, kancelar Gospićko-senjske biskupije. Ujedno je i u nedjelju također predvodio svetu misu u 11 sati vlč. Richard Pavlić, doktorand u Rimu.

Kod spomen obilježja u Širokoj Kuli 13. 10. 2009. g. okupilo se mnoštvo vjernika, kako bi polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća odalo počast za četrdeset žrtava. Svetu misu predvodio je vlč. Stipe Zeba.

2010. godina

Matijevo

U Širokoj Kuli 21. rujna 2010. godine, na blagdan sv. Mateja, zaštitnika Župe, posvećen je novosagrađeni oltar u koji su ugrađene moći bl. Alojzija Stepinca, koje je darovao zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Oltar je posvetio domaći biskup Mile Bogović u nazočnosti župnika Luke Blaževića, svećenikâ gospićkoga dekanata i mnoštva vjernika.

Sjećanje na žrtve Domovinskoga rata

U srijedu 13. listopada 2010. godine, u spomen na 40 civilnih žrtava srpske agresorske politike, slavljena je sveta misa zadušnica i priređen je komemorativni skup. Sveto misno slavlje predvodio je mons. Ivan Miklenić, uz mjesnoga župnika Luku Blaževića, mons. Milu Čančara, Peju Ivkića i Stanka Smiljanića.

2011. godina

Blagoslov kipa bl. Alojzija Stepinca

U crkvi sv. Mateja u Širokoj Kuli na blagdan bl. Alojzija Stepinca 10. veljače 2011. godine tijekom mise u 17 sati blagoslovljen je novi kip blaženoga svetca. Svetu misu i blagoslov predvodio je župnik i dekan gospićki, mons. Mile Čančar, uz župnika Luku Blaževića i svećenike iz dekanata. Kip je nabavljen sredstvima župnika i župljana.

Televizijski prijenos svete mise iz Široke Kule

16. listopada 2011. godine crkva sv. Mateja u Širokoj Kuli imala je čast ugostiti HRT jer je iz crkve bio omogućen prijenos svete mise. Svečanu svetu misu predvodio je mjesni župnik Luka Blažević.

2012. godina

U Širokoj Kuli 10. veljače 2012. godine slavljena je sveta misa povodom proslave dana Alojzija Stepinca. Misu je predvodio vlč. Luka Blažević, a propovijedao đakon Ivica Tolla.

U Širokoj Kuli obilježen je Dan domovinske zahvalnosti i Dan branitelja 5. kolovoza 2012. godine. Uoči toga dana, 4. kolovoza, upriličeno je molitveno hodočašće do jame Golubnjače na Ljubovu gdje je u jamu, nakon ubojstva, bačen dio kulskih žrtava. Nakon hodočašća za sve žrtve slavljena je sveta misa u župnoj crkvi sv. Mateja koju je predvodio vlč. Luka Blažević.

13. listopada 2012. godine u Širokoj Kuli slavljena je sveta misa kao spomen čin na široko-kulske žrtve. Euharistijsko bogoslužje predvodio je don Emil Bilaver (bibinjski župnik) u zajedništvu s domaćinom, vlč. Lukom Blaževićem, dekanom Milom Čančarom, vlč. Stankom Smiljanićem te vlč. Marinkom Miličevićem.

2013. godina

Dan Domovinske zahvalnosti

5. kolovoza 2013. g. u Širokoj Kuli svečano je obilježen dan Domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja. Svetu misu predvodio je dominikanac fra Ivica Tomljenović rodom iz Baških Oštarija.

Sjećanje na žrtve

13. listopada 2013. g. u Širokoj Kuli slavljena je sveta misa za sve nevine žrtve ubijene na početku Domovinskog rata. Svetu misu predvodio je vojni i policijski kapelan u Gospiću vlč. Ivan Blaževac, u suslavlju s domaćim župnikom Lukom Blaževićem.

Osnovano HKUD „Široka Kula"

14. prosinca 2013. g. u Širokoj Kuli osnovano je Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo Široka Kula. Osnivačka skupština održana je u 17 sati u PŠ Široka Kula.

2014. godina

Nakon duge i teške bolesti, u noći sa srijede na četvrtak (5. na 6. ožujka 2014. g.), umro je Jure Nikšić, uzorni vjernik Široke Kule. Ispraćaj pokojnika bio je u petak 7. ožujka u 15 sati na mjesnom groblju u Širokoj Kuli. Obred sprovoda vodio je župnik Luka Blažević, uz suslavlje mons. Mile Čančara, župnika i rektora katedrale u Gospiću, Marinka Miličevića, biskupijskoga kancelara i Stipu Zeba, župnika u Korenici.

U utorak 5. kolovoza 2014. godine u Širokoj Kuli obilježen je Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja, a ujedno je proslavljena i Gospa Snježna. Svetu misu predvodio je mjesni župnik Luka Blažević. Nakon svete mise HKUD Široka Kula izveo je prigodni program.

U nedjelju 21. rujna 2014. godine svečanom svetom misom proslavljen je sveti Matej, patron župe u Širokoj Kuli. Svetu misu u koncelebraciji s domaćim župnikom predvodio je fra Branimir Novokmet.

U ponedjeljak 13. listopada 2014. godine obilježena je 23. obljetnica sjećanja na žrtve Široke Kule. Svetu misu predvodio je vlč. Ante Rotim, dugogodišnji župnik u Donjoj Lomnici. U koncelebraciji je također bio dekan gospićki i župnik katedralne župe mons. Mile Čančar, vlč. Stipe Zeba, župnik iz Korenice i domaći župnik Luka Blažević. Datuma 6. prosinca 2014. godine u kinu Korzo u Gospiću HKUD Široka Kula proslavio je svoj prvi rođendan. Time su pokazali svima koji su ih došli vidjeti i poslušati sve ono što su naučili u prvoj godini postojanja. Dokazali su kako je pred njima svjetla budućnost.

4. CRKVE I KAPELICE NA PODRUČJU ŽUPE LIČKI OSIK

4.1. KAPELA SVETOGA MARKA U BUDAKU

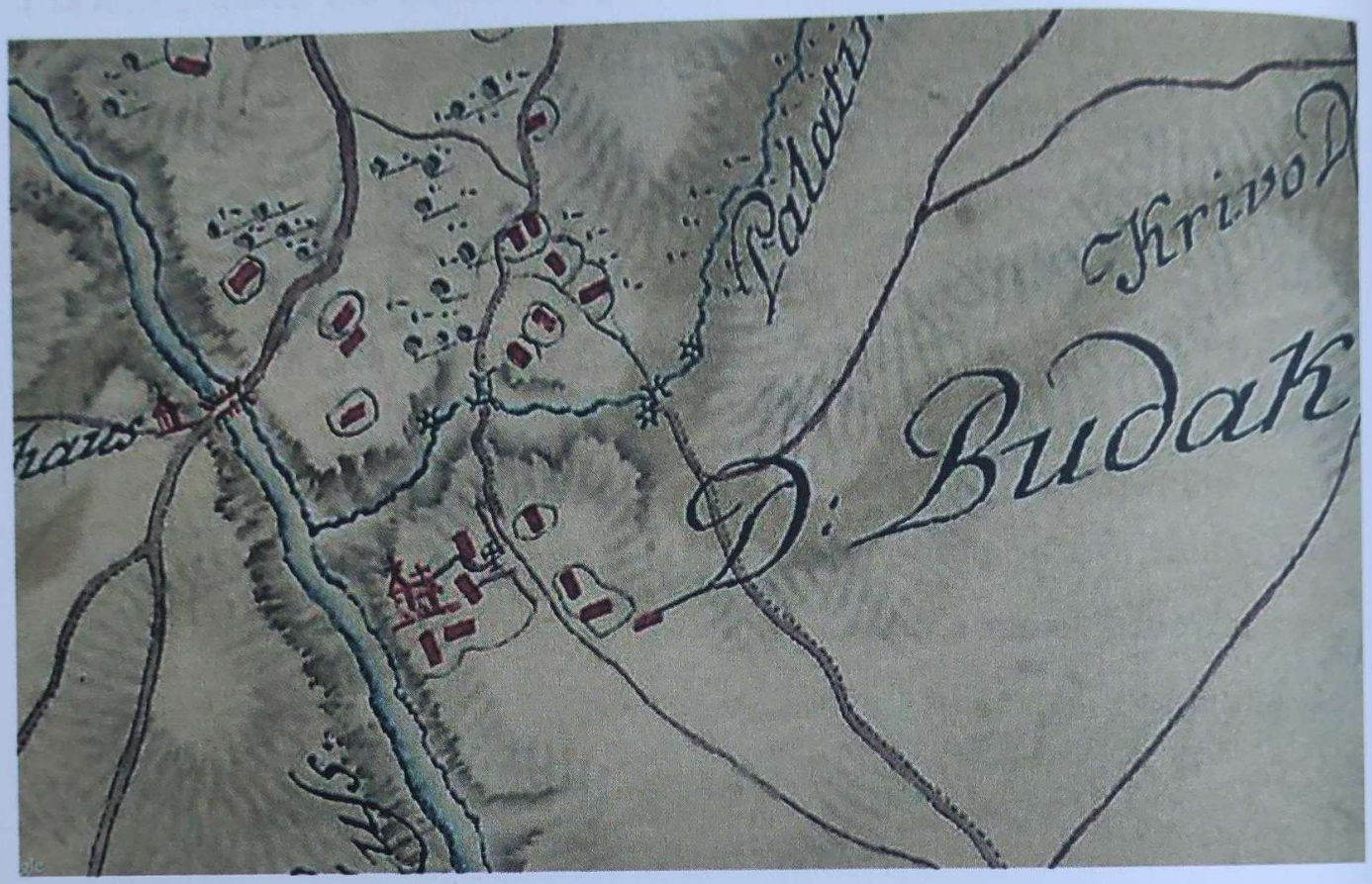

Slika 30 Detalj iz tzv. Jozefinske katastarske karte iz 1783. godine na kojem je označena crkva sv. Josipa u Budaku. Na istome mjestu 2004. godine započeta je izgradnja današnje kapelice.

Godine 2004. započeli su radovi oko izgradnje kapele sv. Marka u Budaku na istome mjestu gdje je nekad stajala crkva svetog Josipa, stoljetnom mjestu zbližavanja vjernika i katoličke crkve u ovome dijelu Like.

Slika 31 Kapelica svetog Marka u Budaku.

Izvor: Foto Tomislav Klarić

2004. godina

18. listopada 2004. godine nasipan je put kroz Gradsko Selo do kapelice sv. Marka. Put je nasipavala tvrtka Behtell na riječ Puškarića i vlč. Luke Blaževića. Velečasnom Luki Blaževiću došla je bila ideja da se potraži temeljni kamen od crkve sv. Josipa koja je preseljena prije 160 godina u Lički Osik.

2005. godina

Budak – polaganje kamena temeljca

25. travnja 2005. g. u Budaku je položen kamen temeljac za novu kapelicu. Svetu misu slavio je župnik Luka Blažević, a kamen temeljac položila je dogradonačelnica Katica Prpić. Na toj svečanosti bilo je prisutno oko 150 vjernika. Budući da je kiša padala cijeli dan, misa je slavljena u crkvi sv. Josipa u Ličkom Osiku.

10. svibnja 2005. godine počeli su radovi oko buduće crkve sv. Marka u Budaku. Počeli su se kopati temelji, a radove je izvodila tvrtka Palir iz Zagreba.

27. listopada 2005. godine počeo se zidati toranj za crkvu sv. Marka u Budaku, a 8. studenoga 2005. g. toranj je završen. Time su završeni grubi radovi na samoj crkvici te je uslijedilo fino uređenje iste.

Slika 32 Gradnja kapelice sv. Marka u Budaku

Izvor: Foto Joso Novačić

2006. godina

Blagoslov zvona u Budaku

25. travnja 2006. g. župnik Luka Blažević blagoslovio je zvona koja su podignuta na toranj kapelice sv. Marka. Zvona su pribavljena dobrotom vjernika te donacijom od strane NP Plitvička jezera te poduzeća PALIR iz Zagreba. Na misi je sudjelovalo oko 150 vjernika.

23. svibnja 2006. godine zvona na kapelici sv. Marka počela su zvoniti.

9. studenog 2006. godine asfaltirao se put do crkve sv. Marka.

2007. godina

3. ožujka 2007. godine započeli su radovi oko uređenje okoliša oko kapelice sv. Marka u Budaku.

13. ožujka 2007 godine kopao se temelj za križ u Budaku te je isti postavljen dan kasnije, 14. ožujka.

Slika 33 Križ u Budaku.

Izvor: Foto Tomislav Klarić

Budak, blagdan svetoga Marka

Na sam dan sv. Marka, 25. 4. 2005. g., položen je kamen temeljac za novu crkvu, na mjestu gdje je bila nekadašnja crkva svetoga Josipa, koja je prije 160 godina premještena u Lički Osik da bude u središtu same župe Lički Osik i okolnih mjesta. Ove godine novu smo crkvu blagoslovili. Samu crkvu blagoslovio je naš biskup Mile Bogović uz prisustvo velikog broja vjernika.

2008. godina

Blagdan sv. Marka

U novoj blagoslovljenoj crkvi slavljen je sveti Marko u Budaku. Misu je predvodio fra Draženko Tomić, kancelar Biskupije, u suslavlju s mjesnim župnikom vlč. Lukom Blaževićem.

2009. godina

U selu Budak, na obalama kanjona rijeke Like, služena je 25. travnja 2009. godine sveta misa povodom blagdana sv. Marka, koju je predvodio fra Draženko Tomić, kancelar Gospićko-senjske biskupije, u koncelebraciji s mjesnim župnikom Lukom Blaževićem.

2011. godina

Na blagdan svetoga Marka u Budaku svetu misu predvodio je mons. Mile Čančar u suslavlju sa župnikom Lukom Blaževićem. Pjevanje je animirao VIS „Angelus“ iz Gospića. Kao i svake godine, sve prisutne počastio je Marko Sokolić Maki, vlasnik istoimenoga restorana koji toga dana slavi imendan.

2012. godina

25. travnja 2012. g. proslavljen je blagdan sv. Marka u Budaku. Svetu misu predvodio je fra Draženko Tomić, rado viđen gost u župi sv. Josipa. Uz njega su misu suslavili mjesni župnik Luka Blažević, ekonom vlč. Nikola Turkalj, vlč. Stanko Smiljanić župnik iz Sinca i đakon Ivica Tolla.

2013. godina

25. travnja 2013. g. proslavljen je sveti Marko u Budaku. Svetu misu predvodio je mons. Čančar u suslavlju s Josipom Štefančićem, Stipom Zebom i župnikom Lukom Blaževićem.

2014. godina

U petak 25. travnja 2014. godine svečano je proslavljen sveti Marko u Budaku. Svetu misu predvodio je fra Stipe Karaica iz Zagreba, u suslavlju s dekanom i rektorom katedrale u Gospiću mons. Milom Čančarom i domaćim župnikom vlč. Lukom Blaževićem.

4.2. CRKVA DUHA SVETOGA U MUŠALUKU

U župi svetog Josipa danas postoje i kapelica sv.. Mihovila u Vukšiću kao i jedna od najznačajnijih crkvenih građevina na prostoru Like. Riječ je o crkvi Duha Svetoga u Mušaluku.

Nakon progona Osmanlija 1689. god. pop Marko Mesić 1693. god. dobiva od habsburškog cara Leopolda posjede u Mušaluku gdje gradi svoje imanje, a 1700. god. gradi i crkvu Sv. Duha gdje je imao želju "ako bude božja volja" biti i sahranjen. Riječ je o najstarijoj crkvi koja je izgrađena nakon rata za oslobođenja od Osmanlija.[14]

Slika 34 Crkva sv. Duha, pogled sa zapada Izvor: Foto D. Perkić

[14] Franz de Paula Julius, Fras, Cjelovita topografija karlovačke Vojne krajine, Gospić, 1988., str. 118.

5. CRKVA SVETOG JOSIPA DANAS

Slika 35 Župna crkva svetog Josipa u Ličkom Osiku.

Izvor: Foto Tomislav Klarić

PASTORALNI CENTAR – briga za budućnost župe sv. Josipa

Pastoralni centar

Župa je kao i mnoge druge prošla kroz Domovinski rat gdje su crkva i župni stan porušeni i devastirani. Nakon obnove župnog stana i crkve zbog nedostatka adekvatnog prostora za razne aktivnosti počeli smo s izgradnjom Pastoralnog centra.

U prošlim godinama i desetljećima, uslijed objektivnih poteškoća, nedostajalo je odgovarajućih prostora, kako za produbljivanje osobne vjere i crkvene svijesti u mnogim članovima naših župnih zajednica, tako i za zajedničke duhovno-pastoralne susrete i akcije na razini župe, dekanata, biskupije i sveukupnog životu naše Crkve.

Pastoralni centar želimo aktivirati da u njemu budu razne aktivnosti kao na primjer: sportske aktivnosti i odgoj djece i mladih, razna savjetovališta za potrebe braka i obitelji, sudjelovanja u suzbijanju ovisnosti, organizirano provođenje slobodnog vremena osoba s invaliditetom, djece, mladih, starih i nemoćnih osoba, te psihički bolesnih osoba, pomoć u kući starijim i nemoćnim osobama u materijalnom i zdravstvenom obliku, kao i sveukupnom promicanju kvalitete života.

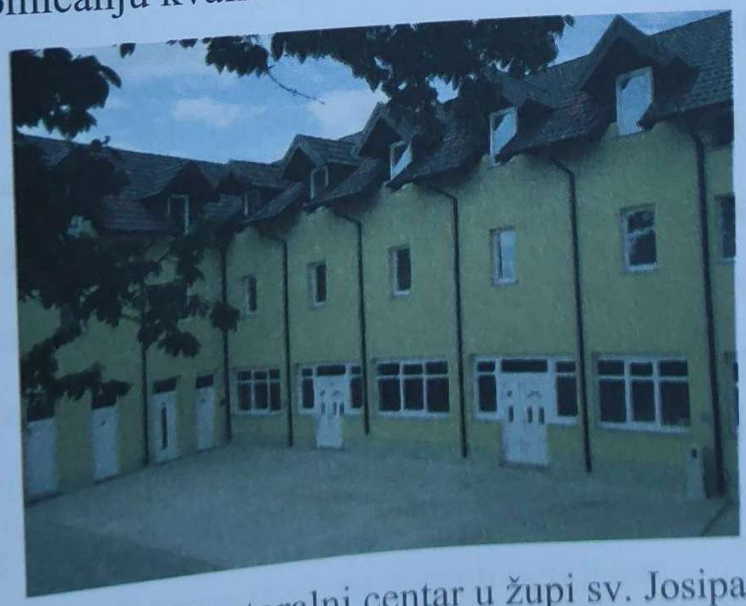

Slika 36 Pastoralni centar u župi sv. Josipa

Izvor: Foto Tomislav Klarić

Kolpinška obitelj dr. Frana Biničkog

Dana 2. svibnja 2015. g., u nazočnosti duhovnika Katoličkog društva djetića u Zagrebu vlč. Zdenka Perije, predsjednice Udruge Anite Petričević te članova Upravnog i Nadzornog odbora KDD-a provedena je osnivačka skupština kolpinške obitelji dr. Frana Biničkog u Ličkom Osiku. Prihvaćajući Statut međunarodnog kolpinškog djela, grupa vjernika, župljana župe sv. Josipa u Ličkom Osiku odlučila je osnovati kolpinšku obitelj.

Zajedničku molitvu predvodio je vlč. Zdenko Perija. Prezentaciju Kolpinškog djela, te o liku i djelu Adolpha Kolpinga govorila je Anita Petričević, predsjednica udruge "Kolping- Katoličko društvo djetića u Zagrebu". Tijekom predavanja uključivali su se i drugi predstavnici iz Zagreba, a domaćini su postavljali pitanja.

Odluka o imenu kolpinške obitelji je donešena jednoglasno. Kolpinška obitelj nosit će ime dr. Frana Biničkog, zaslužnog sina ove župe, svećenika, književnika, rodoljuba i prosvjetitelja. Na blagdan sv. Josipa radnika obilježena je sedamdeseta obljetnica njegove mučeničke smrti u komunističkom zatvoru. Svojim životom i radom duboko je ukorijenjen u bilo ovoga naroda i prostora.

Za duhovnika kolpinške obitelji izabran je vlč. Luka Blažević, za predsjednika Tomislav Klarić, za tajnika Robert Nikšić, a za rizničara Milica Jerković.

Slika 37 Kolpinška obitelj dr. Frana Biničkog

Izvor: Foto Tomislav Klarić

Svi nazočni potpisali su pristupnice i tako potvrdili svoju želju za pristupanjem kolpinškom djelu.

Molitvu kolpinške obitelji izmolili su svi nazočni, čime je završio čin svečanog osnivanja kolpinške obitelji i početak djelovanja Kolpinga u Gospićko-senjskoj biskupiji.

Providnost

Poučeni dobrim iskustvom drugih župa odlučili smo se na župni list Providnost. U današnjem užurbanom svijetu kad ljudi imaju sve manje vremena jedni za druge, a protok informacija je sve brži, glasilo Providnost daje svoj doprinos u informiranju i povezivanju župljana naših župa. Istodobno, kroz tekstove informiraju se oni koji su podrijetlom iz ovih krajeva, te se na taj način povezuju sa svojim ognjištem.

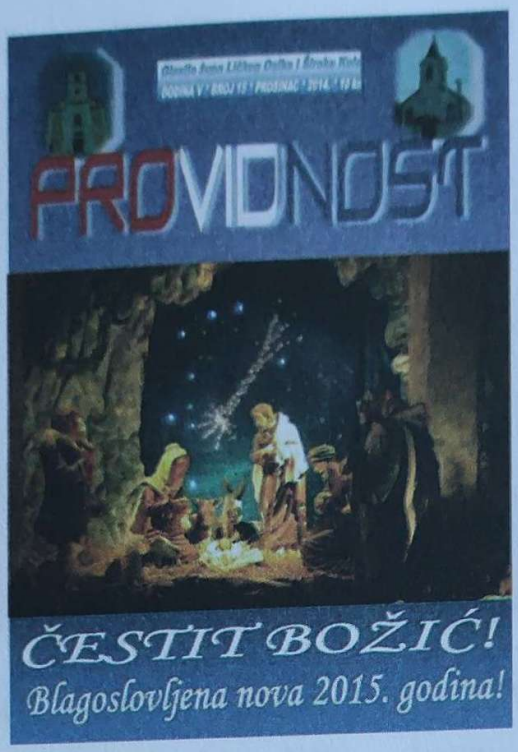

Slika 38 Župno glasilo „Providnost“

Izvor: Arhiva župe sv. Josipa Lički Osik

Tu se valja prisjetiti riječi Tina Ujevića: „Za život nije, za pokoj nije, cvijet što nema korijena“. Upravo je Providnost kao glasilo ta stabljika koja korijen spaja sa cvijetom.

Samo ime Providnost povezano je s litanijama sv. Josipa u kojima molimo: „Bože koji si se u neizrecivoj providnosti udostojao izabrati bl. Josipa za zaručnika presvetoj Majci svojoj, daj molimo da ga kao pokrovitelja častimo na zemlji i zavrijedimo ga imati za zagovornika na nebu. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen!“

Danas Providnost uređuje vjeroučitelj Tomislav Klarić u suradnji s župnikom Lukom Blaževićem.

Web stranica župe

Župa sv. Josipa u Ličkom Osiku pokrenula je web stranicu župe uoči blagdana Svih Svetih 31. listopada. 2011. godine na adresi www.zupa-svjosip-losik.hr.

Uz osnovnu zadaću informiranja, web stranica župe ima zadaću formiranja i obogaćivanja duhovnog života vjernika, ali i onih koji nisu vjernici.

Web stranicu župe uređuje vjeroučitelj Tomislav Klarić.

Koristivši bogatstvo medija, tako je i župa sv. Josipa u Ličkom Osiku hrabro krenula za tehnološkim izazovima. Župni list „Providnost" i župna web stranica svakodnevno obogaćuju vjernike i prijatelje župa gdje god se nalaze.

U mjesecu svibnju 2015. godine web stranica župe dobila je suvremeniji dizajn koji je prilagođen svim uzrastima. Uzdajući se u Gospodina i u providnost Božju, vjerujemo da ćemo usprkos raznim izazovima uspjeti u Božjem naumu kako bi svaki vjernik i prijatelj naših župa dobio vijest o događanjima iz naših župa, bilo na internetu ili u župnom glasilu.

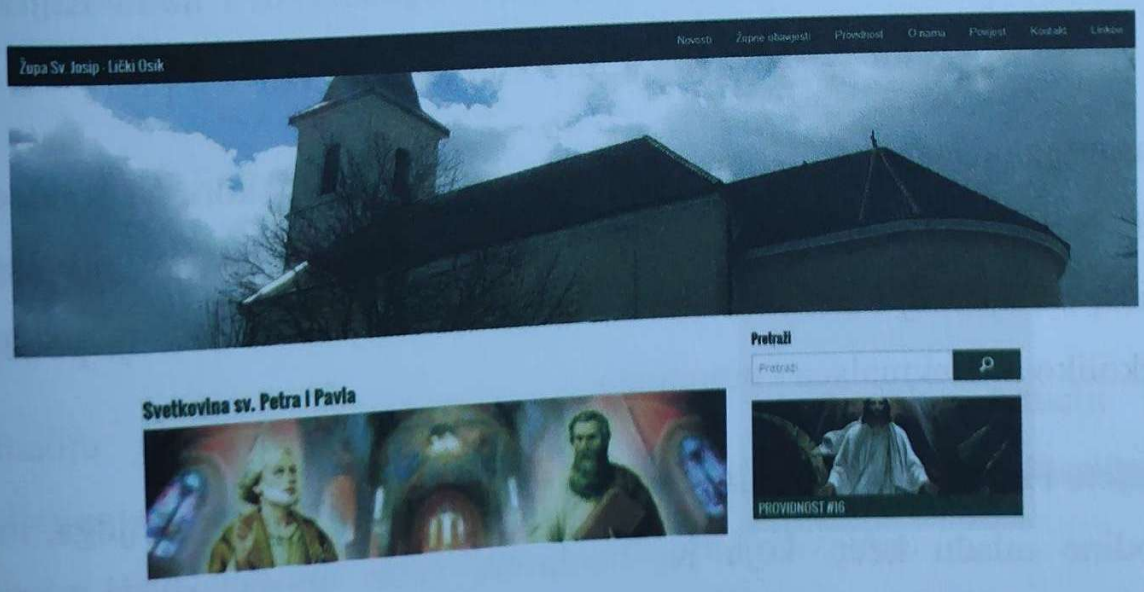

Slika 39 Izgled web stranice župe sv. Josipa – Lički Osik

Izvor: Web stranica župe

6. SVEĆENICI RODOM IZ ŽUPE SV. JOSIPA I SV. MATEJA

DR. FRAN BINIČKI

Slika 40 Fran Binički

Izvor: http://croatia.ch/kultura/knjizevnost/131005.php

Fran Binički se rodio 11. srpnja 1875. godine u mušalučkom Malom selu, u župi i općini Lički Osik, desetak kilometara sjeverno od ličkoga središta Gospića, u seljačkoj obitelji Marka i Marije. Iz korijena te obitelji poteklo je još nekoliko intelektualaca i umjetnika.

Kao dijete Fran je živio u Mušaluku s roditeljima koji su, osim njega, imali i tri godine mlađu kćer, koja je, međutim, rano umrla, proživjevši tek četrdesetak dana. Još se danas zna, a u vrijeme Franova djetinjstva i mladosti znalo se i više, o velikom popu Marku Mesiću, osloboditelju Like i Krbave

od Turaka, koji je na svojem posjedu u Mušaluku godine 1700. podigao sebi za grobnicu lijepu kamenu kapelicu Svetoga Duha, prvu katoličku crkvu u Lici i Krbavi nakon izgona Turaka. Pop je Marko kao lički arhiđakon potkraj 17. stoljeća živio u Ličkom Osiku, gdje je i pop Fran Binički kao župnik sv. Josipa proveo svojih posljednjih 20 godina. Osim toga, još su potkraj 19. stoljeća u tim našim krajevima bile žive usmenom predajom prenašane tradicije iz vremena slavnih junačkih borbi Ličana s Turcima. I maloga Frana zanosile su legende koje je čuo od odraslih, koje su kazivale o snažnoj kuli Hurem-age Kozlice u Širokoj Kuli, 8 kilometara udaljenoj sjeveroistočno od Franova ognjišta, kao što su ga zanosile i priče o silnim dvorima i o velikoj džamiji u susjednom Budaku. A sve je to područje oko današnjega Gospića, a ondašnjeg Kasega, bilo u tursko vrijeme pod upravom turskih moćnika, među kojima su se isticali kuljski Kozlice, perušićki i budački Bešići i novljanski Senkovići. Navodno su temelji kule silnoga Rizvan-age Senkovića pod kućom nekadašnjega trgovca i zemljoposjednika pok. Stipice Pavelića usred Gospića, koja je nedavno izgorjela i koju su, zajedno s porušenom Turića kulom u Kaniži u Gospiću, u kojoj se polovicom 19. stoljeća rodio otac književnika i hrvatskoga socijalnog reformatora dr. Jure Turića, držali kao najstarije u Gospiću.

Tako se mali Fran, seljačić i pučkoškolac, zadojio junačkim borbama i slavom djedova, čijoj će popularnosti i sam kad odraste puno pridonijeti. Pučku školu završio je u četiri kilometra udaljenom Ličkom Osiku.

Gimnaziju je Fran završio u Gospiću, i tu je dobio temelje svoga opredjeljenja. Gospićka je gimnazija do godine 1929. bila klasična i u ondašnjoj Hrvatskoj bila je poznata po strogim kriterijima.

Gimnazijski dani u Gospiću bili su najpresudniji u formiranju Frana Biničkog, jer je s jedne strane dobio u gimnaziji zaista zavidno obrazovanje,

a s druge strane on se u svojim mladim gospićkim godinama tvrdokornošću i nepopustljivošću svojega ličkog iskona opredijelio za pravašku ideju, kojoj je stubokom ostao privržen i vjeran do kraja života. Godine 1896., u grupi od 14 kandidata, Fran Binički u gimnaziji u Gospiću s odlikom je položio veliku maturu i za svoj životni poziv odabrao je bogosloviju. Na taj izbor utjecala je prisutnost katoličke vjere u njegovoj obitelji, ali sigurno i činjenica da se u njemu kao gimnazijalcu formiralo uvjerenje da se budućnost hrvatskom narodu nudi jedino u ostvarenju pravaške ideje, utemeljene na nepokolebljivoj katoličkoj vjeri. Taj svoj kredo isticat će Fran Binički u svim svojim djelima, koja je položio na oltar vjeri i Domovini, i tom će kredu ostati vjeran cijeli svoj život.

Nakon gimnazije Fran je otišao u Senj na studij bogoslovije. Za studija u Senju zadržao je vezu s rodnom Likom i s "Hrvatom" u Gospiću, u kojemu je i dalje objavljivao svoje pjesme i crtice, najviše nepotpisane, ili pod pseudonimom. A za pseudonime koristio je razna imena: Nenad, Dragimir, pop Slobodin, pop Hrvat Likota i dr. U Gospiću je, na blagdan sv. Marije Magdalene godine 1899., slavio mladu misu uz presretne roditelje i uz razdragane prijatelje, a onda ga je biskup imenovao za nadstojnika u senjskom Ožegovićianumu i uskoro ga poslao na nastavak studija u isusovački *Canisianum,* u tirolskom Innsbrucku, gdje je kao marljivi mrav uporni Fran Binički godine 1902. doktorirao. U *Canisianumu* se Fran sprijateljio s mnogima iz raznih država, među kojima je bilo i kasnijih istaknutih znanstvenika, pisaca i teologa (Nilles, Noldin, čuveni kardinal Gallen...). Od studenata iz Hrvatske u Innsbrucku su s Franom studirali Kasandrić, Ivan Dujmušić, Juraj Lahner, Janko Majerović i budući utemeljitelj i urednik Jugoštampe i žrtva atentata, Toni Schlegel. Frana su kolege u *Canisianumu* zvali *Patriarcha Croatorum.*

Kao doktor teologije Fran se godine 1902. vratio u Senj i tamo ga je biskup imenovao za sjemenišnoga duhovnika i za profesora crkvenoga prava i povijesti, a potom i za profesora staroga hrvatskog jezika. Nakon toga zaredale su, šalio se Binički, časti, za koje reče da su ih «on i njegov kolega dr. Starčević mogli mjeriti centimetrima».

Kad se u godinama nakon rata smanjio broj slušača u senjskom sjemeništu, pa mu je i država uskratila potporu te je Zavod morao prestati s radom, biskup Josip Marušić, ili zbog više sile, ili nemajući razumijevanja za sve što je Fran Binički godinama činio, godine 1919. uputio je svojeg nekadašnjeg najtalentiranijega i najboljega gospićkog učenika - nikud drugud, nego ravno u dvore Hurem-age Kozlice – u Široku Kulu.[15]

Vriedi za vožnju u I razredu
HRVATSKE DRŽAVNE ŽELJEZNICE
Broj: 078039 UPRAVITELJSTVO H.D.Ž. ZAGREB
IZKAZNICA
Gosp. Dr. Fran Binički
čin
Oblast
Ima na temelju ove izkaznice pravo na popust od 50% od redovite vozne ciene, za neograničeni broj putovanja na svim željeznicama, brodovima i autobusima pod državnom upravom Nezavisne Države Hrvatske.
ZAGREB dne 18 VIII. 1944
Podpis vlastnika:
RAVNATELJ:
Obr. P-21 120.000 kom. Br. 73466 41.

Slika 41 Željeznička karta na ime dr. Frana Biničkog iz 1944. godine.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

15 http://croatia.ch/kultura/knjizevnost/131005.php, mr. sc. Nikola Bičanić, prof., 8. 4. 2015.

Dr. Fran Binički bio je i dvije godine u zatvoru za vrijeme vladavine kralja Aleksandra zbog vođenja hrvatske politike. Tu kaznu podnosio je junački, unatoč zlostavljanju u gospićkom zatvoru, a kasnije u Novoj Gradiški. S njim su bili osuđeni i mnogi ugledni seljaci od kojih su neki podlegli mukama. To je vjerojatno bilo u vremenu od 1932. do 1935. godine.

Dr. Fran Binički, zaražen tifusom u gospićkoj kaznionici, umro je 1. svibnja 1945. godine kao zatvorenik u gospićkoj bolnici. Tifus u jezivim zatvorskim prilikama bio je brži nego smrtna presuda. Njegova nećakinja Anica uspjela je u onim jezivim gospićkim poratnim prilikama u proljeće 1945. organizirati njegove prijatelje i nagovoriti ih, pa su mrtvoga 70-godišnjeg Frana oteli i skrivena pod sijenom, u teretnim kolima, kriomice prevezli i potajno uz grob njegovih roditelja pokopali u katoličkom groblju u Ličkom Osiku, gdje je do kraja svog života župnikovao.[16]

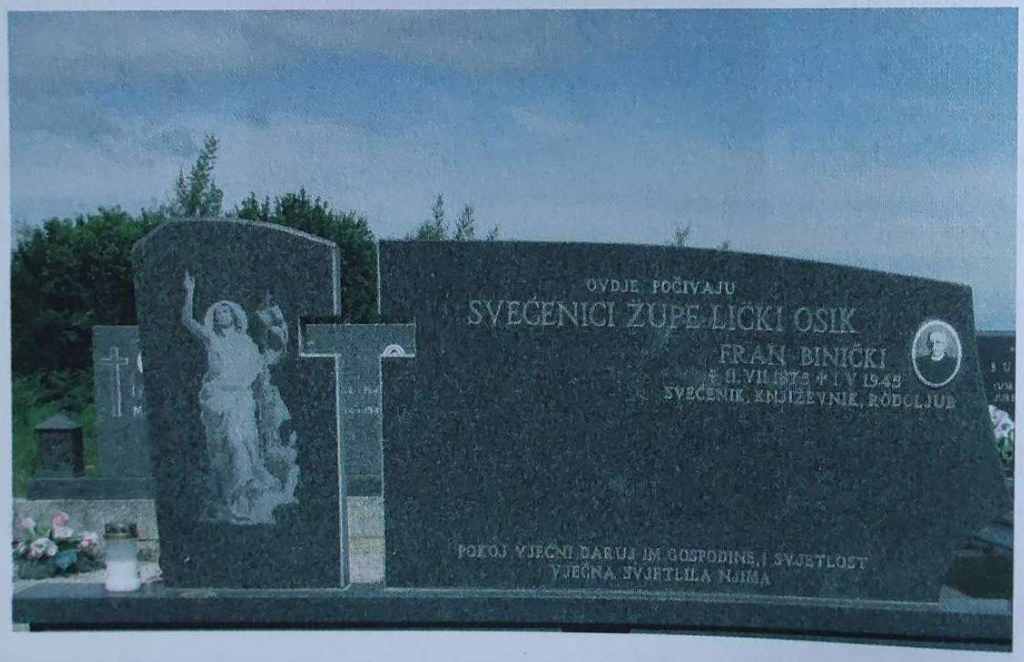

Slika 42 Posljednje počivalište dr. Frana Biničkog

Izvor: Foto Tomislav Klarić

---

[16] Isto.

NIKOLA RENDULIĆ

Rođen je u Vukšiću. Svećeničku službu obnašao je za vrijeme Drugog svjetskog rata u Smiljanu iz kojega odlazi 1945. Te godine postaje župnikom u Župi svetog Josipa u Ličkom Osiku. Pod teškim uvjetima života vršio je službu do godine 1949., kada je blago u Gospodinu preminuo u gospićkoj bolnici 14. 9. 1949. godine. Vjernici Ličkog Osika pamtili su ga kao požrtvovnog, duhovnog i veselog pastira. Pokopan je u grobnici svojih roditelja gdje i danas počiva.

Slika 43 Fotografija župnika Nikole Rendulića.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik.

DON NIKOLA PAVIČIĆ

Don Nikola Pavičić rodio se 1908. godine u selu Vukšiću kod Ličkoga Osika. Pučku školu završio je u rodnom mjestu, a nakon šestog razreda tadašnje gimnazije, koju je pohađao u Gospiću, odlazi u Sloveniju, u Veržej, u Marijanišče, kod salezijanaca. Primljen je u salezijanski novicijat 1928.

godine na Rakovniku u Ljubljani. Prve redovničke zavjete polaže na Radni 1929. godine, a 1932. godine, po isteku prvih trogodišnjih zavjeta, položio je doživotne zavjete. Na Knežiji u Zagrebu obavlja kao klerik salezijansku pedagošku praksu, a filozofiju i teologiju studirao je u Torinu i Ljubljani. Za svećenika je zaređen 1936. godine u Ljubljani. Nakon svećeničkoga ređenja vršio je različite i odgovorne službe unutar salezijanske zajednice, tj. Slovenske inšpektorije i Hrvatske salezijanske provincije, kao što su: školski savjetnik u Omladinskom domu na Knežiji, prefekt u Nadbiskupskom konviktu u Vlaškoj 38, kateheta na Knežiji, rektor kapelice sv. Martina u Vlaškoj 36, župni upravitelj u župi Marije Pomoćnice u Rijeci, ravnatelj i župnik na Knežiji i ujedno delegat za hrvatski dio Inšpektorije, kapelan sestara salezijanki - kćeri Marije Pomoćnice u Lovranu i profesor na klasičnoj gimnaziji u Rijeci. Godine 1970. imenovan je vizitatorom Hrvatske salezijanske vizitatorije, a utemeljenjem Hrvatske salezijanske provincije sv. Ivana Bosca, godine 1972., preimenovan je u prvoga provincijala. Po isteku mandata odlazi za ravnatelja u Katehetski salezijanski centar u Zagrebu. Godine 1982. odlazi za ispovjednika u župu sv. Ane u Rudeš-Zagreb, gdje ostaje sve do svoje smrti. Preminuo je 4. svibnja 2000. godine u 92. godini života, 71. redovništva i 64. svećeništva. Don Nikola pokopan je 8. svibnja na zagrebačkom groblju Mirogoj.

Slika 44 Don Nikola Pavičić ispred *plovanije*.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

DRAGO BABIĆ

Vlč. Drago Babić rođen je u Širokoj Kuli 1926. godine. U Kuli mu je otac službovao kao komandir žandarmenske stanice te se tako i skrasio. Vlč. Drago Babić zaređen je za svećenika 29.6.1950. u Zagrebu. Lijepe godine je proveo u Jablancu kao župnik i rado je svraćao u Široku Kulu posjetiti svoje rodno mjesto. Uvijek kada je došao služio je svete mise na zgarištu porušene crkve sv. Mateja.

Slika 45 Velečasni Drago Babić (prvi lijevo) u služenju mise u Širokoj Kuli.

Izvor: Fotoalbum iz arhiva župe Lički Osik

7. ARHIVSKI IZVORI IZ CRKVENE POVIJESTI ŽUPE SVETOG JOSIPA IZ LIČKOG OSIKA[17]

1696. godina: Nepoznati autor opisujući Liku i Krbavu o župi Budak.

Nije odavde dalek Mušaluk, dvor prečasnoga gospodina Mesića, udaljen od Perušića jednu milju, preko brda u smjeru juga. Oblikom je četverokutna građevina, na tri kata. Veoma je pogodna za obranu onih krajeva. Krajevi, koji se nalaze uz vodu što navire iz zemlje, veoma su pogodni. Uz brda i šume prostire se široka ravnica, što čini veoma ugodan pogled. Brđani iz predjela Kranjske sagradiše ondje desetak nastambi. Kapelu za slavljenje svete mise još nisu sagradili, ali je prečasni gospodin Mesić obećao uskoro sagraditi kapelu kako bi se mogla presveta i nekrvna žrtva s potrebnim poštovanjem i dolično slaviti. Na obližnjem je brdu kula koja se nekoć zvala Budak, dosta visoka i okrugla, ali bez krova.

Slijedi novi Budak, smješten u ravnici. Od spomenute kule udaljen je sat hoda. Utvrda je opskrbljena pregradama i visokim koljem. Unutar je okrugla turska džamija u ruševnom stanju. Ipak u njoj naši svećenici slave svetu misu. Za uspješniju obranu mjesta, prije su postojale uokolo četiri kule, od naših nazvane čardaci. Nastanjenih kuća unutar i izvana je 29, sa 60 naoružanih ljudi. Ukupno tu živi 220 ljudi, svi novokršteni, izuzev kaštelana Senjanina Hreljanovića, koji malo ili ništa dobiva za plaću. Pokraj teče rijeka Lika. Njezin optok je tu dug jednu milju, na kojoj se dužini vide tragovi ili očuvani zidovi triju srušenih crkava. Ljudi su složno sagradili drvenu kapelu, te su već prije bili dovezli brojne grede. Zvona nemaju, kao ni druge crkvene predmete. Ljudi su kulturniji od Perušićana. I ovdje može

[17] Transkribirao i pripremio mons. dr.sc. Mile Bogović

obitavati svećenik za obavljanje crkvenih obreda. Opskrbljeni su također mlinovima za mljevenje žita, potrebnog za kruh.

Široka kula ili prošireni visoki dvorac, okrugla je i građena na tri kata, prilagođena ustrajnim borcima da se zadrže česte provale neprijatelja. Mjesto broji dvanaest obitelji novokrštenika i nekolicina Vlaha shizmatika. Kraj je lijep, ima šuma i polja, a podoban je za napasanje planinskoga stada. Na lijepom je položaju, s brojnim izvorima, od kojih mnogi ljeti za duže vrijeme presuše, tako da je za napajanje stoke potrebno ići oko jedne milje, na rijeku Liku. Dužina područja, koji pripada ovoj utvrdi, jest dvije milje, a širina milju i pol.

Slijedi utvrda Grebenar koja se jedva nazire iz svojih ruševina. I tu su brda i polja, ravnice i bogata pasišta. Na svim tim mjestima dovoljno je imati za službu Božju jednog revnog svećenika i radnika.[18]

1696. godina: Nakon što je kapucin Marin Senjanin, misionar u Lici i povjerenik biskupa Sebastijana Glavinića, podnio istom biskupu izvješće o stanju Crkve i vjernika u Lici, Biskup je izdao dekrete za pojedine župe.

Glavinić je predlagao da o. Marin stanuje u središtu Like, u Budaku. Nemamo točnog datuma, ali ti dekreti bili su svakako 1696. ili sljedeće godine.[19]

---

[18] Mile Bogović, Hrvatsko glagoljsko tisućljeće, *Senjski zbornik*, 25 (1998.), str.107.- 108.

[19] Biskup Sebastijan Glavinić u svojem izvješću Svetoj Stolici 14. studenoga 1695. godine ne spominje pojedine župe u Lici, nego samo da je poslao onamo kapucina Petra Marina Senjanina i senjskoga župnika Marka Domazetovića. U cijeloj Lici on tada nalazi 3.000 katolika, koliko i shizmatika (v. Izvješća, 135.-136., 141.-142.). Izvješće u vrijeme biskupa Bedekovića navodi, također općenito, da je u Lici 13.000 katolika i 1.400 shizmatika (ondje 156., 161.-162. Pohmajević 1728. godine također ne

Na popa Marka Mesića, odgovornoga za Budak, Široku Kulu, Mušaluk i Grebenar, uputio je dekret sljedećeg sadržaja:

1. U Budaku crkva neka bude posvećena sv. Josipu, a u Mušaluku, prema želji Marka Mesića, na čast sv. Marka.

2. Narod treba svećenicima davati desetinu.

3. Pop Marko Mesić, kao najstariji, treba voditi brigu i o ostalim svećenicima u Lici.

4. Svi svećenici trebaju poučavati narod u kršćanskoj vjeri i pripremati za svete sakramente.

6. Ako neki svećenik, fratar ili pop, dođe izvana, ne može preuzeti neku službu bez biskupova dopuštenja.

Samodošlost žena i djevojaka protivi se svim crkvenim zakonima. Ako se to dogodi, treba osobama uskratiti sakramente, osim u krajnjem slučaju.

1700. godina: Izvješće nepoznatoga autora o naseljenicima na području Budaka i Široke Kule.

Novi i Stari Budak sa Širokom Kulom: u Novom Budaku nalazi se drvena crkva sv. Josipa. Ondje je do 30 katoličkih domova. U Starom Budaku, nazvanom Mušalu, sagradio je gospodin Marko Mesić zidanu crkvu; ondje je 30 kuća Hrvata. Svim time upravlja otac Mesić sa svojim kapelanom. Oni se uzdržavaju od desetine koja se od svih skuplja. Pod

---

govori o pojedinim župama. Kaže da ih je 10, a shizmatičkih ima više i na boljoj zemlji (Izvješća, 168., 171.).

Širokom Kulom nalazi se 50 shizmatičkih kuća koje uzdržavaju svojega svećenika.[20]

1723. godina: Vizitacija biskupa Nikole Pohmajevića 5. studenoga. Zapisničar je zabilježio o području župe Budak:

Godine 1723., 23. dan mjeseca studenoga, nakon ručka u Smiljanu dođosmo vizitirati Budak. Budući da je već bilo sedam sati uvečer, nismo mogli vizitirati crkvu i učiniti ostalo uobičajeno, uputili smo se odmah u župni stan; zajedno s nama bio je tu i gospodin arhiđakon i novljanski župnik. Sljedećega dana, to jest 6. studenoga, oko devet sati ujutro, dođosmo do crkve gdje nas je dočekao s nekolicinom svojih župljana, s križem i roketom i štolom na sebi. Primivši nas, krenusmo u ophodu prema crkvi. Vizitiravši crkvu, oltare i groblje, uz prethodno odrješenje mrtvih, i održavši govor o vizitaciji, kako propisuje Pontifikal, podijelivši svečani blagoslov naroda i podijelivši 40 dana oprosta, služili smo misu. Nakon mise krizmali smo 54 osobe. Nakon svega toga vratili smo se u župnu kuću za objed. Nakon objeda ponovno smo se vratili u župnu crkvu i krizmali 30 osoba. Poslije smo se uputili u župni stan gdje smo prenoćili. Idućeg dana došli smo u crkvu gdje smo posvetili ili blagoslovili dva zvona, nakon toga glavnu misu održao je, pratilac naše vizitacije, David Hreljanović, senjski kanonik. Za vrijeme pjevane mise propovijedao je naš generalni vikar Andrija Trinajstić. Misili smo mi. Po završetku mise ponovno smo krizmali 50 osoba, od kojih su većina bili odrasli. Potom smo se uputili prema župnom stanu. Na ručku s nama bili su i ugledniji župljani, među njima i kapetan Mesić, gdje stigosmo oko 4 sata popodne ravnim putem do crkve svetog Josipa, zaručnika BDM.

---

[20] Radoslav Lopašić, *Spomenici Hrvatske krajine,* III., Zagreb, 1889., str. 190. Obično se izvješće pripisuje biskupu Brajkoviću. Sigurno je samo da je iz njegova vremena.

Crkva ove župe posvećena je sv. Josipu čija se slika nalazi na glavnom oltaru, iznad koje se nalazi Bijeg u Egipat. Glavni oltar ima tri oltarnika i jedan veoma malen antipendij, šest drvenih svijećnjaka. Iza oltara u jednoj kutiji nalaze se dvije albe s pojasevima i s četiri naglavnika, misnice s manipulima i štolama, od kojih je jedna alba crna, dvije bijele ili bolje rečeno raznobojne, četvrta je zelena. Nađena su i dva kaleža, jedan od čistoga srebra, ali gotovo neuporabiv, drugi je bakren, ali pozlaćen; ovaj je potpuno neuporabiv pa je zabranjeno misiti njime. Određeno je da se srebrni kalež nekako obnovi.

Pokrajnji oltar s desne strane. Taj oltar ima također antipendij, tri oltarnika i četiri drvena svjećnjaka, i ništa više. Zato je utemeljiteljima naređeno da ga urede, inače će im se oduzeti. Crkva je sagrađena u središtu groblja koje nema ni zidane, ni drvene ograde. Crkva nije obijeljena ni oslikana. Župni stan ima samo jednu sobu u kojoj nema ni peći. Sve drugo što u ovom stanu ima jesu prave staje krava, volova, svinja, konja i ovaca. Pored kuhinje nalazi se sobica za čuvanje hrane. Soba u kojoj smo mi stanovali ima jedan krevet i tri stalaže, i jedan stol, nijedan prozor nema stakla, neostakljeni okviri pričvršćeni su drvenim daščicama. Naređeno je da se sagradi novi župni stan.

Pokraj župne kuće ima župnik vrt. Nekoliko koraka od župnog stana ima župnik hambar, nedavno sagrađen.

Župnik ima knjigu u koju bilježi imena vjenčanih, krštenih, potvrđenih i umrlih. Ima hrvatski brevijar i ritual. Za propovijed nema drugih knjiga osim knjige oca Ivana Krstitelja od sv. Križa, kapucina (Joannes Baptista a Sancra Cruce) u tri sveska, i oca Stjepana, zagrebačkog propovjednika, jednako u tri sveska. To je duhovna hrana za sve nedjelje i blagdane u godini, kao i za one korizmene.

Kućnu zajednicu čine četiri osobe: jedna sluškinja od oko 50 godina, jedan odrasli sluga, dvoje djece oko 15 godina. Njegovoj brizi povjereno je 50 domaćinstava od kojih skuplja desetinu, oko 400 četvrtin(ak)a raznoga žita. Ukupno župa ima 367 osoba za ispovijed, a 250 za pričest. Ostali su samo za ispovijed. Neke kuće običavaju za Božić i Bogojavljenje donijeti župniku pršut. Prilozi za služenje misa (u iznosu od 4 groša) rijetki su. Nema svetih zaklada, prigodom vjenčanja dobije pola denara, a ako se zaručnica vjenčava izvan župe dva denara; za pokop odrasloga kada se slavi s misom, daje se župniku pola denara, za pokop djece pola denara; za posjet bolesniku s posljednjim pomazanjem i ispovijedi ne daje se ništa; jednako ne dobiva župnik ništa ni za krštenje.

Svi župljani koji su dorasli za pričest za Uskrs se pričešćuju, a župnik svjedoči da se svi sposobni za ispovijed ispovijedaju. Nema slučajeva ustrajne svađe i neprijateljstva, ili koji bi bili javni grješnici ili konkubinarci, ili pak odanih krađi i magijskim praznovjerjima. Dobri su u ispunjavaju svojih obveza, u župi nemaju nijednog klerika.

Biskup je preko Mušaluka otišao u Perušić. Ne opisuje mušalučku kapelu.[21]

1733. godina: Vizitacija župe Budak, biskupa Ivana Antuna Benzonija.

Ova budačka župa ima glavnu crkvu posvećenu na čast sv. Josipa, a sagradili su je sami župljani. U ovoj su župi tri filijalne crkve: prva Svetoga Duha u Mušaluku, druga sv. Marka u središtu župe, treća sv. Jurja u Širokoj Kuli. Prva je od glavne crkve udaljena sat hoda, druga pola sata, a treća dva sata. Građevina glavne crkve u sljedećem je stanju: goli i grubi, neobijeljeni,

---

[21] Hrvatski državni arhiv, Protokoli 15., str. 91'-92'.

ipak pokriveni zidovi, bez potrebnih prozora, a među tim se nalazi jedino glavni oltar sv. Josipa – pozlaćen; dva pokrajnja oltara zapravo su samo baza za oltare. Prva filijala, to jest crkva Sv. Duha, ima zidove i krov u dosta dobrom stanju; u crkvi je oltar bez pozlate. Druga filijala, to jest sv. Marka, ima samo temelje, a sve ostalo treba dodati. Treća je filijala u Širokoj Kuli. Sva je drvena i jedva liči na crkvu, ima puki naziv crkve, u opasnosti da se sruši i zato nije za popravak, nego treba graditi novu.

Župni stan je u Budaku. U glavnom naselju, oko 30 koraka od glavne crkve. Župna kuća jako je stara. U njoj su stanovali još Turci, u vrijeme kad su bili u Lici. Zato nije dovoljno da župljani popravljaju staru kuću, nego da naprave novu, jer drvo ne može izdržati tako dugo. Sada patronat nad crkvom ima car. Župa ima oko 100 kuća shizmatika u blizini, posebno u Ostrovici i Širokoj Kuli. Shizmatici su u Kuli za prkos katolicima sagradili prije tri godine lijepu zidanu crkvu, samo tristo koraka dalje od spomenute filijalne crkve sv. Jurja.[22]

1768. godina: Izvješće mješovitoga povjerenstva o budačkoj župi.

Župa je sv. Josipa osnovana oko 1690. godine. Patron je biskup ordinarij. Crkva je zidana, pod i strop loše su napravljeni, dobro je opskrbljena posuđem i namještajem. Prihodi od skupljanja milostinje su 7 (florena).

Župni stan je zidan, nanovo sagrađen i prikladan za svećenika.

Godišnje ima oko 60 krštenja.

Ima sljedeće filijalne crkve: ima filijalnu crkvu Duha Svetoga u selu Mušaluk, podignuta oko 1690. godine, udaljenu od župne crkve oko pola sata. Crkva je zidana; potrebno je popraviti pod i strop. Treba popraviti sve

[22] Biskupski arhiv, Senj, F. I., br. 28

posuđe i namještaj, izuzev kaleža. Prihode ima samo od skupljene milostinje 3 (florena). Druga je filijala u selu Široka Kula, s kapelanom, posvećena sv. Mateju. apostolu, podignuta 1744. godine, udaljena od župne crkve sat i pol. Pravo patronata ima biskup ordinarij. Crkva je zidana, nedavno obnovljena vlastitim sredstvima i dobrovoljnim radom župljana, ali zasad joj nedostaje primjeren namještaj, što će se uskoro priskrbiti od pozajmica koje tu i tamo ima.

Kapelanov je stan zidan i primjeren je staležu.

Ovaj kapelanat nalazi se među perverznim shizmaticima, a ima 30 katoličkih kuća. Da se i katolici ne okrenu na shizmu i da se izbjegne opasnost za župnika ili kapelana kada iz župne crkve nose bolesničko pomazanje preko neprohodnih polja, koja se nalaze između župne i filijalne crkve, napose u zimsko vrijeme, kada su guste magle i jaki vjetrovi, trebalo je postaviti ondje stalnoga kapelana.[23]

Gospić, 20. ožujka 1833. godine. Grgur Pančić, gospićki župnik i ličko-krbavski arhiđakon, delegat u Mješovitom povjerenstvu, priopćuje Biskupskom ordinarijatu u Senju zaključke Povjerenstva o prenošenju sjedišta župe u Lički Osik.

1. Selo Mušaluk veoma je udaljeno od župne crkve u Budaku jer su neke kuće udaljene tri četvrtine sata od Budaka, a druge čak sat više. Teško je pogotovo zimi nositi mrtvaca u župno groblje. A i selu Vukšić, koje je brojem duša blizu Budaku, udaljeno je sat hoda.

2. U Mušaluku je crkva Svetoga Duha, ali nije za župnu crkvu: zato što se nalazi izvan javnoga puta, zato što je za 1325 duša premalena, a napose zato što bi za Budak i Ostrovicu bila predaleka. Nijedno selo, osim Mušaluka, ne slaže se da središte župe bude u Mušaluku.

---

[23] Ondje, F. B., br. 44

3. Sva sela, uključujući i Mušaluk, slažu se u tom da se župa premjesti u Lički Osik kao središnje mjesto. To je također mišljenje ovog Povjerenstva, a ujedno se predlaže da se sve crkvene zgrade u Budaku, jer su u jako lošem stanju, potpuno poruše.

4. Povjerenstvo je čvrsto uvjereno da je za novo središte najljepši položaj u Ličkom Osiku jer je položaj prikladan uz cestu i malo uzdignut, što ondje ima više nego je potrebno prostora za župnu crkvu, župni stan, za štalu i za groblje, a ondje je jedan krajišnik koji može jednim komadom zamijeniti sveukupno župno zemljište u Budaku.

5. U prilog su tomu projektu i mnogi sporedni putovi koji idu prema budačkoj crkvi.

6. Crkva se može udružiti s onom u Širokoj Kuli jer se time župi pridodaje 458 duša, novom središnjem župniku iz kulske nagrade dodaje se 100 florena, a kapelanu 50. U tom slučaju još 150 florena ostaje državnoj blagajni.

7. Prenošenje župnoga središta u Lički Osik postići će svoj puni cilj tek kada se i središte širokokulske župe prenese u Lički Osik.

Prilog: Prema popisu iz 1832. godine na tom području bilo je vjernika: Budak 288, Mušalik 686, Lički Osik 291, Ostrovica 54, Široka Kula 458. Ukupno1780.[24]

Široka Kula, 18. svibnja 1836. Župnik daje Biskupskom ordinarijatu u Senju izvješće o stanju svoje župe

U župi je 456 katolika, a na istom području nalazi se 1989 shizmatika. Ova župa osnovana je 1819., a ubrzo će se pripojiti osičkoj župi. Ne postoje dokumenti o utemeljenju. Župnik prima nagradu od ličkoga religijskog fonda

[24] Biskupski arhiv, Senj, Spisi za god. 1833., datum 20. ožujka.

300 florena. Sadašnji upravitelj župe ima 39 godina. Za svećenika je zaređen u travnju 1826. Gimnazijski, filozofski i teološki završio je u priznatim školama. Govori hrvatski, latinski i mađarski. U Širokoj Kuli je škola podignuta 1834. godine. Kapelana nema, niti je potreban.

U župi protekle godine nije bilo mješovitih ženidbi. Na području župe nalazi se župna crkva grčkog obreda.

Lički Osik 1836. Izvješće župnika Antuna Zoričića o župi Budak

Stališ duša župe Budak:

U selu Budak duša 315.

U selu Mušaluk duša 707.

U selu Vukšić duša 291.

U selu Ostrovica duša 72.

Ukupno 1385.

U selu Ostrovica ima 437 grko-nesjedinjenih.

Župa je budačka osnovana, zajedno s mnogim drugima, 1690. godine i ostala u miru sve dosad, a uskoro će biti premještena na postaju Osik. Ne postoje nikakvi dokumenti o osnivanju. Župnik ima nagradu 300 florena, a kapelan 100, vjerojatno iz Religijskoga fonda. Potpisani je budački župnik u 56. godini. Za svećenika zaređen je 21. rujna 1805. Govori hrvatski, latinski, talijanski i njemački. Na području župe nama škole. Župni je stan star i zapušten.

U župi je jedna mješovita ženidba u selu Ostrovica: marta Mesić udala se za čovjeka nesjedinjenog grko-istočnjaka Zahariju Sudara.

Ove godine započela je gradnja nove župne crkve u mjestu Osik.

Na području župe postoji jedna župna crkva grko-nesjedinjenih, u mjestu Ostrovica. [25]

21. ožujka 1850. Župnik Dragutin Perčević odgovara na anketu Ivana Kukuljevića o stanju u župi Lički Osik.

MESTA: (ŽUPANIJE ILI REGIMENTE) REGIMENTA Lički Osik

ŽUPE MESTA	DALJINA OD CRKVE	OD GLAVNOG MESTA ŽUPANIE	BROJ CERKVIH KATOLIKAH	GERČKO SJEDINJENIH	GERČKO NESJEDINJENIH	BROJ KUĆAH
)SIK	.	1,5	1	.	.	30
BUDAK	¾	1	.	.	.	26
MUŠALUK	1	1,5	1	.	.	43
MALOSELO	1,5	2	.	.	.	11
)STERVICA	1,5	2	.	.	1	13
						123

PO SPOLU:

MUŠKI 780

ŽENSKI 756

UKUPNO 1536

KATOLICI 1536

[25] Biskupski arhiv Senj, Spisi, 1836., br. 925

Po jeziku govore- narečje (svi stokav.)

Škole: (ne ima škole)

OSOBITO IME POLJA Ɵ

IMENA GORAH...: Na berdu visokom, imenom lisovac, nahodi se jedna starinska šterna u kojoj na naj većoj suši može se vode najti. Pod berdom Kalauza nahodi se jedna pećina, u kojoj ima zemlje kao lončarska, ali je od ove verste, jedna ima trakove kao zlatna, a druga iste kao sreberne. Više Ostervice jest jedna starinska razvalina od tverdje koje je ovo mesto ime dobilo.

NOŠNJA:Ne ima smise, izim Ostervice, kadi se po nošnji narod po verozakonu ne poznaje. Ne ima razlike u veri izvan Ostervice, a ni u njoj se nošnja ne razlikuje.

RUKOTVORNI PROIZVODI: Žene po zimi tkaju,šiju, pletu, predu, a po letu kopaju, seno kupe, i druge poslove poljske oberšuju. Zanatliah ne ima.

KNJIGE: Niti u Cerkvi, niti u knjižnici ove župe, izim cerkovnih za službu Božju knjigah ne ima.

REKE ILI POTOCI: Rekah ne ima, izvan potoka Like, koja kroz ovu župu kroz visoke klisure do Kosinja prolazi, i onde ponire. Izvorah i utokah, kako takog jer jezerah ne ima.

PROIZVODI POLJSKI I GORSKI: Verste žita jesu: Ječam, šenica, raž, pir, karišik, zob, proso, heljda, grah, žečak, bob, krumpir, zelje, repa, i.t.d. Zverad: Vukovi i lisice. Ptice: Vrane,čavke, gavrani, švrake, vrebci, čeverljuge, žun, i.t.d. Dervlja: Hrasti, Bukve, Jablani, Verbe, leske, drenje,

kruške, jabuke /: pitome i divlje:/ šljive :/ bele i modre:/ trešnje /: neplemenite:/ tenje, šipak i.t.d. Rudah: ne ima.

RAZVALINE: Toga ne ima.- U osterom razvaline grada ostervica, i kao što se kod izkapanja starinah vidi, po svoj prilici, da je ovde u stara vremena varoš bio. Nad Mušalukom su podertine Bunić-grada.[26]

Široka Kula, 21. ožujka 1850. Župnik Antun Ciganić odgovara na anketu Ivana Kukuljevića o stanju u župi.

MESTA: Široka Kula, Kuzmanovača,Podovi,Polje kod gaja, Vukava

OSOBITO IME POLJA…: Osobitog imena polja,poljane neima,kao takodjer ni doline, nego u bližnjoj dolini nalazi se jedan turski bunar, koi zove se čekerk.

IMENA GORAH…:Imena ovde okolostojećih gorah, stranah i znamenitijih berdah: Kalaura, Podovi, Gradina, Debeli-verh, Vukava, razvale, Srednjiverh, jezerski- verh, Korito,Staza, Kosa Lisac, Razboište, Medenovac, Lisina, Tuk, Zubar, Raztik, Mašljenovac, Prieka-strana, Stirčić, metla, alilovac.

NAREČJE: svi štokavci

ŠKOLE: U župi nalazi se škola pučka, učenikah katoličkog zakona imade 17, a gerčko nesjedinjenoga 15. Svega skupa 32. Sve mužkih.

NOŠNJA:Nošnja po verozakonu medju mužkimamalo ili ništa se ne razlikuje, nego kod ženskog spola katoličkog i gerčkog ne sjedinjenoga veroizpovedanja. Katolike nose običajne bele rubce na glavi i podvezke

[26] Muzej Grada Zagreba, Kukuljevićeva anketa, 1850., Lički Osik

cervene, u vreme žalosti modre, kao i modre zaslone, a drugčie bele, kose pletu otraga; a Hristjanke nose zobune,pregače,povezače, kike pletu predase i kite novcima, kao i persa, na nogam nose bičetve.

RUKOTVORNI PROIZVODI: Rukotvorni proizvodi jesu: tkanje, šivanje,pletenje, iveranje i predenje; rukotvoracah ili drugih kakvih zanatliah, osim jednog kovača samouka, ne ima.

KNJIGE: Knjige ove župne cerkve jesu: Missale Romanum.Venetiis 1821.apud hoerede, Balleonios Typographos ac editores ex eadem Typographia Venetiis anni 1767.- Item Missale Romanum Vienna ese Typographia Meihitaristca 1842. Missale Defunctorum ex eadam Typographia 1834.- Missale Defunctorum Venetiis Typis Francisci ex Nicolas Pezzana CIↃ IↃ CCLXX. Epistole i Evangjelja priko svega litta po redu Missala Rimskoga skupno molitvami i blagosovmi u jezik slovinski prinešena. U Rici, pritiskano slovima Antona Josipa Karletzky 1824.- Običaji i molitve /: Ritual: /u Rici kod istih 1824. Župa ova nikakve vlastite knjžnice ne posjeduje.

REKE ILI POTOCI: Reke ovde nikakve neimar nego vremeniti biva potok, navlastito jesensko doba, imenom Skočivrana, izvor njegov je u mestu, a utok imade u bliznjim Balatin potok, a obodvoje skupa u reku Liku.

PROIZVODI POLJSKI I GORSKI: Proizvodi poljski, koji se ovde nalaze, sastoje u: krumpiru, u repi, kupusu, grahu, žečku, nešto kukuruza, prosu, ječmu, heljde, pšenici, zobi, karišku, piru.-Proizvodah gorskih nikakvih nema.-Marha: konji, gde koje magare i mula: - goveda, ovce, koze, svinje;- medju živadi obične, imade po dobro i tukah.-Od zveradi imade: vukovah, lisicah, zecovah.-Pticah: žunah, djetelih kreštalicah, kosovacah, drožakah, bezljakah, ćukah, pupavacah, kukakvicah, plavacah, žarenjakah,

beloguzah, zebah i pastiricah/: čobanicah:/sovah, senicah, smugavacah, slavićah, čeverljugah, prepelicah, jerebicah, golubovah, gavranah, štiglicah, gerlicah, kljunbabah gorskih, vodenih, šmrakah i vranah u znamenitoj množini, jastrebah/: lovacah:/ od manje vrednje, i veće versti; u zimska doba ždralah, patakah više verstih.

RAZVALINE: Razvaline/ ruina:/, koliko se ustmenom predavanju/ : traditia:/ verovati smie, nalaze se ovde: jednog gerčkoga samostana, u kojem moradiaše biti i jedna cerkvica, koliko se sudi iz mnogih gotičkih delah god.1846. naidenih, naime poda njezinog/: tarača:/ sastavljenog iz sitnih četveronuglastih kamenčićah viševerstne boje, kao: modre,bele,zelenkaste, cervene, cerne i.t.d. Svakojako izkrižana:-naideno je ovde što kamenitih, što zemljenih svakojakih slikah, kao: zmie, psa, slona, lava:/, ribe; čovečanskih takodjer slikah; od svega ovoga mnogo je gori rečene godine odnešeno u Gospić štabsko mesto, tako, da ondašnji zlatar Antun Vesanović čitavo je predvorje s njime uresio.- Nalazi se takodjer jedna poveća, jedna pomanja Kula jer ovo po predavanju biaše turska, ona gerčka, ona je morala biti jednog mogućeg vlastelina, jer njezina širina pokazuje veličanstvenu i bogatu zgradu, i od ove iste imade ovo mesto svoje ime, t.j. Širokakula.[27]

Široka Kula, 29. lipnja 1850. Župljani mole biskupa da se njihovu župu ne priključi Osičkoj, nego da ostanu samostalna župa

Preuz. Presvetli i Prečastni G.g. biskupe i G. Otče i odvetniče premilostivi! – Čujemo, da visoko Hsl. Zemaljsko Vojno Zapovednitstvo u Zagrebu o tome kod visoke Vlade spominje, dase naša župa ukine, i k Osičkoj pridruži.- Buduć se o tome već više vremena radi, i za to budačku župu na Osik

---

[27] Muzej Grada Zagreba, Kukuljevićeva anketa 1850., Široka Kula

premetnuše, boimo se, da na našu i naših potomakah vekovitu nesreću zbilja se to dogodi; zato preponizno se utičemo pod Vašu, Preuz. Gospodine! moguću zaštitu, neka biste s – Vašim jakim uplivom kod Carskog Prestola posredovali, da nam se smiluje i našu župu uzderžati i potverditi dostoi iz sledeći uzrokah: 1- Cerkva Ossička jest za nas predaleko, odavde /:od matere:/ do Osika jest 1 ura, a kćer kuzmanovača imade do Osika 3 ¾, Podovi 2 ¾, Vukava 1 ¾ ure hoda, gde ova berdovita i ledena mesta, potreba i golotinja naša nemoguć nam čini, osobito u zimska doba, pristup k- Osičkoj Cerkvi. 2°-Nas 603. katolikah nalazimo se medju 1634. žitelja gerčkog ne sjedinjenoga bogostovja.-

3će. ovde jest mesto Kumpanie, gde se gospoda inoverci većim delom nametju i Cerkva žiteljah sad rečenog gerčkog ne sjedinjenja bogoštovja; lišeni dakle naše sadašnje župe, izverženi ostajemo gde kakvom progonstvu i porugi radi našeg Katoličkog veroizpovedanja. Poprie biaše milostivi Carski zakon, da na nekoje naše poglavite Blagdane moradoše se inoverci uzderžati od težaćkog i javnog posla, a sada suprotivnim načinom ovi naši upravo zahtevanju, da mi na njihove svece Blagdane mirujemo. 4° ovde se nalazi takojer pučka Učiona, u kojoj kakvi bi red bio, navlastito radi svagdanje s. Maše i Katekiziranja po sadruženju naše sa Osičkom župom, svaki si predstaviti može. –

5° istina bog, dabi visoka Vlada s jedne strane nešto od svojih trošakah pristedila bacivši našu Župu na Ossik, al zato ostajemo medju inovercim, za tako reći posve izgubljeni neimavši pri ruci kobinas stitio, zagovorijo i u dvoinosti na bolje naputio. Jer imade primer gde mi na naš Uskers, biaše tada još post gerčke nesjedinjenje Cerkve, moradosmmo odustati od svakog veselja, i tako rečenog Kola / narodnog plesa/- kao takodjer bijo je ovde neodavna Parok koi na svome besnome konju fatjao je našu Čeljad, te skandziom po njoj, kao po marvi nemilo udarao, te se sve dogadjalo imajući

mi ovde vlastitoga sveštenika, a što bise moglo još danas – sutra dogoditi neimajući ga?.-

6° Visoka Vlada prošaste godine milostivo darovala je našu Cerkvu sa lepom robom, koja u Beču stoi 517 fr. i 33 kr., kada nam dakle Cerkva tako dotirana i kadasmo već dionici učinjeni tolike milosti, ne možemo, nego sa žalostju, sada na jednom sve izgubiti i velimo sve izgubiti, jer premda je naredjeno, da svake 2 nedelje Kapelan Osički doide amo S. mašu govoriti, al drugda poradi vremena, drugda radi bolestnikah ili Svoje, ili župnikove bolesti, ili druge kakve poveće službe božje, kod župne Cerkve na Osiku nebi mogao Knama dospiti, tako ostajala bi naša Cerkva po 3-4, ako ne više nedelje jednako zatvorena i roba ležeća bez porabe; sledi onda naravskim načinom, dabi sama od Sebe propala, te tako izguili ju i mi, i ista deržava iz čije hasne jest dobavljena., 7° Napokon Osički puk od našega razlikuje se koliko u ćudi, toliko na vlastito u narečju/ /:dialectuo:/ i običajim, Osički Puk vecim delom dolazi od starine iz kranjske i civilne hervatske, a mi iz turske bosanske i buduć nepristajno medju žiteljim ne sjedinjenoga gerčko veroizpovedanja živemo, tako smo poprimili njihovo narečje i nekoje njihove običaje., Preuz. i premilostivi gospodine Biskupe! ovo su naši kratki al temeljiti kako sudimo razlozi, i točke radi kojih se mi zdol podpisani u ime svega našeg puka usudjujemo Vas napastovati moleći Vas preponizno, da ovu našu prepokornu molbu s Očinskom dobrotom primite, uslišate, i Carskome milostivome Prestolu ponešete, neka bi se i Ono radi gore navedenih razlogah blagostivo smilovalo, nami našu dosadanju Župnu Cerkvu u svome bitju uzderžati., Stim iznova preporućajući se u Vašu moguću i milostivu dobrotu, zastitu i nagnutje, te proseći od Vas sveti blagoslov ostajemo.- U Širokoikuli dne 29. lipnja 1850.- Vaše Preuzvišenosti- prepokorna deca i podanici

staresine Pučke

+ Marko Voivodić

+Marko Orešković

+Perica Chachić

+Jandre Orešković kastalda

+ Luca Nikšić starešina Pućki

kučne i staresine

+Joso Nikšić

+Mate Nikšić

+Joso Orešković

+Petar Nikšić

+Božo Chachić

+Mile Bašan

+Martin Hlepac[28]

[28] Biskupski arhiv Senj, Spisi za 1850., br. 831.

Lički Osik, 15. travnja 1885. župnik Joso Šćitar javlja Biskupskom ordinarijatu u Senj da je grom udario u toranj župne crkve

U noći 8. Travnja t.g. u 9 sati udarila je munja /:grom:/ u toranj crkve svetoga Josipa u Osiku, na komu je munjovod bio, ali i po tome zažegla je munja drvenu gradju od tornja, našto se pučanstvo zakupilo te kroz umitnost i hotnost nekoji ljudi, osobito crkovnog zastupnika Jakova Perčevića jesu sva tri zvona od požara oslobodjena i nepokvarena sa tolike visine tornja skinuta. Krov i gradju od tornja nije bilo moguće radi ogromne visine osloboditi niti vatru ugasiti. Krov od crkve bijaše sasviem od požara oslobodjen. Crkovna roba i ostale stvari bijahu iz crkve u župni stan prinešene i na otima neima mnogo kvara, te su iste opet na svoja mjesta postavljene i u crkvi pošto krov od iste niti što drugo osim samoga tornja izgorilo ni po kvareno nije, govorena je služba Božja na dan 12 ovoga mjeseca, te će se i unapriedak bez svake zaprieke obavljati moći.
Kvar na tornju počinjeni, pošto isti limom pokriven bijaše, iznašati će do 2000 forinti.
Što se Prečastnomu Ordinarijatu do znanja stavlja.[29]

Lički Osik, 24. studenoga 1901. Mihovil Butković, kapetan u miru, piše darovnicu za gradnju kapelice Sv. Spasa na groblju

Prečastnomu senjsko-modruškomu biskupskomu Ordinarijatu u Senju
Pošto je smjerno podpisani dozvolom prečastnog biskupskog ordinarijata u Senju od 28 siječnja 1888 broj 138, sagradio na slavu Spasitelja Isusa Krsta kapelicu, a pod kapelicom grobnicu za njega i njegovu suprugu Josipu; pa

[29] Biskupski arhiv Senj, Spisi za 1885., br. 540

pošto je prečastni biskupski ordinarijat svojim odpisom od 22 lipnja 1890 broj 1422 dozvolio, da ista kapelica bude javna i dozvolio svojim odpisom od 9. Travnja 1892 broj 126, da se kapelica blagoslovi, i u njoj, da se može sveta misa čitati ili pjevati na osminu Spasova i na dan sv. Mihovila-arhangjela 29. Rujna, pa ako zaželim, još dva puta na obične dane, tiha misa; pa pošto je uslied odpisa prečastnog biskupskog ordinarijata od 12. Rujna 1892 broj 1009 delegirani velečastni gospodin župnik Matija Šimat uz asistenciju više drugih svećenika dne 29. Rujna 1892. Kapelicu, žrtvenik i sve ostale stvari blagoslovio i uz to kapelica dobila svoj naslov „ Kapelica sv. Spasa u Osiku" te mjestni župnik redovito od ovog vremena u istoj božju službu dvaput u godini i to, na Spasovdan i na dan sv. Mihovila-arhangjla uz prisutnost mnogobrojnog pobožnoga puka obavlja; a da tako i potle moje smrti na vjekovita vremena bude, odlučio sam se istu kapelicu dostojno kako u prigibu ležeća „ Posvetna-Izprava" od 24. Studena 1901 glasi, dotirati, te sam bio veleslavni kr. Sudbeni stol kao gruntovni oblast u Gospiću zamolio,da za kapelicu kao javnu bogomolju u gruntovnici otvori posebni list, i za njezino uzdržavanje kao fundus na istu upiše moju zemljišnu česticu katastralni broj 1698/1 s površinom od 1508 hvati, imenom Pepina-ograda, na kojoj je kapelica i sagradjena! – Kr. Sudbeni stol, kao gruntovna oblast povratio mi je svojom odlukom od 29. lipnja 1901 broj 996 zem. moju zamolbu od 22. lipnja 1901. s razloga, što nije prihvaćeno posvećenje čestice kat. Broj 1698/1 na kojoj je sagradjena kapelica sv. Spasan po nadležnoj duhovnoj oblasti /: biskupskom konsistoriju:/

Stoga sam slobodan - nakon sam po uputu kr. Sudbenog stola nekoje točke preinačio – prečastnom biskupskom ordinarijatu u prigibu podastrieti četiri primjerka posvetne izprave, sa uljudnom zamolbom, neka bi ih blagonaklono prihvatili i dotičnu klauzulu izpod podpisa – da prečastni biskupski ordinarijat posvetnu izpravu prihvaća- umetnuti, pa ih putem ovomjestnog

župnog ureda meni povratili izvolio, dalnjeg uredovanja radi; a od ovih primjeraka dobit će nakon provedbe u gruntovnici, jedan prečastni biskupski ordinarijat, jedan župni ured u Osiku, jedan će biti za kapelicu u moje spise stavljen, a jedan će kr. Sudbeni stol kao gruntovna oblast kod sebe pohraniti.[30]

Lički Osik, 24. Veljače 1906. Manda Pilepić, r. Butković, sestra kapetana Mihovila Butkovića određuje darovnicu za kapelicu Sv. Spasa na osičkom groblju.

Prečastnomu senjsko- modruškomu biskupskom ordinarijatu u Senju
Kako sadržaj „ Posvetne Izprave“ u pregibu ležećih šest jednako sastavljenih primjeraka smjerno podpisane Mande udove Pilipić glasi jesam se odlučila jedan dijo moga vlastitoga nepokretnog imetka imetka, kapelici sv. Spasa u Osiku ličkomu posvetiti, da se oko te kapelice s vremenom jedna zidana okruglica sa prozorima i galerijama dostojno napravi kao krovište za pobožni narod, pošto je kapelica mala bogomolja, ali solidno iz tvrdog klesanog kamena na slavu Spasitelja Isusa Krista napravljena i posvećena.
Toga radi, smjerno molim prečastni biskupski ordinarijat, neka bi blagonaklono ovu posvetnu izpravu prihvatio i odobrio, tim više, što i moj brat Mihovil Butković kapelan jedan dijo njegovog nepokretnog imetka smjera u istu svrhu posvetiti, pa može biti nešto i u gotovomu novcu, da se vjera u Boga što više učvršćuje i nedopušta, da bezvjerci vjeru u Boga nogama gaze! Prihvaćene i odobrene primjerke molim prečastni biskupski ordinarijat, da mi ih blagonaklono izravno ili putem župnog ureda u Ličkomu Osiku izvoli povratiti, pa da se zakonitim potem kod gruntove oblasti u

[30] Biskupski arhiv u Senju, Spisi za god. 1906., br. 422

Gospiću provedu, gdje kapelica sv. Spasa u Osiku svoj vlastiti gruntovni list posjeduje, te će nakon realiziranja interesenti svaki svoj primjerak posvetne izprave znanja radi dobiti.

Bilježi se sa velepočitanjem preponizna Manda udova Pilipić po meni Butković

KNJIŽNICA
MIHAELA ŠILOBODA
SVETA NEDELJA

8. LITERATURA I IZVORI:

Izvori:

Arhiv župe sveti Josip, Spomenica župe.

Biskupski arhiv u Senju, Spisi za 1850., br. 831.

Spisi za god. 1833., datum 20. ožujka.

Hrvatski državni arhiv, Protokoli 15., str. 91'-92'.

Muzej Grada Zagreba, Kukuljevićeva anketa 1850., Široka Kula.

Lički Osik.

Literatura:

Fran BINIČKI, *Vrhbosna: katoličkoj prosvjeti,* 41(1927).br. 1-3.

Mile BOGOVIĆ, „Hrvatsko glagoljsko tisućljeće", *Senjski zbornik,* 25(1998).

Franz de Paula Julius, FRAS, Cjelovita topografija karlovačke Vojne krajine, Gospić, 1988.

Radoslav LOPAŠIĆ, *Spomenici Hrvatske krajine,* III., Zagreb, 1889.

Internetski izvor:

http://croatia.ch/kultura/knjizevnost/131005.php, mr. sc. Nikola Bičanić, prof., 8. 4. 2015.

Zahvala našim dobročiniteljima koji su pomogli u izdavanju ove knjige:

- BISKUPIJA GOSPIĆKO-SENJSKA
- GRAD GOSPIĆ, Budačka 55, Gospić
- OBRT K I M , KATICA JAMIČIĆ, Gospić
- AMST-kop Smiljan 8, Smiljan
- UDRUŽENJE OBRTNIKA GOSPIĆ, Gospić
- USLUGA d.o.o., Gospić
- KOMUNALAC d.o.o., Gospić
- PALIR d.o.o., Zagreb
- BONUS-ASIĆ, Gospić
- MILE FAJDIĆ, JAVNI BILJEŽNIK, Gospić
- LEOVAC GRAĐENJE d.o.o., Brdovec (Zaprešić)
- GRINMONTING d.o.o., Zagreb
- RESTORAN MAKI, Gospić
- OBRT ČIPLIĆ, Gospić
- NIKAŠ OBRT, Kvarte
- HEP - ELEKTROLIKA GOSPIĆ Lipovska ul.,

  Gospić tel.:053/ 575 611

Knižnica M.Šiloboda
280019818

Knjižnica M.Šiloboda
27
POVI
280019818 / 18.031

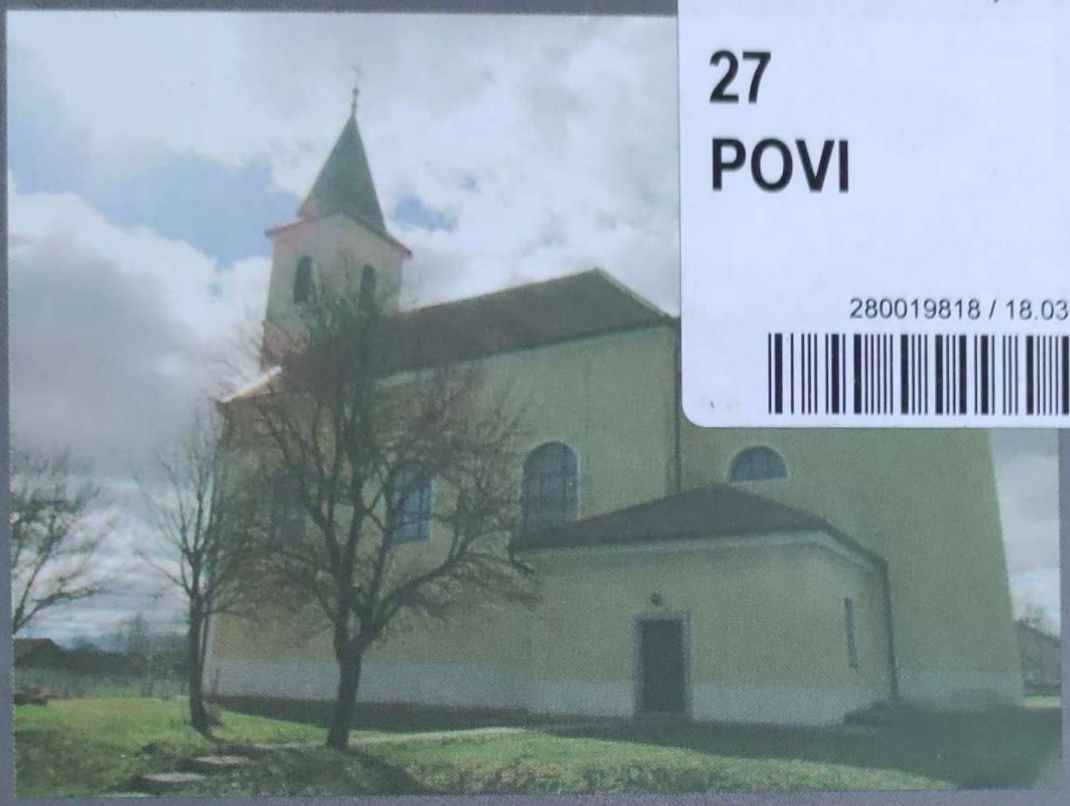

Župna crkva sv. Josipa Lički Osik

Župna crkva sv. Mateja Široka Kula

ISBN 978-953-58611-0-2

Cijena: 100 kn